Fereastră

de **VIRGIL TEODORESCU**

Să știi că niciodată n-am să te uit,
fereastră
Deschisă larg peste cîmpia noastră,
Ca o pupilă, scînteind, de aur,
Peste minunea marelui tezaur
Al frunzelor, al porților solemne,
Ca niște grote zăvorîte-n lemne,
Al lacurilor de porfir în care
Își vede chipul teafăr fiecare,
Îngîndurat sau aspru, smead, și poate
Adevărata lui identitate,
Așa precum țîșnesc din cupa de grozamă
Un fraged fluture de-aramă,
Plin de polenul tăinuit în floare:
Pulverizări de coame foșnitoare.

Fără mister

Schiță de **OCTAV PANCU-IAȘI**

Trăind printre mistere, lucrînd cu mistere, detectivii au ei înșiși cîte ceva misterios, o privire misterioasă, un zîmbet misterios, în sfîrșit, un **aer** plin de mister, înțelegeți ce vreau să spun prin **aer,** mă gîndesc la tot ce se citește pe fața lui, în gesturile lui, mă rog, spuneți o dată că înțelegeți, n-am chef să vă dau o mie de explicații. Ei bine, Costi se uita în oglindă, nu, nu acum, în general vorbind, cînd se uita în oglindă sau, mai exact, cînd se gîndea la înfățișarea sa, tocmai asta îl supăra, faptul că nu zărea nimic misterios, avea o mutră prea **clară**, semăna cu un băiat oarecare de treisprezece ani, semăna cu un elev din clasa a șaptea, adică întocmai cu ceea ce nu dorea să semene. Detectiv cu o practică îndelungată — nu descoperise el, anul trecut, misterul dispariției becurilor din lift și din holul blocului, nu fusese el acela care, înaintea vacanței de iarnă, elucidase problema nasturilor tăiați de la paltoane? — se simțea nefericit să constate că nimic din înfățișarea sa nu-l recomanda ca atare, că trăind printre mistere, lucrînd cu mistere și dezlegînd mistere, tocmai el n-avea ceva, dacă nu totul, măcar cît de cît misterios. Orice ar fi făcut, privirea nu și-o putea schimba, nici zîmbetul, rămînea victima unui **aer** de băiat ca mulți alții, de elev care știe la matematică și știe la română, ba pînă și la muzică, dacă se întîmplă să confunde un diez cu un becar se scuză, roșește, se roagă să mai fie ascultat, nu suportă notele proaste, nu se poate obișnui cu ele.

A izbutit, și nu fără eforturi, să-și apropie un pic de mister în felul de a vorbi. A renunțat la răspunsurile precise; cînd e întrebat ceva face întîi o pauză, strecoară printre cuvinte cîte un **mde** sau **poate** sau **știu și eu?**; răspunsurile vagi cer și gesturi vagi, și în această privință a obținut unele rezultate.

— Mergi la ștrand, Costi?

Pauză.

— Mde...

— Ce-i azi, Costi, miercuri sau joi?

Pauză.

— Poate...

— O fi existînd, Costi, viață pe alte planete?

Pauză.

— Știu și eu?...

Numai atît însă e prea puțin, vede, știe bine că-i prea puțin, dar, din păcate, mai mult nu poate, probabil toți oamenii au o limită, iar limita lui este asta: să se mulțumească cu jumătăți, cu sferturi de măsură.

Adevărata nenorocire îi fu însă dat s-o trăiască în ziua cînd, constatînd că i-a dispărut stiloul «Flaro», Marin G. Dobrică, colegul lui de bancă, colegul pe care nu o dată și nu fără duioșie îl strigase chiar Marinică, alintîndu-l ca acasă, folosind un diminutiv exclus din vocabularul oricărui detectiv ce se respectă, cum spuneam, Marin G. Dobrică, trezindu-se că nu-și găsește netrebnicul acela de stilou verde și ros în dinți, nici gînd să i se adreseze lui, nici gînd să-i spună «mă, Costi, tu ești omul meu, tu o să dezlegi misterul, știu că ești în stare, ai dovedit-o de o mie de ori, mă bizui pe tine, pe **flerul** tău». Nu, Marin G. Dobrică îi spuse toate acestea lui Dan, un începător, un intrus, un amator cum sînt atîția, un **nimeni,** ce să mai vorbim. Bine, domnule Marin G. Dobrică, o să te căiești, vine și clipa asta, n-ai grijă, o să-ți găsească Dan stiloul cînd o da lemnul tablei muguri și cînd o face scaunul de la catedră vișine. Să nu-ți închipui însă că mă dau bătut. A zis-o la timpul lui Lăpușneanu: «Dacă voi nu mă vreți, **eu** vă vreau!» Dacă tu, Marin G. Dobrică, nu mă vrei, **eu** te vreau. Voi începe și eu cercetările mele.

Urmară cîteva ore grele pentru Costi, poate cele mai grele din cariera sa. De bănuit nu putea bănui pe nimeni. Din principiu. E nedemn să-ți suspectezi vreun coleg, să-l acuzi, fie și numai în gîndurile tale, cînd nu te aude nimeni, de o faptă atît de gravă cum este furtul unui stilou, fie el și «Flaro», adică ceva care ar vrea să fie stilou, aduce cu un stilou, se vinde chiar ca stilou, dar nu-i cu mult mai evoluat decît o pană de gîscă. Dan, dimpotrivă, porni de la ideea că toată lumea trebuia bănuită și el fu primul care își răsturnă buzunarele, cu convingerea că un detectiv nu trebuie să fie sigur de nimic, nici măcar de el însuși. Rezultatul percheziției generale? Moft. Metoda de deducție a lui Costi se baza pe **psihologie,** dacă știți ce înseamnă așa ceva, iar dacă nu știți, luați dicționarul și vedeți că psihologia este știința care se ocupă cu studierea activității sufletești a omului, psihologul fiind un cunoscător al firii omenești. Păi, cine putea să-l cunoască mai bine pe Marin G. Dobrică, cine să-i observe și să-i cerceteze mai bine **activitatea sufletului,** decît colegul său de bancă. Concluzia? Marin G. Dobrică era **din punct de vedere psihologic** un uituc fără pereche. Cîteva întrebări precise și abile: pe unde ai fost înainte de a veni la școală?; ai mai avut nevoie de stilou pe unde ai fost?; l-ai scos cumva? — și iată descoperită pista conducînd spre dezlegarea misterului. Da, Marin G. Dobrică mai fusese pe undeva înainte de a veni la școală. Da, Marin G. Dobrică mai avusese nevoie de stilou pe unde fusese. Da, Marin G. Dobrică scosese stiloul. Completase cu el, la poștă, adresa pe un plic care i-l încredințase o mătușă ca să... mă rog, poveste lungă, să lăsăm adresele, să lăsăm mătușile. Poșta era la doi pași. În recreația mare, Costi alergă pînă acolo, întrebă dacă nu cumva s-a găsit un stilou «Flaro», i se puse întrebarea: «Ce fel de stilou «Flaro» și el răspunse: «Verde și ros în dinți», apoi...

Apoi, ce?

Ce importanță mai are bucuria lui Marin G. Dobrică și mutra acră a lui Dan?

Numai el nu se schimbase. Nici această misiune nu-l schimbase. Probabil oglinda i-ar fi restituit același **aer** de băiat și de elev, fără nimic misterios, fă-ră ni-mic mis-te-ri-os.

— Cum ai făcut de-ai găsit stiloul, Costi?

Pauză.

— Mde...

— Ți-ai bătut mult capul?

Pauză.

— Poate...

— Mă, Costi, ești grozav!

Pauză.

— Știu și eu?

Povestea crocodilului din Nil

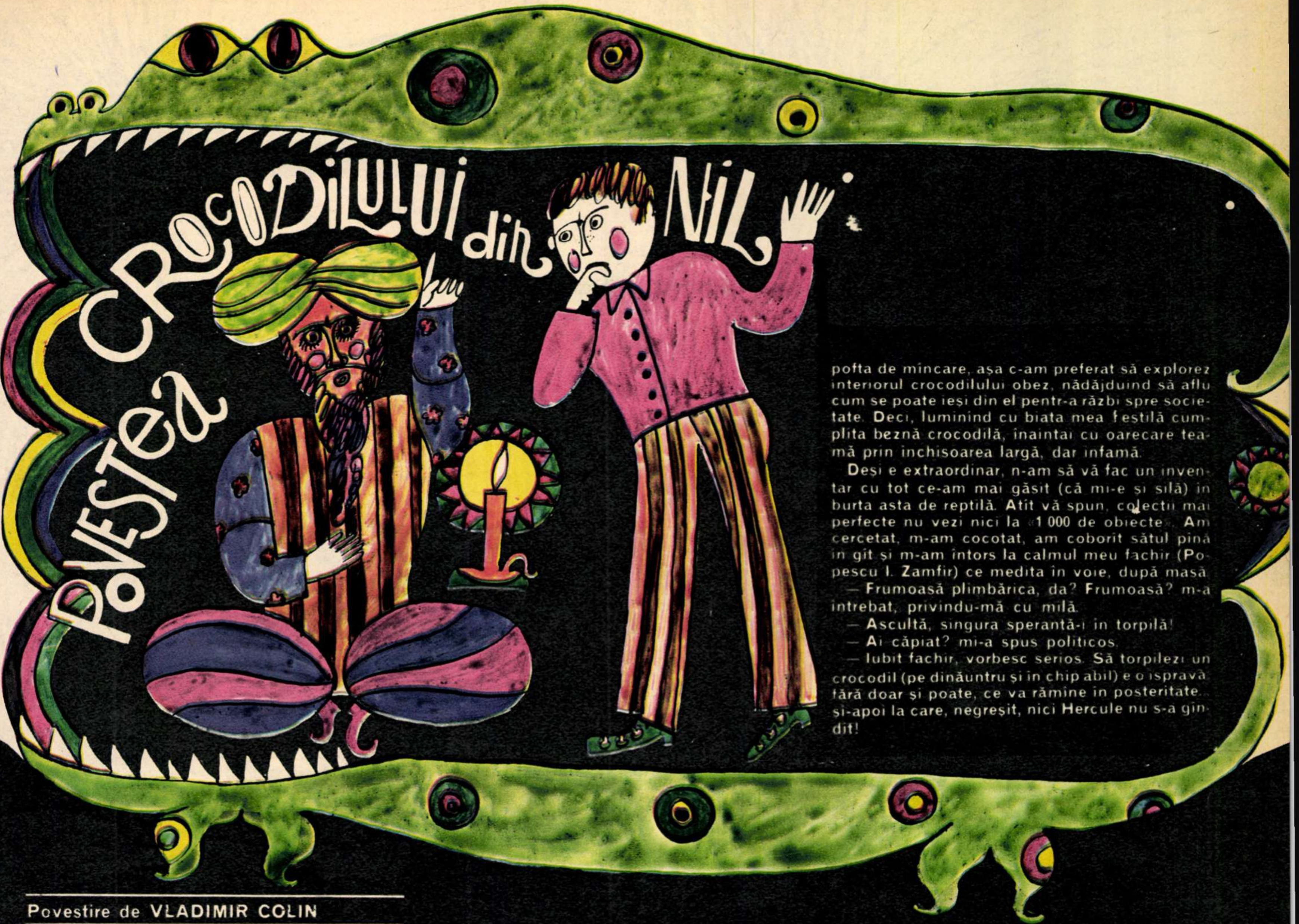

Povestire de VLADIMIR COLIN

Ieri s-a petrecut in clasă o-ntimplare curioasă. În ora de geografie, cînd arătam pe hartă fluviul Nil, m-am pomenit mîncat de-un crocodil!

Da, o dihanie enormă (crescută bine peste normă) m-a inghitit, scotînd din hartă un bot cu dinti ce nu prea iartă... Și de unde mă aflasem in lumină, in clasa mea (o treabă de rutină), am fost zvîrlit in plină aventură, in beznă, spaimă si căldură.

Un timp n-am mai știut nimic, asa că n-am putut nici să-mi explic, atunci cînd mi-am venit in fire (doar n-aveam cui să cer vreo lămurire), cum mai trăiesc in burta-ncăpătoare cam cît o sală de teatru, d-aia mare. Atît, că sala aprigei reptile imi arăta privelisti cam ostile si semăna mai mult c-un cimitir... Treptat, in noul meu cvartir am dat de-o luntre găurită, de un papuc (mărime potrivită), apoi de-un aragaz, de o torpilă, de un opait cu feștilă (așa că mi-am făcut lumină), de un surtuc de gabardină, de un caiet surprinzător («Memorii de explorator»), de-un arc stricat, de-un patrafir si (ultimă surpriză) de-un fachir.

Din lipsă, pare-se, de cuie, zăcea solemn ca o statuie pe-un fel de pat improvizat din resturi greu de identificat. Prea bucuros, ca Robinsonii tineri cînd își găsesc (cu chiu cu vai) un Vineri, i-am arătat prin semne, cum se face, că intre noi doresc să fie pace. Dar, spre mirarea mea, a zis fachirul:

— Ce-mi faci aici pe musafirul? Mai bine sezi și povestește...

— Cum, dumneavoastră... tu...?

— Firește. Dar ce credeai?

Cam buimăcit, am intrebat atunci:

— Tot... inghitit?

— Ei da, tot inghitit, ce-ai vrea să spun?

— Dar Nilul ăsta nu e căpcăun!

— Ce Nil? Băiete, lasă-te de goange... Cu mine s-a-ntimplat la Gange!

— Păi o fi fost atunci alt crocodil...

— Iubite, nu fi dificil, că n-ai destulă competentă... Sint crocodilnaut cu experientă și, crede-mă, problema este alta. Aici nu mai contează balta sau fluviul sau știu eu ce... Problema ce se pune e: ieșirea din incurcătură. Și nu-i destul să te pricepi să dai din gură... E vorba-ntii să nu faci o prostie, sosind in ora de geografie.

— De ce? am intrebat, cam prefăcut, dar vechiul crocodilnaut mi-a lămurit indată dăndănaia, rostind cu-ntelepciune:

— Uite, d-aia! Apoi, să te salvezi cu-adevărat, se cere musai si neapărat să poti obtine de urgentă o motivare pentru-absentă. Ia ghici de cind stau eu aici?

— Păi, ce să zic?... De-o oră, poate?

— De-un an de zile, din păcate. Și incă n-am descoperit cum pot ieși nepedepsit... firește, dacă domnul crocodil nu vrea pe viată să ne dea azil. Așa că, pină una alta, cum vezi că-n dumnealui e lungă halta, așază-te și ia ceva in gură. Alege! Alge murătură sau, iarăși alge, dar natur.

— Vezi tu, am zis, am un cusur. Că mie algele nu-mi plac.

— Îti plac, nu-ti plac, e tot un drac! La restaurantul «Crocodil» meniul ăsta e stabil.

Și calmul crocodilnaut in liniște a inceput să-nfulece (fără fasoane) la alge, ca la macaroane. Privelistea intristătoare mi-a tăiat (scurt) pofta de mincare, așa c-am preferat să explorez interiorul crocodilului obez, nădăjduind să aflu cum se poate ieși din el pentr-a răzbi spre societate. Deci, luminind cu biata mea feștilă cumplita beznă crocodilă, inaintai cu oarecare teamă prin inchisoarea largă, dar infamă.

Deși e extraordinar, n-am să vă fac un inventar cu tot ce-am mai găsit (că mi-e și silă) in burta asta de reptilă. Atît vă spun, colectii mai perfecte nu vezi nici la «1 000 de obiecte». Am cercetat, m-am cocotat, am coborit sătul pină in git și m-am intors la calmul meu fachir (Popescu I. Zamfir) ce medita in voie, după masă.

— Frumoasă plimbărica, da? Frumoasă? m-a intrebat, privindu-mă cu milă.

— Ascultă, singura sperantă-i in torpilă!

— Ai căpiat? mi-a spus politicos.

— Iubit fachir, vorbesc serios. Să torpilezi un crocodil (pe dinăuntru și in chip abil) e o ispravă fără doar și poate, ce va rămine in posteritate... și-apoi la care, negreșit, nici Hercule nu s-a gindit!

Popescu nici n-a vrut s-audă, s-a făcut negru și verde de ciudă și s-a dovedit denuntător, căci a strigat in gura mare:

— Ajutor! Domnule Crocodil, n-am nici o vină, eu vreau să rămin in vizuină!

Ce a urmat e lesne de-nțeles, căci crocodilul a purces la unele mișcări cam bruște (pe dinăuntru n-avea cum să muște) și m-a izbit cu capul de pereți, de m-a virit in sperieți.

— Așa, ridea fachirul, bine-ți face! Nu puteai să ne lași in pace?

Habar n-aveam cum se mișca păcătosul de crocodil, dar denunțătorul servil (prin nu știu care șiretlic) n-a pățit, domnule, nimic. Pe mine parcă mă bătuse cineva, iar dumnealui ședea și se distra.

Văzind asemenea tupeu, m-am infuriat, ca omul, și eu. Am alergat glont spre torpilă (tot nu era ea prea stabilă) și-am repezit-o atunci cu sete in cel mai apropiat perete.

Fum, foc și trăsnet...

Iar apoi am auzit:

— Pe azi, un 2.

Așa-i cînd n-ai noroc, se știe: eram in ora de geografie...

Firește, n-am mai povestit ce aventură am trăit și n-am vorbit de crocodil, știind că totu-i inutil. N-am, domne, oameni să-nteleagă și mai departe de hîrțoagă...

De-un singur lucru însă mă tot mir: ce s-a făcut Popescu I. Zamfir?

Ilustratie: **MAGDA BÎRSAN**

ELOGIUL INTELIGENȚEI

de Acad. N. TEODORESCU

Cînd, în copilărie, imaginația ni se aprinde ascultînd povești cu lampa lui Aladdin, cu măgarul care face aur, cu covorul fermecat, cu «așterne-te masă»; cînd, în adolescență, urmăm cu nesaț pe Jules Verne în călătoria de 20 000 de leghe sub mări, în excursia de 5 săptămîni în balon, în aventura fantastică, recent realizată, a zborului de la Pămînt la Lună; cînd visăm și credem în toate creațiile fanteziei aducem un omagiu forței nețărmurite a inteligenței.

Avîntul revoluționar al descoperirilor științifice în secolul nostru și îndeosebi în ultimele trei decenii a adus în circuitul economic o marfă impalpabilă, dar de o valoare excepțională: inteligența.

Această calitate a creierului omenesc, greu de definit în termeni corecți, este cea care a permis omului să facă saltul calitativ care l-a ridicat pe treapta superioară a regnului animal, dîndu-i putința de a înțelege, deci de a reflecta în sine ceea ce se petrece în jurul său și de a folosi informația căpătată pentru nevoile sale și ale semenilor săi.

Spre deosebire de obiectele materiale, calitățile spirituale se dezvoltă prin utilizare. Astfel, inteligența omenească, mai ales inteligența colectivă a omenirii, a căpătat valențe noi o dată cu acumularea de cunoștințe științifice. În prezent, cînd societatea umană a instituit în țările suficient de dezvoltate profesiunea de cercetător, cu trepte ierarhice ca cele de om de știință, savant, celebritate științifică, inteligența a devenit o bogăție atît personală cît și socială foarte prețuită, prin faptul că are valoare de schimb universală și eternă.

Impalpabilă cu degetele, inteligența se concretizează în tot ce știința și îndemînarea omenească a adus în completarea, stăpînirea și înnobilarea naturii.

Forma superioară a inteligenței, cea avîntată spre deslușirea necunoscutului, veșnic frămîntată de întrebări și tulburată de răspunsuri, cea care merită recunoștința și prețuirea universală, cea care nu are timpul să beneficieze de roadele pe care le produce, care nu are somn decît pentru a visa ce va înfăptui este cercetarea științifică și tehnică, forța de șoc a revoluției tehnico-științifice a zilelor de față.

Inteligența umană, prin eforturile și ingeniozitatea colectivă a numeroși cercetători și oameni de știință, a reușit să descopere radioactivitatea, structura atomului, relativitatea, fisiunea nucleară, să facă sinteza macromoleculelor, să pătrundă tainele geneticii. Apoi a inventat radioul, televiziunea, dispozitivele de automatizare, mașinile electronice de calcul, sputnicul, rachetele și navele cosmice, a dus oameni în spațiul cosmic și i-a coborît pe Lună.

Societatea umană este angajată în prezent în competiția mondială a inteligenței. Este o competiție nobilă, în care fiecare țară caută să-și asigure un loc cît mai central.

Iată de ce descoperirea și cultivarea inteligenței creatoare a fiilor poporului nostru este nu numai o datorie etică a părinților, profesorilor, conducătorilor de orice categorie, un țel de înaltă emulație pentru adolescenții care privesc spre pragul tinereții, dar și o îndatorire față de patria noastră socialistă pe calea dezvoltării ei multilaterale.

SÎNT MAȘINILE INTELIGENTE?

de prof. dr. EDMOND NICOLAU

Mașina întreabă:

— Ce se numește un patrulater?

Elevul răspunde:

— O figură cu patru laturi.

Mașina, nefiind satisfăcută de răspuns, observă:

— Litera W este o figură cu patru laturi. Să revenim...

Dialogul acesta, la care am participat, s-a purtat între un calculator I.M.B., care ocupa funcția de profesor-mașină — și un elev uman și dovedește din partea mașinii un grad de comportare inteligentă.

Cu alte cuvinte, există mașini care desfășoară o activitate inteligentă. O mașină care joacă șah nu este ea o mașină inteligentă? Dar o mașină care *către marginea cealaltă a colinei și-i arăta cîmpia la picioarele sale.*

— Vezi?

— Nu.

— Dumnezeule, ele sînt totuși acolo. Cele două mașini lungi și sclipitoare.

— Nu.

De data aceasta Tomás se puse pe rîs.

— Ești orb!

— Văd foarte bine. Tu nu vezi limpede.

— Dar vezi totuși noul oraș, nu?

— Nu văd decît un ocean și țărmul.

— Bătrîne, apa s-a evaporat cel puțin de patruzeci de secole.

— A, te rog. Ajunge!

— Dar e adevărat, ți-o repet.

Marțianul luă un aer solemn.

— Spune, nu vezi orașul pe care ți l-am descris? Coloanele albe, bărcile delicate, luminile festivalului... o, eu le văd atît de bine! Și chiar... ascultă! Îi aud cîntînd. E foarte aproape de aici.

Tomás ascultă și dădu din cap.

— Nu, zise el.

— Dar eu, zise marțianul, nu văd nimic din ce mi-ai descris tu. Atunci?

Din nou încremeniră. Un frig brusc îi pătrunse.

Marțianul închise ochii și-i redeschise.

— Nu văd decît o explicație posibilă... Pornind de la Timp. Da, asta e. Tu ești o umbră a Trecutului!

— Nu. Tu aparții Trecutului, zise Tomás care avusese timp să rumege problema.

— Ești foarte sigur de tine. Cum poți dovedi cine aparține Trecutului, cine Viitorului? În ce an sîntem?

— În 2001!

— Ce poate să însemne asta pentru mine? E ca și cum ți-aș zice că sîntem în 4 462 853 S.E.C. Unde-i reperul care să ne arate mișcarea stelelor?

— Dar ruinele o dovedesc! Ele dovedesc că eu reprezint Viitorul. Eu sînt viu. Tu ești mort!

— Totul în mine afirmă contrariul. Inima îmi bate, mi-e foame, mi-e sete. Nu, nu. Nici morți , nici vii, nici unul dintre noi. Să zicem mai bine între ele. Doi străini care se încrucișează în noapte. Doi străini care trec. Ai vorbit de ruine?

— Ce, ți-e frică?

— Dar toate cîte le văd acolo? Le văd. Nu-i destul pentru mine? Ele mă așteaptă acum, orice ai zice.

Și pe Tomás îl așteptau în depărtare rachetele, orașul, cei veniți de pe Pămînt.

— N-o să fim niciodată de acord, zise el.

— Să ne înțelegem atunci asupra acestei neînțelegeri, spuse marțianul. Noaptea e foarte scurtă. Iată focurile festivalului care urcă spre cer, și păsările.

Tomás întinse mîna. Marțianul îl imită. Mîinile nu se atinseră, dar se contopiră.

— O să ne revedem oare?

— Cine știe? Poate într-o altă noapte.

— Mi-ar plăcea să te însoțesc la festival.

— Iar eu aș dori să merg cu tine în noul oraș, să văd mașina de care mi-ai vorbit, să văd oamenii, să aflu tot ce s-a petrecut.

— La revedere, zise Tomás.

—Noapte bună.

Marțianul urcă din nou pe vehiculul său de metal verde și se depărtă liniștit spre coline. Omul de pe Pămînt întoarse camioneta și porni în direcția opusă.

— Dumnezeule, ce vis fantastic, suspină Tomás.

— Ce viziune stranie, gîndi marțianul.

(După «Cronici marțiene»)

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu: AL. BOGDAN
Desene: PUIU MANU

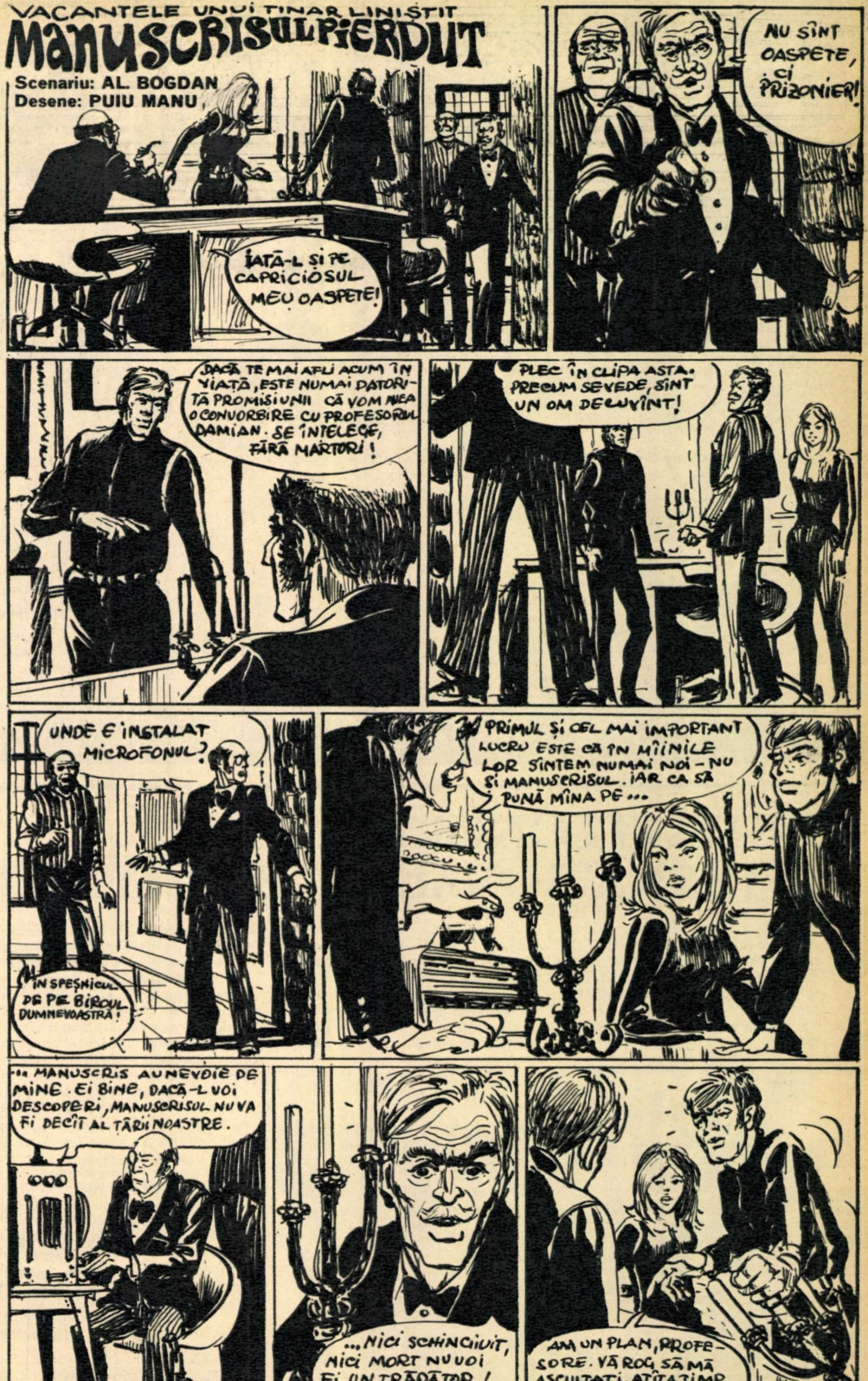
IATĂ-L ȘI PE CAPRICIOSUL MEU OASPETE!
NU SÎNT OASPETE, CI PRIZONIER!
DACĂ TE MAI AFLI ACUM ÎN VIAȚĂ, ESTE NUMAI DATORITĂ PROMISIUNII CĂ VOM AVEA O CONVORBIRE CU PROFESORUL DAMIAN. SE ÎNȚELEGE, FĂRĂ MARTORI!
PLEC ÎN CLIPA ASTA. PRECUM SE VEDE, SÎNT UN OM DE CUVÎNT!
UNDE E INSTALAT MICROFONUL?
ÎN SFEȘNICUL DE PE BIROUL DUMNEVOASTRĂ!
PRIMUL ȘI CEL MAI IMPORTANT LUCRU ESTE CĂ ÎN MÎINILE LOR SÎNTEM NUMAI NOI – NU ȘI MANUSCRISUL. IAR CA SĂ PUNĂ MÎNA PE...
...MANUSCRIS AU NEVOIE DE MINE. EI BINE, DACĂ-L VOI DESCOPERI, MANUSCRISUL NU VA FI DECÎT AL ȚĂRII NOASTRE.
...NICI SCHINGIUIT, NICI MORT NU VOI FI UN TRĂDĂTOR!
AM UN PLAN, PROFESORE. VĂ ROG SĂ MĂ ASCULTAȚI, ATÎTA TIMP CÎT NU NE... ASCULTĂ EI!

(Va urma)

PRIN SPORT LA ÎNTĂRIREA PĂCII
ȘI PRIETENIEI ÎNTRE POPOARE

STRÎNGEȚI PUMNII PENTRU ȚIRIAC și NĂSTASE

Cînd Țiriac și Năstase i-au învins pe spanioli acasă, lumea s-a mirat, dar nu s-a îngrijorat. Cînd i-au învins pe tenismenii sovietici, mirarea s-a transformat în apreciere. Iar Metreveli a spus: «Jos pălăria!» [illegible] talentata echipă a Indiei, mirarea s-a transformat în uimire și încîntare. Băieții noștri se învățaseră parcă numai cu victoriile și în cronicile reporterilor străini au început să le apară numele scris cu litere mari. Cînd i-au bătut și pe englezi la ei acasă, pe un teren cu gazon, care ține cu gazdele, reporterii străini s-au ridicat de la mesele de scris și-au spus fotografilor: «Cît mai multe imagini cu cei doi români!» Și în blocnotesurile lor, unde scriseseră la-nceput Anglia-România, au inversat ordinea scriind România-Anglia: 3-2. Și n-au uitat semnul de exclamare, care ținea loc de BRAVO pentru jucătorii noștri.

Iar acum... Acum, ultimul «hop». Mîine, la mii de kilometri depărtare, peste Atlantic, la Cleveland, va începe disputa în finala «Cupei Davis», adevărat campionat mondial (neoficial) la tenis, România-S.U.A.

Indiferent de ceea ce se va întîmpla la Cleveland începînd de mîine, chiar dacă Țiriac și Năstase vor cîștiga sau nu «Salatiera de argint» de la deținătorii ei — tenismenii americani, — ei se vor întoarce acasă tot victorioși. Pentru că ei, prin victoriile obținute pînă acum, au reușit să parcurgă drumul pînă în finala «Cupei Davis», performanță pentru prima oară realizată de tenismenii români. Deoarece ei au cucerit pentru tenisul nostru admirația întregii lumi sportive.

Indiferent de ce voi asculta mîine la radio și voi citi poimîine în ziare, eu unul am să-mi amintesc de faptul că, de cîtva timp, văd pe stradă băieți și fete ținînd sub braț rachete de tenis abia cumpărate, că, datorită lui Țiriac și Năstase, cuvinte ca «smach», «retur», «ghem» au devenit pentru noi la fel de familiare ca henț, corner, aut.

T. RĂCEANU

TETRATLONUL ATLETIC INTERNAȚIONAL AL PRIETENIEI

Moscova, august 1969. 120 de copii — pionieri veniți din zece țări ale Europei și Asiei — s-au întîlnit, la simbolicul «Hotel al Tinereții», pentru a se cunoaște, pentru a se împrieteni și pentru a se întrece într-unul din cele mai bătrîne și apreciate sporturi: atletismul.

În anul 1956, din inițiativa revistei poloneze pentru copii **«Swiat Mlodych»**, a fost organizată prima ediție a competiției internaționale intitulată sugestiv **«Tetratlonul atletic internațional al prieteniei»**. De atunci ea s-a desfășurat în fiecare an, cu regularitate, ajungînd în 1969 la cea de-a XIII-a sa ediție. Preluată și susținută ulterior de către C.I.M.E.A. (**Comitetul internațional al mișcării pentru copii și adolescenți)** și de către organizațiile de copii și revistele pentru copii din mai multe țări, această competiție a devenit una dintre cele mai așteptate și îndrăgite manifestări sportive, la ea participînd în acest an peste 10 milioane de școlari.

În prima sa etapă, națională, tetratlonul atletic al prieteniei urmărește să antreneze cît mai multe echipe școlare formate din cîte 6 fete și 6 băieți care luptă pentru cucerirea a cît mai multe puncte la **alergare pe 60 m, săritura în înălțime, lungime** și la **aruncarea mingii de oină.** Echipele cîștigătoare ale etapei naționale se întîlnesc apoi, în luna august a fiecărui an, în cîte o țară participantă, unde se desfășoară întrecerile sportive în care sînt desemnați campionii internaționali ai copiilor-atleți.

Pe «Stadionul Tineretului» din Moscova s-au întîlnit, de data aceasta, echipele campioane la atletism ale copiilor din următoarele țări: **Bulgaria, Cehoslovacia, Finlanda, Franța, R.D. Germană, Mongolia, Polonia, România, Ungaria** și **U.R.S.S.** Țara noastră a fost reprezentată de către pionierii Liceului «Dimitrie Cantemir» din Iași, (cîștigătorii finalei campionatului de atletism al școlilor generale, care s-a desfășurat la Cugir), pregătiți de profesorul Maricel Fîcă. Comportîndu-se meritoriu, cei 12 tineri atleți români au reușit să ocupe locul V în clasamentul general, cu un rezul-

◀ *13 august 1969. Pe «Stadionul Tineretului» din Moscova are loc deschiderea festivă a «Tetratlonului atletic internațional al prieteniei».*

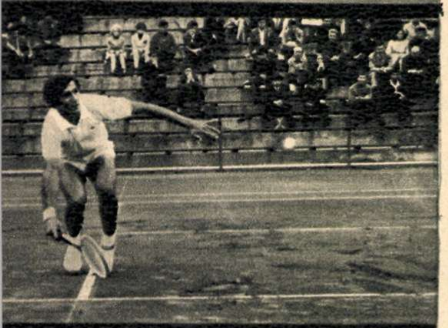

1—2. — Efort și măiestrie. Ochiul magic al aparatului de fotografiat a imortalizat două momente sugestive din evoluția tenismenilor noștri.

3. — Două generații: tenismenii consacrați și aceia care visează la consacrare. Între ei, flori.

«FLOAREA PRIETENIEI»

1 000 de kilometri pe două roți

①

②

③

④

Sîntem din nou în fața unui eveniment care pledează patetic în favoarea bicicletei. Încă o dată — a cîta oară numai în acest an! — pionierii ne demonstrează, negru pe alb, că acest simplu, ieftin și ingenios mijloc de locomoție bazat pe forța musculară nu-i cîtuși de puțin umbrit de «explozia tehnică» ai cărei martori sîntem, că-n era automobilelor, autobuzelor, trenurilor, avioanelor, hidroglisoarelor și a rachetelor, bicicleta, din motive binecunoscute tututor, nu numai că se menține în actualitate, dar își consolidează poziția.

De data aceasta, autorii respectivei demonstrații sînt 36 de pionieri din Arad, Săvîrșin, Piatra Neamț, Slobozia-Roznov, Săbăoani, Jimbolia și Străoaia, 40 de băieți, de pasionați și experimentați cicliști care, în cadrul finalei marelui concurs desfășurat în iunie pe drumurile județului Neamț s-au dovedit cei mai buni. Drept care, după o scurtă perioadă de antrenament și pregătire, dumnealor și-au încălecat «caii» și-au pornit la drum de-a lungul întregului litoral românesc și bulgar.

Și-a fost «mai ceva» decît într-un vis frumos. Cel puțin așa susțin acum, cînd s-au întors acasă, după ce au străbătut peste 1 000 de kilometri pe două roți, bronzați, veseli și cu tolbele pline de impresii pe care le împărtășesc cu sufletul la gură, ori de cîte ori li se ivește prilejul:

— Cel mai grozav a fost drumul de la Balcic pînă la Varna. Am văzut cum marea scaldă poalele munților...

— Am trecut și prin Tîrnovo, vechea capitală a Bulgariei. E un oraș cu un stil arhitectonic original și cu multe monumente istorice și de artă...

— Dar Golful Burgas, în apele căruia ne-am răcorit, dar Varna cu nisipul ei de aur pe care ne-am prăjit la soare...

— La Asparuhov am făcut cunoștință cu mulți pionieri bulgari, am schimbat insigne și ne-am dat reciproc adresele, ca să ne scriem. Și tot aici am dansat, împreună cu gazdele. Trebuia să-l sărbătorim într-un fel pe Emilian Moisescu, colegul nostru, care n-a mai avut răbdare și a împlinit 14 ani pe traseu...

— Am traversat și Balcanii, la altitudinea de 1 300 m, prin strîmtoarea Șipca...

Drumuri, orașe, sate, priveliști naturale de neuitat, noi prietenii înfiripate-n pripă (dar nu mai puțin trainice din acest motiv). Cei 36 de pionieri participanți la prima ediție a expediției cicloturistice «Floarea prieteniei» (organizată de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor, ziarul «Sportul» și Federația română de ciclism) au petrecut în compania bicicletelor 16 zile minunate din această vacanță.

SZABO ZSOLT

1. Popas la Obzor (Bulgaria).

2. Trebuie să ne credeți pe cuvînt, pentru că fotografia nu oferă alte detalii în afară de apa mării, care-i peste tot la fel: sîntem în Golful Burgas.

3. În drum spre Russe.

4. Și... din nou acasă, la Giurgiu, așteptîndu-ne rîndul la chioșcul cu răcoritoare.

Start spectaculos în proba de alergare pe 60 m plat fete.

tat de 2 517 puncte, superior cu 71 puncte față de cele mai bune performante obtinute în țară

De subliniat că, după prima zi de concurs, la alergarea pe 60 m și săritura în lungime, echipa țării noastre se află pe locul II în clasamentul general, evidențiindu-se astfel calitățile de buni sprinteri pe care, în fiecare an, le dovedesc micii sportivi români.

În ziua a doua a concursului (săritura în înălțime și aruncarea mingii de oină), media scăzută a staturii membrilor echipei noastre ne-a dezavantajat întrucîtva, ei fiind depășiți în clasamentul general de către sportivii sovietici (care s-au dovedit cei mai buni din concurs), de bulgari, polonezi și germani. Locul V obținut în acest an reprezintă totuși un succes. (În 1967 am ocupat locul VIII, în 1968 locul VII).

În clasamentul individual, pionierul **Voinea Radu Cociu** a cucerit două medalii de argint (locul II în clasamentul general și la săritura în lungime), iar **Mircea Siminel** o medalie de aur (locul I la alergarea pe 60 m). **Băieții au ocupat locul III în clasamentul neoficial, pe echipe, iar fetele locul V.**

În afara întrecerilor atletice, participanții au avut posibilitatea să cunoască Moscova și să admire frumusețile acestei mari metropole. Apoi, după încheierea competiției, pionierii participanți și profesorii lor au petrecut trei săptămîni de odihnă și recreere în cadrul frumoasei tabere internaționale de la Artek.

Tot în acest timp a avut loc la Moscova și **«Conferința internațională a tetratlonului atletic al prieteniei»**, la care au participat reprezentanți ai organizațiilor și revistelor pentru pionieri din unele țări din Europa și Asia (din partea țării noastre au fost prezenți **Mihai Negulescu,** redactor-șef al revistei **«Cutezătorii»**, si semnatarul acestor rînduri). Ei au purtat discuții pe marginea statutului acestei competiții și au stabilit noi căi de dezvoltare pentru viitor a sportului în general și a atletismului în special.

PRIVIND REZULTATELE OBȚINUTE ÎN PREZENT, DORNICI DE MAI MULT ȘI MAI BINE, NE ADRESĂM, PRIN INTERMEDIUL REVISTEI «CUTEZĂTORII», TUTUROR PIONIERILOR SI SCOLARILOR DIN ȚARĂ, INVITÎNDU-I SĂ SE PREGĂTEASCĂ CU PERSEVERENȚĂ ȘI SĂ PARTICIPE LA EDIȚIA 1969-1970 A CAMPIONATULUI DE ATLETISM AL ȘCOLILOR GENERALE, CARE VA ÎNCEPE O DATĂ CU DESCHIDEREA NOULUI AN ȘCOLAR. Calea spre Sofia (1970), gazda celei de a XIV-a ediții a «Tetratlonului atletic internațional al prieteniei», trece prin bazele sportive ale școlilor. Am dori ca echipa care ne va reprezenta la această finală să fie cît mai puternică, mai dîrză și mai bună, pentru a aduce noi succese atletismului pionieresc din țara noastră, mai ales că în 1971 vom fi noi înșine gazde.

FLORIAN MORARU
Șeful comisiei sport-turism a Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Fetele și băieții care ne-au reprezentat în această competiție internațională.

Instantaneu dintr-o pauză. Prietenia și bucuria sînt tot timpul prezente.

CLASAMENTUL GENERAL

1. — Uniunea Sovietică — 2 845 p., 2. — Bulgaria — 2 755 p., 3. — Polonia — 2 592 p., 4. — R.D. Germană — 2 584 p., 5. — România — 2 517 p., 6. — Cehoslovacia — 2 455 p., 7. — Mongolia — 2 419 p., 8. — Ungaria — 2 338 p., 9. — Finlanda — 2 113 p., 10. — Franța — 1 539 p.

Cîinele PRIETENUL O

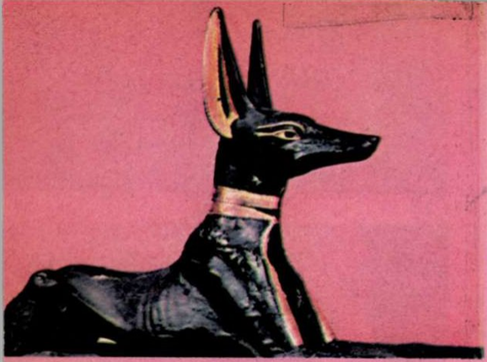

1

PRIMUL ANIMAL DOMESTIC

În zorii timpurilor, cînd începe să urce primele trepte ale civilizației, luptînd cu forțele dezlănțuite ale naturii și cu propriile sale neliniști și spaime în fața necunoscutului, în acele depărtate vremuri cînd își agonisea hrana culegînd roadele sălbatice ale pămîntului și vînînd cu arcul animalele pădurii, omul își găsește un tovarăș credincios într-o sălbăticiune care, încet, încet, se va lăsa domesticită: cîinele. E primul animal îmblînzit. El va trăi de acum înainte alături de om, servindu-l cu credință.

VÎNĂTORI ȘI PESCARI

Cel mai vechi tovarăș de vînătoare al omului a fost cîinele. În urmă cu multe zeci de mii de ani, cîinii trăiau sălbatici în savane ori în păduri, vînînd în ceată rozătoare, păsări și alte animale. Apelînd la instinctul natural al cîinilor, oamenii îi fac să hăituiască vînatul și totodată să-l adune din hățișurile în care se ascunde. În savanele africane, unele triburi de pigmei folosesc cîinii chiar și la vînătoarea elefanților.

Dar unele neamuri de cîini — cum sînt cei polari, în Arctica — se arată a fi destoinici și activi pescari. Ei așteaptă răbdători, ore întregi, pe coastele joase ale oceanului și de îndată ce un pește scoate capul din apă, hap! îl prind cu o mișcare fulgerătoare și-l mănîncă pe loc. după care își reiau veghea stăruitoare pe țărm, în așteptarea altui pește imprudent.

CĂRĂUȘII

Mulți cîini voinici — precum cîinii eschimoși, ciobănești, dogi, alsacieni — sînt înhămați la diferite atelaje: sănii, cărucioare, mici șarete.

Cei mai harnici și rezistenți cărăuși sînt cîinii Extremului Nord — tovarăși de drum ai laponilor și ai eschimoșilor, precum și ai tuturor călătorilor ce străbat întinsurile înghețate ale regiunilor boreale și australe. Cîinii polari parcurg mari distanțe cu 15 km pe oră, înfruntînd geruri de —40° și chiar —50° Celsius. Acești frați ai lui Colț Alb au fost și sînt prețioși auxiliari ai exploratorilor Arcticei și Antarcticei, ei izbutind să transporte oameni și echipament acolo unde tractoarele sau săniile motorizate nu mai pot înainta.

Dar și în zonele cu climă temperată sau caldă cîinii sînt folosiți pentru a căra bidoane cu apă ori cu combustibil, cărucioare, sănii și alte vehicule de mici dimensiuni. Astfel, pe țărmurile Mării Nordului, în timpul refluxului, oamenii satelor de pe coastă adună «fructele mării» — alge, crustacee, scoici, uneori și pești — rămase pe nisipul plajelor și le transportă în lăzi cu tălpici de sanie, trase de cîini.

2

RIN-TIN-TIN, VEDETĂ DE CINEMA

Decenii de-a rîndul, pe afișele marilor cinematografe ale lumii a apărut imaginea unui splendid cîine-lup, eroul principal a nenumărate filme de aventuri. Rin-tin-tin — acesta era numele lui — a făcut să bată, emoționată, inima multor generații de copii care urmăreau pe ecran peripețiile acestui cîine extraordinar, vedetă a Hollywoodului.

Rin-tin-tin moare, după mulți ani de glorie, în 1933. Unul dintre fiii săi devine, curînd, la rîndu-i o stea a cinematografiei franceze. În timpul celui de al doilea război mondial Rin-tin-tin II a fost înmatriculat oficial în serviciile sanitare ale diviziei 268 a armatei franceze. Uni-

3

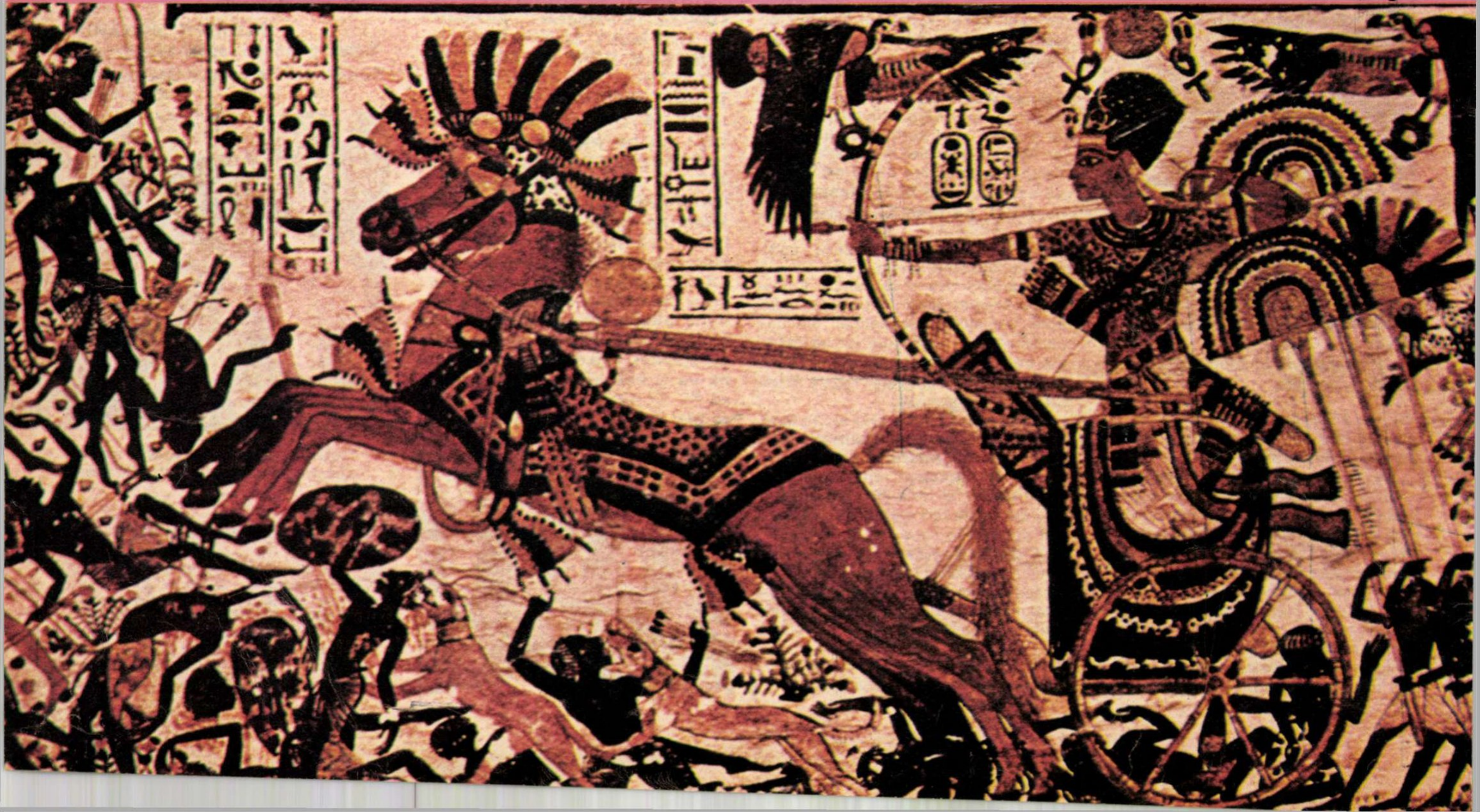

4

MULUI

5

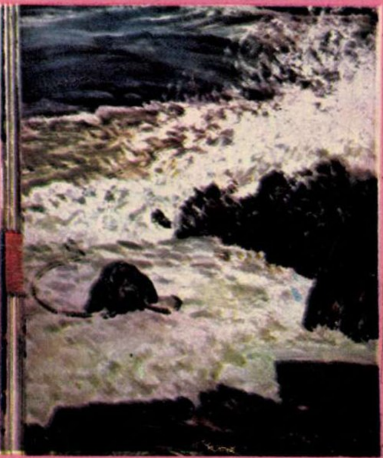
6

7

8

9

tatea sa, fiind încercuită de către trupele hitleriste, a reuşit să reziste datorită lui Rin-tin-tin II care, înşelînd vigilenţa soldaţilor nazişti, a izbutit, noapte de noapte, să treacă dincolo de liniile duşmane, făcînd legătura cu comandamentul diviziei.

Rin-tin-tin II s-a întors din război cu semnul răniţilor în lupte şi cu medalia militară.

---

1. Această statuietă de metal lăcuit a fost creată de un anonim de pe malul Nilului în urmă cu 3 500 de ani.

2. Tractoare cu şenile şi sănii trase de cîini — mijloace optime de transport pe «continentul de gheaţă».

3. Pe un sipet aşezat în mormîntul faraonului Tutankhamon, pictorul antic a înfăţişat cîini care luptă alături de soldaţi.

4. Neîntrecuţii ogari scoţieni la vînătoare.

5. Atenţie!

6. Nouăzeci şi doi de naufragiaţi au fost salvaţi de Roger.

7. Cîinele Saint Bernard, eroul Alpilor.

8. Un Terra-Nova — cel mai bun înotător din lumea canina — păzind copiii la pescuit.

9. Vedeta a 100 de filme: inegalabilul Rin-tin-tin.

10. O originală sanie trasă de cîini pe nisipul umed al ţărmului Mării Nordului.

11. Cîinele mărunt al nordului canadian este un harnic cărăuş.

12. Fisură la conducta de gaze!

13, 14, 15. Laika, Strelka şi Bielka au fost în cosmos!

16. O medalie – curajosului Vid.

17. Răufăcătorii vor fi surprinşi asupra faptului!

În medalion: Rin-tin-tin II.

CÎINI POLIŢIŞTI ŞI AGENŢI DE CIRCULAŢIE

Cel mai ascuţit simţ al cîinelui este mirosul. Valorificîndu-le această preţioasă însuşire, oamenii au dresat cîinii pentru a depista urmele răufăcătorilor. Au fost create în multe ţări adevărate şcoli de cîini poliţişti.

Nu de mult, în Anglia, cîinele poliţist Sultan a fost distins cu o «Zgardă de onoare» pentru faptul că a salvat unsprezece bărbaţi şi femei, prizonieri ai unei bande de criminali ce terorizau o întreagă regiune.

În serviciul organelor de circulaţie din unele ţări se află cîini care intervin ori de cîte ori copiii care trec nereglementar strada sînt primejduiţi de vreun vehicul. Aceşti originali «agenţi de circulaţie» prind de şorţ sau de haină pe cel aflat în pericol şi-l trag repede pe trotuar.

Cîinele
PRIETENUL OMULUI

O PROFESIE ORIGINALĂ

Ați auzit de Max? E un vioi cîine ciobănesc din partea apuseană a Olandei, regiune bogată în zăcăminte de gaz natural. Max se află, de mai mulți ani, în serviciul oficiului de distribuire a gazului. El a fost selecționat printr-un concurs la care au participat 50 de «candidați». Materia de examen: capacitatea de a identifica mirosurile cele mai subtile. Max, trecîndu-și cu succes «examenele», a fost antrenat să reacționeze la cele mai slabe efluvii de tetrahidrotyophen, gaz natural al cărui miros oamenii nu-l sesizează. Calificat astfel pentru a detecta orice urmă de gaz, Max «inspectează» zilnic traseul conductelor subterane, întovărășit de un tehnician al oficiului. Orice urmă de gaz, apărută ca urmare a fisurării conductei, este relevată prin lătrături repetate.

CERBERI ȘI SALVATORI DE PROFESIE

Încă din vremuri străvechi, cîinele s-a vădit un ager paznic al casei și al avutului omului. Simbol al datoriei împlinite cu nestrămutată credință, el apare în legendele lumii antice sub chipul neîmblînzitului Cerber, cîine uriaș cu trei capete ce străjuia hotarul dintre lumea terestră și cea subpămînteană, dintre viață și moarte.

În Roma antică, cîinilor le era încredințată paza Cetății, Senatul acordînd fonduri speciale pentru dresarea și întreținerea acestora. Într-o noapte întunecată însă, din pricini nedeslușite, cîinii ce vegheau Capitoliul roman n-au dat de veste că galii, dușmanii Romei, au pătruns în Cetate. Alarma au dat-o gîștele din curțile Capitoliului, și astfel năvălitorii surprinși au fost puși pe fugă. Vreme de secole cetățenii Romei au sărbătorit vigilentele păsări, purtînd simbolic în fruntea cortegiului o gîscă albă pe o lectică daurită, iar cîinii au fost alungați din cetate. Curînd ei își vor recîștiga însă prietenia romanilor.

Inteligența vie, sprinteneala, rezistența la efort și atașamentul față de om, toate aceste însușiri ale cîinelui sînt folosite și în alte direcții.

Sînt țări — ca de pildă Anglia, Uniunea Sovietică, Statele Unite — în care există cîini-salvamar, special dresați să salveze pe cei în pericol de a se îneca. Cel mai celebru dintre eroii unor asemenea întîmplări e landserul Roger. În timpul unui puternic uragan, dezlănțuit în apele litorale ale coastei apusene a Angliei, nava de pasageri «Newfoundland» eșuează pe niște stînci în apropiere de țărm. Apa pătrunde printr-o spărtură în vas. Furtuna e atît de puternică încît nici o barcă de salvare nu se poate aventura pe mare. La porunca stăpînului său — un pescar de pe coastă — cîinele Roger sare în apă, îndreptîndu-se spre nava naufragiată. După o luptă îndîrjită cu valurile, el este ridicat pe bord. Se reîntoarce curînd pe țărm, ținînd strîns în gură capătul unei parîme. Această parîmă va constitui odgonul unui funicular improvizat, cu ajutorul căruia va fi transportat pe uscat întregul echipaj al vasului. Cîinele Roger a salvat astfel 92 de vieți.

EROII MUNȚILOR

În Alpii europeni, ca și în alte regiuni cu munți înalți și primejdioși, sînt dresați cîini de talie uriașă, care-s trimiși să depisteze urmele celor rătăciți în ceață sau ale drumeților acoperiți de zăpezile avalanșelor.

Cîinii Saint Bernard — specifici regiunilor alpine ale Elveției și Austriei — sînt cei mai celebri. Acești cîini poartă agățate de grumaz, cu o zgardă specială, recipiente de băuturi întăritoare sau alimente concentrate, din care naufragiații munților — izolați în locuri inaccesibile — se pot alimenta pînă sosesc ajutoare.

Tot acești uriași ai munților trag, în anumite împrejurări, brancarde — așezate pe schiuri — în care sînt transportați răniții.

CÎINII-EROI

Acum 12 ani, o expediție științifică americană în Antarctica este nevoită să părăsească în grabă baza. Un viscol puternic îi împiedică pe exploratori să-și adune cîinii. Socotindu-i pierduți, ei se îmbarcă. După un an, exploratorul Tuck, unul dintre membrii expediției amintite, se întoarce la aceeași bază pentru a-și reîncepe cercetările. Ajuns în apropierea stației părăsite, el este întîmpinat de lătratul voios al lui Vid, «căpitanul» cetei de cîini pierduți în viscol. Vid — hrănindu-se cu pești și foce vînate de el — așteptase să i se întoarcă stăpînul, păzind tabăra copleșită de zăpadă. El a fost decorat cu medalia Hubbard — distincție care a fost acordată pînă în prezent doar marilor exploratori polari.

Nu puține sînt cazurile cînd unor cîini li s-au acordat pensii pentru serviciile aduse societății. Astfel, celebrului cîine-detectiv Rex al poliției judiciare din Roma, după 10 ani de «serviciu», i s-a acordat o substanțială indemnizație lunară.

COSMONAUȚII

1969 e anul care marchează unul dintre cele mai strălucite evenimente ale istoriei secolelor: omul a făcut primii pași pe Lună.

«Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru umanitate», va spune cosmonautul Armstrong în clipa în care va atinge solul selenar, sintetizînd în puține cuvinte dimensiunile istorice ale momentului.

Această expediție fără precedent, care deschide un nou capitol în istoria pămîntenilor, este rodul unei uriașe mobilizări de energie și inteligență, rezultatul unor lungi și perseverente căutări.

Pe orbita acestor numeroase cercetări și investigații se înscrie și zborul pionierilor spațiului: cîinii Laika, Strelka și Bielka, primii pasageri ai rachetelor lansate — din U.R.S.S. — spre glacialele spații cosmice.

ÎN ISTORIA ARTELOR...

Muzeele lumii găzduiesc numeroase opere de artă, unele create de meșteri anonimi cu mii de ani în urmă, care înfățișează, în chipuri felurite, cîini din toate rasele Pămîntului.

Egiptenii își închipuiau pe zeul Anubis cu cap de cîine și pe multe din monumentele funerare ale Egiptului antic se află siluete sau capete de cîini cu urechile ciulite și botul larg căscat.

Într-un tablou policrom, pictat pe un sipet de lemn prețios descoperit în mormîntul faraonului Tutankhamon, este înfățișată o scenă de război în care, alături de soldați egipteni, participă la atac și cîini dresați. În Mesopotamia arheologii au descoperit figurine de argilă arsă reprezentînd cîini de vînătoare și de luptă. Acest motiv îl vom reîntîlni și în decorația vaselor ceramice ale Eladei antice și în amuletele purtate de fenicieni.

10

11

12

13

15

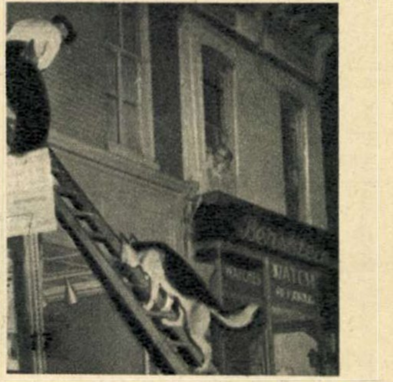
17

O bogată reprezentare a cîinilor oferă operele plastice create în Evul Mediu european. Una dintre cele mai valoroase lucrări ale timpului cu această temă este tabloul «Cîinele din Monteargis» al unui pictor anonim francez din secolul al XII-lea. Această pînză reprezintă o scenă din «Macarie», un faimos poem medieval care povestește cum cîinele cavalerului Aubry de Montdidier doboară pe ucigașul stăpînului său, Richard de Macarie.

Ogari, dogi, prepelicari, pechinezi și o seamă de alți cîini, uriași și pitici, apar de asemenea în lucrările unor artiști ai Renașterii olandeze, italiene și germane: Rubens, Paul de Vos, Benvenuto Cellini, Tintoretto, Tizian, Albrecht Dűrer.

...ȘI ÎN LITERATURĂ

Prieten al omului, simbol al devotamentului, cîinele este eroul multor legende și basme create de imaginația fertilă a popoarelor.

Vă amintiți versul cîntecului popular născut în arcul de piatră al Carpaților?

U! n-Aude, na Vede,
Na Greul Pămîntului,
Ușurelul Vîntului!
Haideți, puișori de lei,
Grăbiți-vă, dragii mei,
Că stăpînul vostru piere
Fără nici o mîngîiere...

E strigătul lui Aliman Voinicul care, aflat în primejdie, își cheamă cei patru cîini ai săi: Aude, Vede, Greul Pămîntului și Ușurelul Vîntului.

Jonathan Swift, autorul neuitatelor cărți despre călătoriile lui Gulliver în țara uriașilor și pe tărîmurile piticilor, a dedicat una din lucrările lui cățelușei sale Aluna. Marele poet francez Lamartine, în cartea sa «Cîinele singuraticului», laudă în cuvinte pătrunse de o mare căldură minunatele însușiri ale cîinilor, după cum o va face și celebrul romancier Alexandre Dumas — creatorul celor «Trei mușchetari» — în lucrarea «Cățelușa mea».

Pe care dintre noi nu l-au emoționat duioasele versuri închinate «Cîinelui soldatului» de catre poetul Grigore Alexandrescu?

Cel mai înflăcărat elogiu îl va aduce cîinelui marele poet englez Byron:

«Ești dăruit, prietene, cu frumusețe,
dar tu nu știi ce-i vanitatea,
Ești puternic, dar nu-ți folosești
abuziv forța,
Ai curaj, dar nu știi ce este
ferocitatea.
Ai toate virtuțile omului și nici una
din scăderile sale.»

AUREL LECCA

ITINERAR COSMIC

Regulamentul jocului în pagina 28

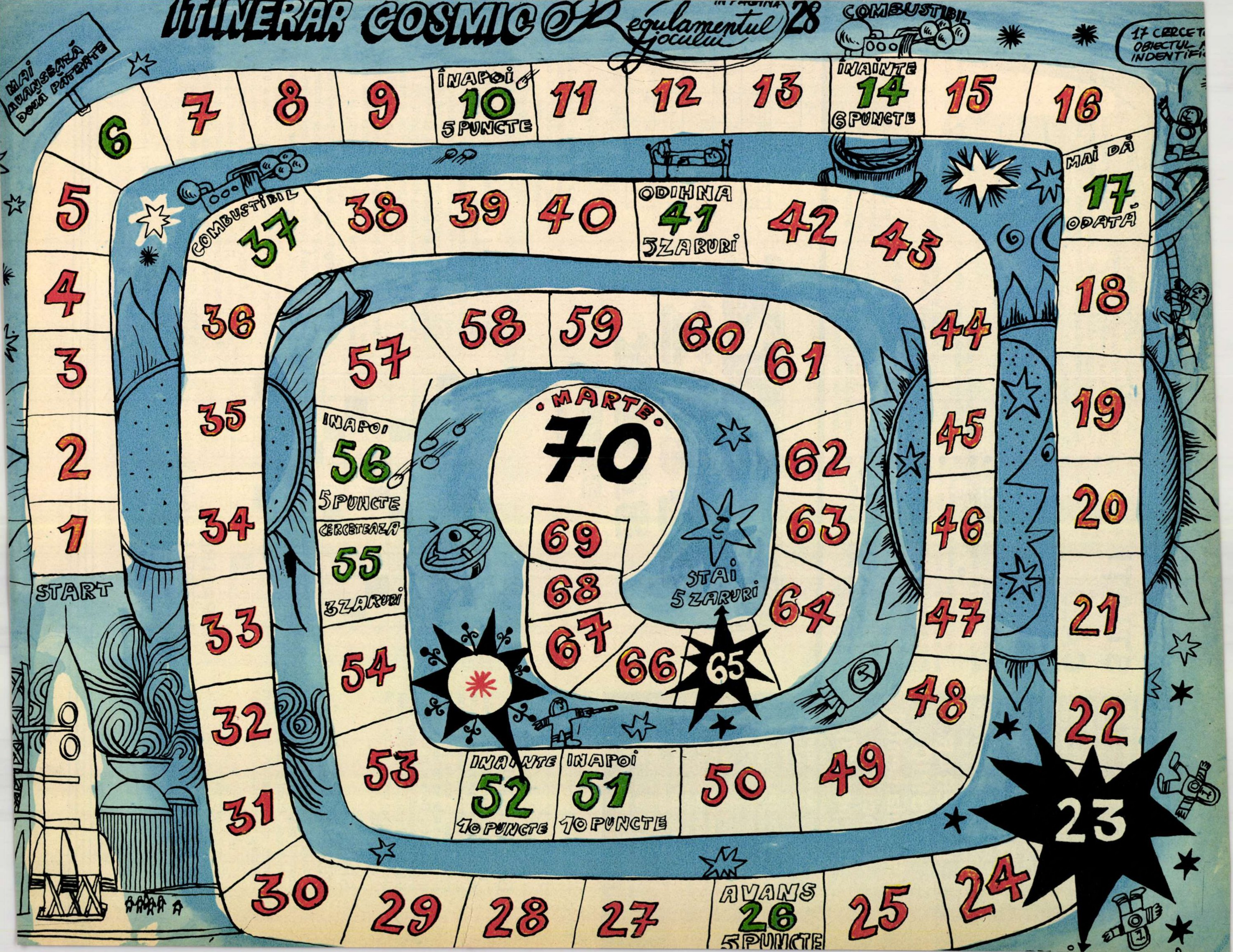
COMBUSTIBIL
17 CERCETE
OBIECTUL
INDENTIFI
MAI AVANSEAZĂ DOUĂ PĂTRATE
START
1
2
3
4
5
6
7
8
9
ÎNAPOI 10 5 PUNCTE
11
12
13
ÎNAINTE 14 6 PUNCTE
15
16
MAI DĂ 17 ODATĂ
18
19
20
21
22
23
24
25
AVANS 26 5 PUNCTE
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
COMBUSTIBIL 37
38
39
40
ODIHNA 41 3 ZARURI
42
43
44
45
46
47
48
49
50
ÎNAPOI 51 10 PUNCTE
ÎNAINTE 52 10 PUNCTE
53
54
CERCETEAZĂ 55 3 ZARURI
ÎNAPOI 56 5 PUNCTE
57
58
59
60
61
62
63
64
65
STAI 5 ZARURI
66
67
68
69
MARTE 70

La joc participă minimum 2 persoane.

Se folosesc un singur zar și mai multe fise divers colorate avînd o mărime ce permite introducerea lor în pătrățele. Fisele le veți confecționa singuri din carton colorat.

Pentru a ști cine începe jocul, se dă cu zarul.

Cel mai mare număr joacă primul (în ordinea numerelor se alcătuiește ordinea de concurs).

Potrivit cu punctele realizate de zar, fisele se angajează pe pistă

ITINERAR COSMIC (Regulamentul jocului din pag. 27)

unde pot întîlni diverse situații. Iată cîteva din aceste situații:

— Combustibil = înainte 6 puncte.

— Odihnă 5 zaruri = înseamnă că jucătorul trebuie să «stea» de 5 ori cînd îi vine rîndul. În felul acesta ceilalți au posibilitatea să-l depășească.

— Înainte x puncte sau înapoi x puncte înseamnă că jucătorul trebuie să se întoarcă înapoi din drum, numărînd în ordinea inversă, sau să înainteze conform indicației scrise în pătratul respectiv.

Celelalte situații reies din inscripțiile planșei de la pag. 27. Cîștigă, cine ajunge primul pe planeta Marte (căsuța 70).

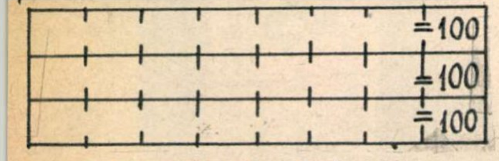

DE TREI ORI 100

Așezați în fiecare pătrățică a celor trei rînduri din figura alăturată cîte un număr alcătuit din una, două sau trei cifre, dar în așa fel încît fiecare cifră (de la 1 la 9) să fie luată numai o singură dată. Ele vor fi așezate în ordine crescîndă. Notați apoi între numere acel semn aritmetic pe care-l socotiți necesar pentru ca totalul să fie egal cu 100.

SÎNTEȚI PERSPICACE?

Figura de mai jos reprezintă un bun exercițiu pentru dezvoltarea «vederii geometrice». Priviți-o cu atenție și spuneți: cîte triunghiuri, hexagoane regulate și romburi sînt cuprinse în ea?

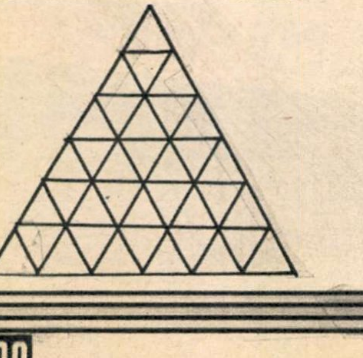

ȘTIAȚI CĂ...

...primele șine de cale ferată, confecționate din lemn, au fost montate în orașul Newcastle din Anglia, în anul 1670?

●

...primele șine de fier au apărut tot în Anglia, în orașul Sheffield în anul 1776?

●

...anul 1801 marchează eliberarea primei autorizații de construcție a unei căi ferate publice (cu vagoane trase de cai) pe distanța de 16 km între două localități din Anglia?

●

...în anul 1895 a fost construită prima locomotivă electrică? Ea a fost utilizată la traversarea subterană a orașului Baltimore (S.U.A.).

GLUME

Lenuța a încercat să joace fotbal cu colegele ei și s-a întors acasă cu genunchii juliți. Mama o vede și exclamă:

— Știam că așa o să se întîmple!

— Ai știut, constată Lenuța, dar mie nu mi-ai spus!

Nicu se joacă pe scări.

— Tata este acasă, băiete? întreabă un domn.

— Da, răspunde băiatul și continuă să se joace. Domnul sună, sună, dar nimeni nu răspunde.

— De ce zici că tata e acasă, cînd nimeni nu răspunde?

— Eu n-am spus că locuim aici.

Franzs Liszt întîlni pe stradă un copil pe care-l opri și-l întrebă:

— Cîți ani ai?

— Șase.

Liszt făcu un gest de mirare:

— Nu înțeleg cum ai putut să te murdărești în halul acesta într-un timp atît de scurt!

Între doi leneși:

— Eu aș vrea să am o mașină care, cînd apăs pe un buton, să-mi facă toate lecțiile.

— Eu aș vrea să am o mașină... care să și apese pe buton!!

Pe o tăbliță din parcul orașului Melbourne scrie: «Cine calcă pe iarbă, plătește doi șilingi amendă. Pentru grupuri... reducere»!

SFINX
SFINX
SFINX
SFINX
SFINX

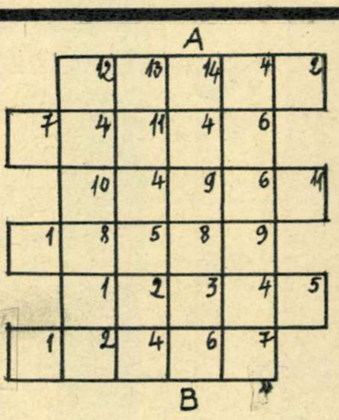

	12	13	14	4	2
7	4	11	4	6	
	10	4	9	6	11
1	8	5	8	9	
	1	2	3	4	5
1	2	4	6	7	

JUDEȚUL ARAD

De la A la B aflați o stațiune balneoclimaterică și obiectiv turistic din județul Arad, iar pe orizontală 3 comune și 3 sate ale aceluiași județ.

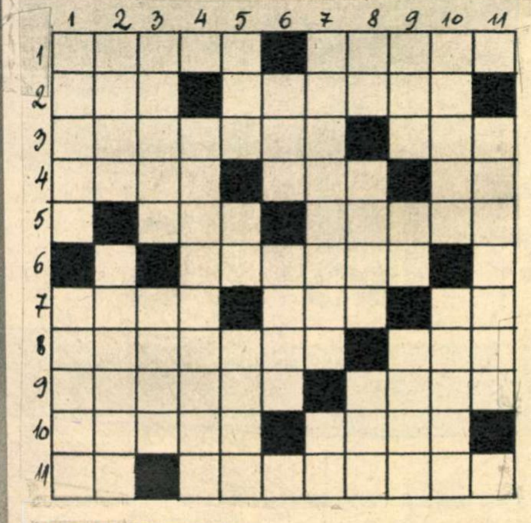

APA TRECE, PIETRELE RĂMÎN...

ORIZONTAL (APA TRECE...) 1) Insuliță de mărgean; Calul înaripat din mitologia greacă născut din sîngele Meduzei și care, lovind muntele Helicon, a făcut să țîșnească izvorul Hipocrene, preferat de muze. 2) ... trece; Mare pe mare. 3) Se plimbă pe-ntinsul mărilor și oceanelor; Oglinzile azurii ale Terrei (sing.) 4) E «mare de spice»!!!; Animal tibetan; În cursă! 5) Interjecție cu care se cheamă rațele; Roci sedimentare odinioară acoperite de ape. 6) Pojghiță la suprafața fierului formată datorită umezelii. 7) Liniște; Kaleh; Deasupra. 8) Una care-a fost la mare (pl.); ... Francisco, port în S.U.A. 9) La... chei!!!; Către. 10) Capitală europeană aflată la mică distanță de golful și portul Pireu; După ce a băut mult, e trezit tot cu apă. 11) La botez!; Udare artificială cu ajutorul canalelor sau aspersiunii.

VERTICAL (PIETRELE RĂMÎN...) 1) Piatră fină sculptată cu un motiv decorativ, servind ca podoabă; Pietruit. 2) Piatră semiprețioasă în culori variate; Unități de apreciere a pietrelor prețioase. 3) Masivul în care se află «Pietrele Doamnei»; În ele stătea balastul de piatră (odinioară); 4) A împietri. 5) De grîu!; Chiot... la începutul iureșului!; În portul național (sing). 6) Bătător la piatră; Munți de prăbușire pe coastele Indiei. 7) Din geometria de piatră a Egiptului; Bebe Georgescu. 8) Parte din eratic!; Vas modelat în trecut din argilă; Se încalecă în poveste. 9) Popor antic pe teritoriul Franței de azi; Soarele piramidelor;... de Islanda, varietate de calcit. 10) Piatră acră; Spărturi de rocă. 11) Piatra cu scîntei.

Prof. **DUMITRU IACOBESCU**

▸ UN VEHICUL DE NEINLOCUIT IN COSMOS:

Racheta

▸ UN VEHICUL DE NEINLOCUIT PENTRU FIECARE ELEV:

RACHETA cutezătorilor

1969

●●●●● SUPLIMENT TEHNICO-ŞTIINŢIFIC EDITAT LUNAR DE REVISTA «CUTEZĂTORII»

«Racheta cutezătorilor» se găseşte la toate chioşcurile de ziare. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale şi factorii poştali.

Ştiţi să fotografiaţi?

«Cutezătorii» vă invită s-o dovediţi trimiţînd la redacţie cele mai bune fotografii artistice pe care le realizaţi. Ele vor apărea la rubrica «Zîmbiţi, vă rog!»

DRUMUL MUSCULIŢEI

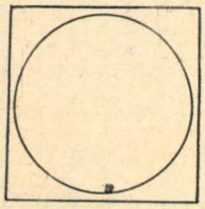

Pe o dală de faianţă se găseşte desenat un cerc. În punctul negru de la marginea cercului se află o musculiţă. Desenaţi ce drum ar trebui să parcurgă ea pentru a trasa pe suprafaţa cercului o figură de forma unei rozete cu cinci colţuri, fără a trece de două ori pe aceeaşi linie, dar avînd voie să întretaie pe oricare dintre ele.

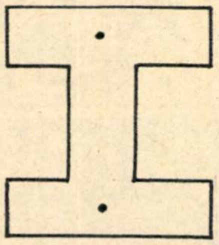

CUM SĂ... TAI LITERA H.

Desenul alăturat înfăţişează o suprafaţă de forma literei H, pe care sînt însemnate două puncte. Încercaţi să împărţiţi această suprafaţă în patru părţi egale şi de aceeaşi formă, trăgînd numai 7 linii drepte, dintre care 3 să treacă prin punctele negre.

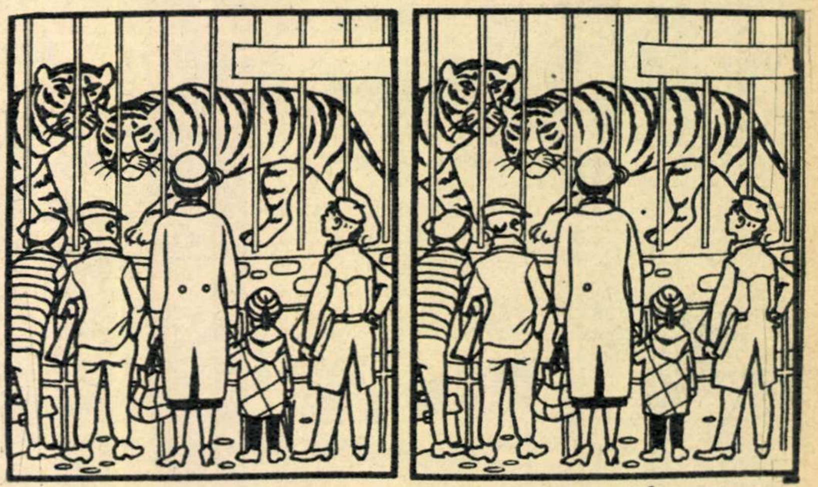

Ce deosebiri sînt între desenul din dreapta şi cel din stînga? În total trebuie să găsiţi 8 deosebiri.

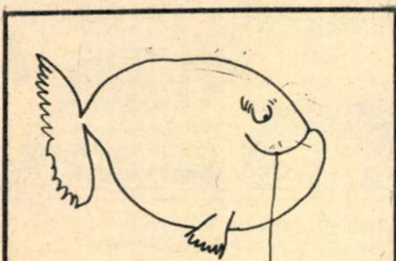

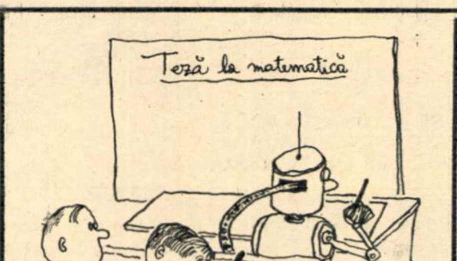

UMOR

cu ASCIU

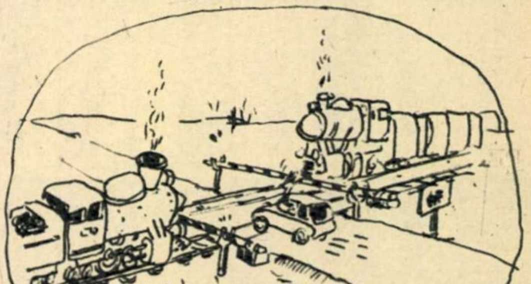

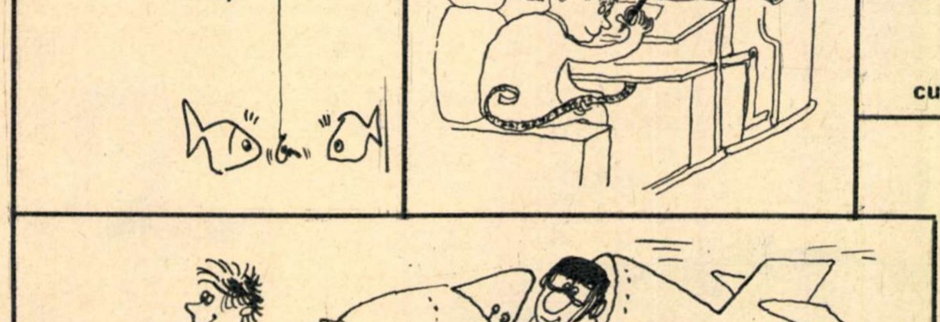

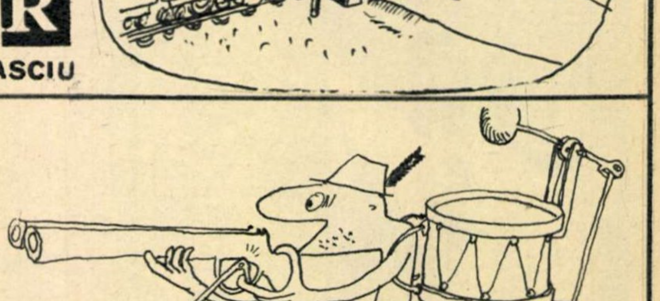

"MARELE DRUM AL INCAȘILOR"

7

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: OAMENII LUI PIZARRO AU PUS STĂPÎNIRE PE PALATUL LUI ATAHUALPA. TAMPU SOSEȘTE AICI, DEGHIZAT ÎN CERȘETOR ȘI VRACI, IAR TUPAC ȘI MANCO SE AFLĂ ÎN DRUM SPRE TEMPLUL CELOR TREI FERESTRE.

Scenariu: DARIE NOVĂCEANU **Desene: MIHAI SÂNZIANU**

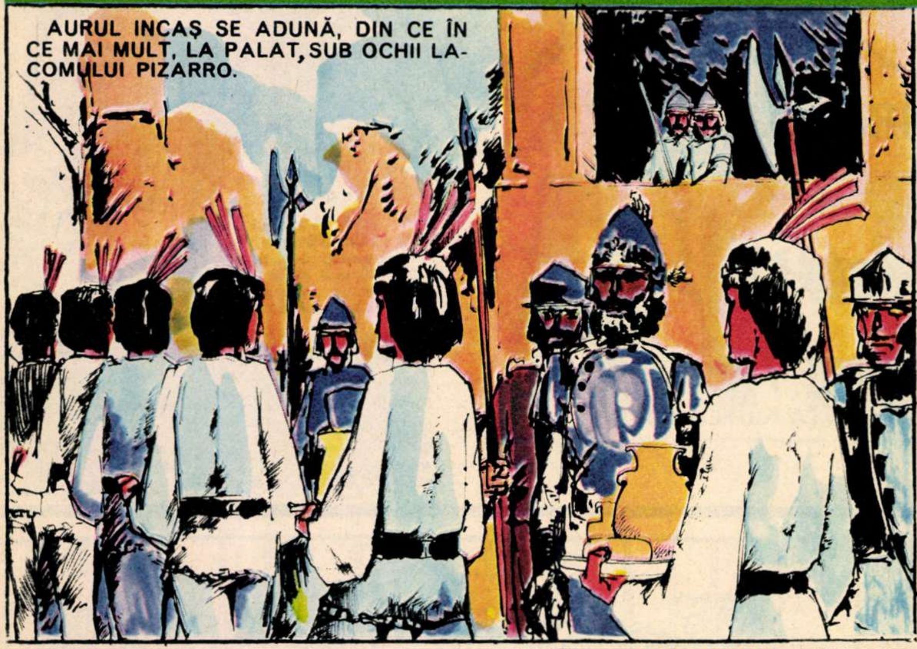

AURUL INCAȘ SE ADUNĂ, DIN CE ÎN CE MAI MULT, LA PALAT, SUB OCHII LACOMULUI PIZARRO.

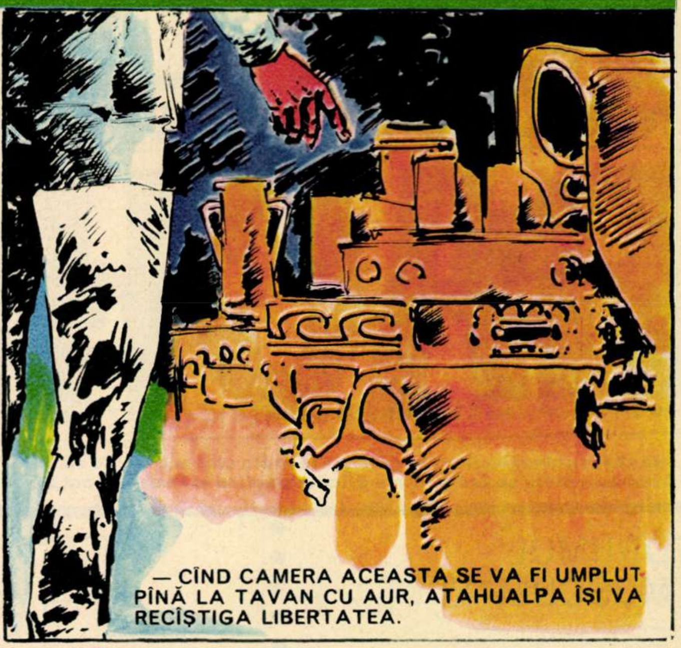

— CÎND CAMERA ACEASTA SE VA FI UMPLUT PÎNĂ LA TAVAN CU AUR, ATAHUALPA ÎȘI VA RECÎȘTIGA LIBERTATEA.

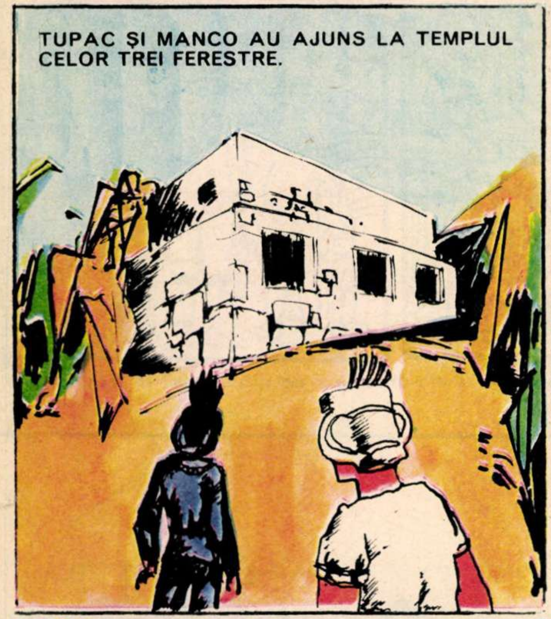

TUPAC ȘI MANCO AU AJUNS LA TEMPLUL CELOR TREI FERESTRE.

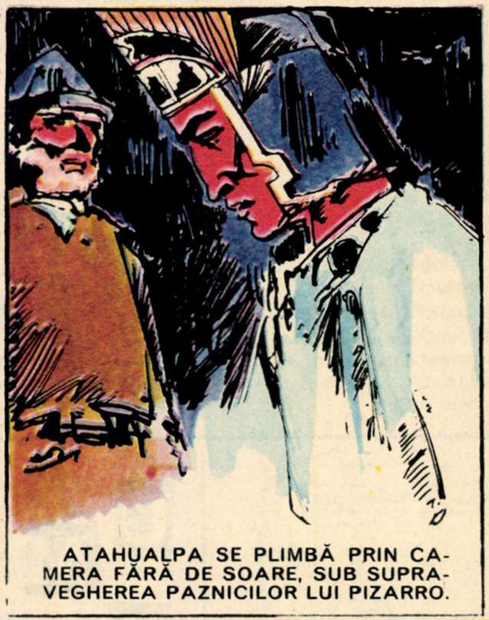

ATAHUALPA SE PLIMBĂ PRIN CAMERA FĂRĂ DE SOARE, SUB SUPRAVEGHEREA PAZNICILOR LUI PIZARRO.

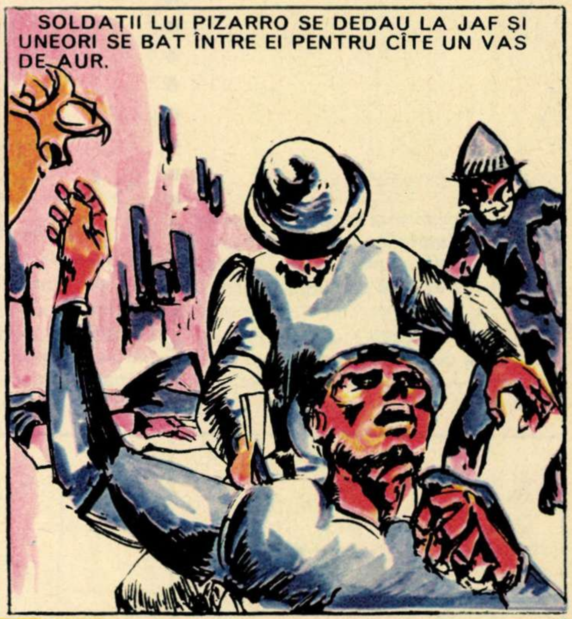

SOLDAȚII LUI PIZARRO SE DEDAU LA JAF ȘI UNEORI SE BAT ÎNTRE EI PENTRU CÎTE UN VAS DE AUR.

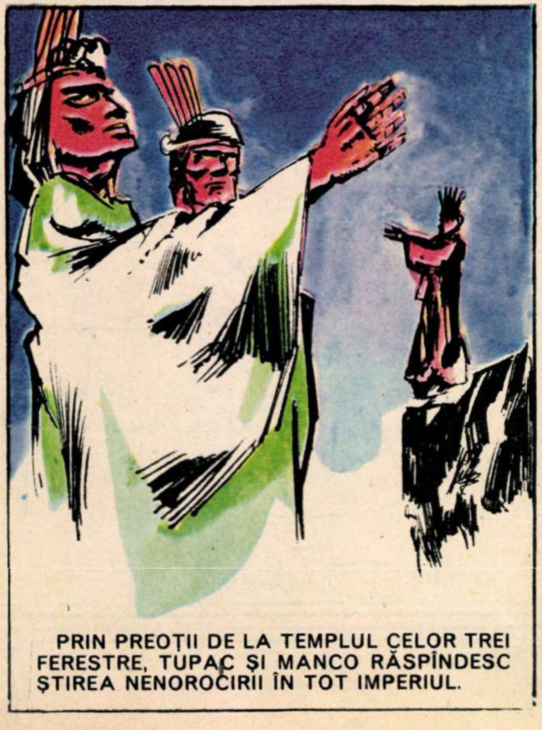

PRIN PREOȚII DE LA TEMPLUL CELOR TREI FERESTRE, TUPAC ȘI MANCO RĂSPÎNDESC ȘTIREA NENOROCIRII ÎN TOT IMPERIUL.

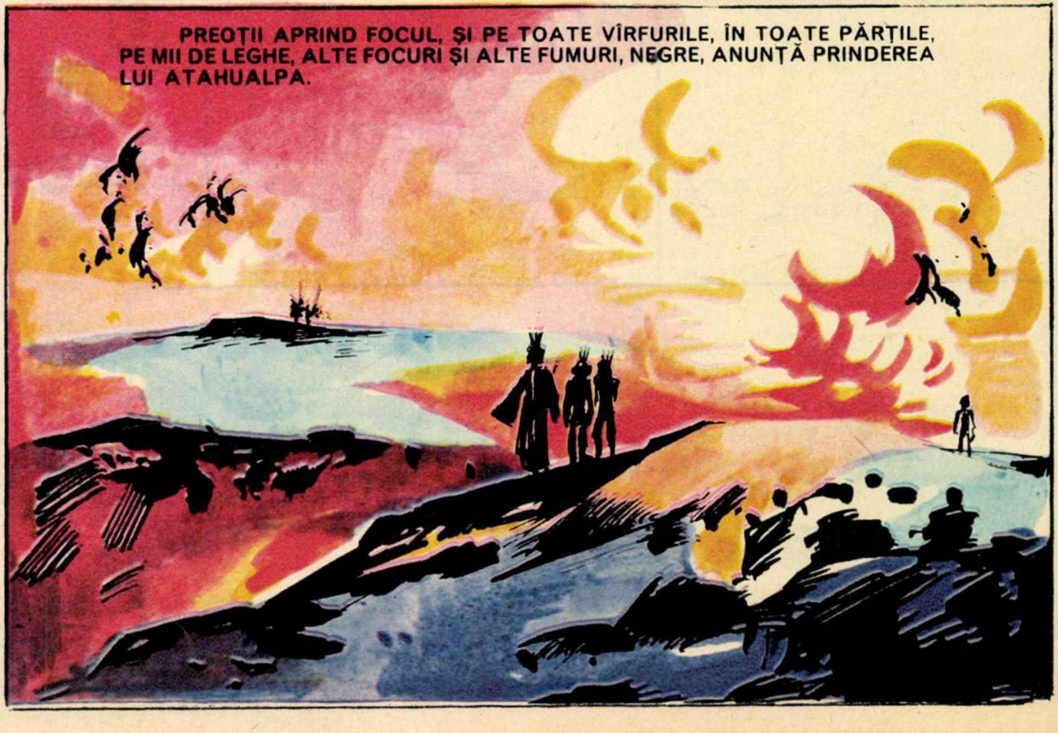

PREOȚII APRIND FOCUL, ȘI PE TOATE VÎRFURILE, ÎN TOATE PĂRȚILE, PE MII DE LEGHE, ALTE FOCURI ȘI ALTE FUMURI, NEGRE, ANUNȚĂ PRINDEREA LUI ATAHUALPA.

(Va urma)

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

O REACȚIE INEXPLICABILĂ (II)

— El e? întrebai.

— Nu... nu e el... Adică, nu știu, răspunse din ce în ce mai încurcat. S-ar putea... În fotografie e cu chipiu. Acolo... parcă...

Fotografia-i căzu din mînă, o prinse din zbor și o lăsă pe măsuță. Apoi se ridică fulgerător în picioare. Își ceru scuze că nu mai putea să rămînă. Îl condusei pînă la ușă.

— Nu vă simțiți bine?

Nu-mi răspunse. Se grăbea să plece. Închisei nedumerit ușa în urma lui, după care, descumpănit, m-am întors în cameră. Îmi aprinsei o pipă și începui să mă plimb nervos prin încăpere. Ce se petrecuse oare? Îmi chinuiam mintea în căutarea unei explicații, dar fără succes. Descumpănirea mea crescu și mai mult, cînd, după vreo 20 de minute de la plecarea fostului parașutist, telefonul sună, iar eu, ridicînd receptorul, auzii un glas care ținu să mă avertizeze:

— Ați face bine să nu vă mai ocupați de cazul aviatorului Puiu Tudoran.

În prima clipă, crezui că aiurez.

— Ați auzit ce-am spus? mă luă glasul străin la rost.

— Aș putea să știu și eu cine îndrăznește să-mi dea sfaturi?! răcnii eu.

— Un binevoitor.

— Alo!

Prea tîrziu. «Binevoitorul» curmă convorbirea lăsîndu-mă încremenit cu receptorul în mînă. Nu știu de ce, primul om care-mi răsări în minte fu Dragoș Balaban. El era «binevoitorul» — pe cine altul aș fi putut să bănuiesc? Și pentru că tot mai țineam receptorul în mînă, formai de îndată numărul de telefon al fostului parașutist care, nu cu mult în urmă, plecase de la mine într-un chip atît de straniu.

Aparatul sună în gol — semn că Dragoș Balaban încă nu ajunsese acasă. În clipa aceea îmi amintii că, în timp ce necunoscutul mă avertiza că ar fi bine să

abandonez intenția de a lămuri cazul lui Puiu Tudoran, auzisem zgomote proprii străzilor. «Cu siguranță că «binevoitorul» mă chemase de la un telefon public», mi-am spus, încercînd să-mi mai amintesc și alte amănunte. Mă lăsai în fotoliu. Constatai cu tristețe că, din pricina uluirii mele, nu reținusem decît cuvintele «binevoitorului»: «Ați face bine să nu vă mai ocupați de cazul aviatorului Puiu Tudoran». Pipa mi se stinsese. O aprinsei din nou. Eram supărat, nervos, bîntuit de neliniști. Nu voiam să fac nici o legătura între vizitatorul meu și avertismentul primit prin telefon, și totuși, parcă fără voia mea, un imbold lăuntric mă îndemna la tot felul de presupuneri. Pufăiam din pipă și gîndeam: «Discuția cu Balaban a decurs normal pînă în clipa cînd am adus vorba de «Botezul focului» și de întîlnirea cu aviatorul care i-a salvat viața. Pe urmă, atitudinea lui s-a schimbat. A devenit neliniștit... irascibil... s-a făcut palid... a plecat în mod surprinzător, după ce i-am arătat fotografia lui Tudoran... Ciudat! Foarte ciudat... A cercetat fotografia... a scăpat-o din mînă. L-a recunoscut și nu l-a recunoscut... A plecat lăsîndu-mă între un da și nu... Apoi, telefonul... avertismentul...» Zău, n-aș fi vrut să fac nici o legătură, dar prea veniseră una după alta.

«Și chiar dacă Balaban n-ar fi avut nici un amestec în treaba asta cu telefonul anonim, gîndeam eu învăluit în fumul aromat și dulceag al tutunului, întîmplarea rămînea la fel de stranie și inexplicabilă. Cineva aflase că mă ocupam de cazul pilotului Puiu Tudoran dat dispărut fără urmă, și faptul ca atare îl îngrijora. Ba, mai mult, ținea morțiș să mă intimideze. Cine ar fi putut să fie acest anonim? De ce voia să mă împiedice să dezleg o enigmă care își avea originea într-o întîmplare petrecută în urmă cu 17 ani?»

În căutarea unui răspuns, încercai să stabilesc cine altcineva mai știa de hotărîrea mea de a da curs rugăminții lui Sorin Tudoran, fiul aviatorului. Nu mă destăinuisem nimănui. E drept, expediasem în provincie două scrisori, dar ar fi fost prea devreme ca vreunul din cei doi foști camarazi ai lui Puiu Tudoran să poată reacționa și, mai ales, într-un asemenea mod. Urmărind un fir logic al deducțiilor, tot la Dragoș Balaban ajungeam, căci era singurul în fața căruia mă dezvăluisem prezentînd fotografia pilotului dispărut.

Am rămas neclintit în fotoliu preț de trei ceasuri, pradă supozițiilor. Se înserase de-a binelea, dar eu tot nu aprinsesem lumina. Deodată, în liniștea adîncă a încăperii, telefonul țîrîi atît de prelung și asurzitor, încît am sărit speriat din fotoliu, iar cînd am ridicat receptorul mi-am dat seama că inima îmi bătea nebunește:

— Alo! exclamai.

— Casa scriitorului...

— Da, îl întrerupsei cuprins de o presimțire.

— Sper că m-ați înțeles? mă întrebă amenințător un glas bărbătesc.

— Adică? întrebai eu propunîndu-mi să prelungesc cît mai mult convorbirea.

— Referitor la cazul aviatorului Puiu Tudoran.

— Nu înțeleg, vreți să fiți ceva mai explicit?

Nu, nu mă înșelam; insul de la celălalt capăt al firului nu-mi vorbea degajat, ci încerca să-și «mascheze» vocea, îngroșînd-o.

— Vă sfătuiesc, spre binele dumneavoastră, să nu vă ocupați de acest caz.

— Cum ați spus? Spre binele meu?

— Exact. Dacă țineți la viața dumneavoastră.

— Glumiți, domnule! Izbucnii în rîs... un rîs forțat...

— Nu glumesc...

— Și dacă nu țin la viață? devenii eu serios.

— Veți fi silit să vă despărțiți de ea. Sper că m-am făcut înțeles?

Nu-i răspunsei. Mi se puse un nod în gît. Mai auzii pe fir un clinchet metalic și înțelesei că celălalt închisese telefonul. Pusei și eu receptorul la loc. Așadar, în decurs de trei-patru ore, sfetnicul meu trecuse de la sfaturi la amenințări: «Dacă țineți la viață». Mă trecură fiori de gheață la gîndul că cineva, așa tam-nesam, ar fi putut să mă expedieze pe lumea cealaltă. Apoi, izbucnii iarăși într-un rîs nervos. Îmi displăcu rîsul și aprinsei lumina. Întunericul se risipi și mă simții ceva mai bine. Cercetai ceasul: acele arătau ora 22,35. Mă repezii la telefon să-l chem pe Dragoș Balaban. Voiam să-i aud glasul, acum cît îmi mai stăruiau în urechi cuvintele «binevoitorului». Însă nimeni nu-mi răspunse. Oare să nu fi ajuns Dragoș Balaban acasă? Să fi scos telefonul din priză? De fapt, ar fi avut cine să-mi răspundă, căci nu locuia singur, ci împreună cu o soră mai mare, văduva unui contabil.

Vă închipuiți în ce stare sufletească mă azvîrliseră toate aceste întîmplări? Mă obseda tot timpul întrebarea: Cine oare ar fi putut să fie într-atît de interesat ca enigma dispariției fără urmă a lui Puiu Tudoran să rămînă nedezlegată, încît să fie în stare să treacă de la sfaturi la amenințări? Sînt dator să vă mai mărturisesc că ideea de a fi căzut victima unei farse am exclus-o din capul locului. În afară de Sorin Tudoran, nimeni nu știa la ce mă înhămasem. Așa cum am mai spus, singurul în fața căruia mă dezvăluisem, doar în parte, scoțînd la iveală o fotografie era fostul parașutist. Cine să organizeze farse pe tema investigațiilor mele? Să fi împărtășit Sorin Tudoran cuiva secretul nostru? N-ar fi fost exclus. Totuși, fiul aviatorului locuia într-o comună de pe frumoasele meleaguri ale Năsăudului, departe de Capitală. M-am văzut nevoit să recunosc că enigma abia acum devenea enigmă. Să reținem, deci, că exista cineva care dorea ca deznodămîntul vînătorului aerian să rămînă învăluit în taină... să rămînă, așa cum arătase adresa oficială, «dispărut fără urmă». Acel cineva, cu sau fără voie, se trădase, săvîrșind astfel o greșeală ce se cerea exploatată. Cine era însă omul într-atît de interesat să nu se clintească o filă din dosarul îngălbenit de vremuri al locotenentului de aviație Puiu Tudoran? Iată întrebarea cu care am adormit în gînd în noaptea aceea.

(Va urma)

POȘTA
REDACȚIEI

Iată-vă, numai de cîteva zile, din nou la școală! Scrisorile voastre păstrează încă aerul proaspăt de munte, florile pe care ni le-ați trimis între filele scrise nu și-au pierdut parfumul și culoarea. Amintirile culese din vacanță, din tabere și excursii sînt încă vii. Un grup de 44 pionieri ai Școlii generale Pojorîta-Galați ne scriu: «Ne întoarcem din Delta Dunării bucuroși și fericiți că am văzut atîtea minunății. Ne-am scăldat și în Marea Neagră! Nu vom uita niciodată aceste zile de vacanță».

Ciornea Mihai din Buzău, ne-a mărturisit că a pregătit o surpriză colegilor. Reîntors de curînd de la bunici, din munții Vrancei, a adus o «foarte interesantă» colecție de fluturi și gîndaci, cum spune chiar el. Așteptăm, dragă Mihai, să ne spui cum a fost primită surpriza ta de către colegi și dacă nu cumva a fost «eclipsată» de o alta, «și mai și»...

«De curînd, din inițiativa unui mănunchi de pionieri din localitate a luat ființă un cerc rebusist. Ne-ar bucura dacă acest eveniment, destul de important pentru noi, dornici de-a ne îmbogăți multilateral cunoștințele, ar fi consemnat în revista «**CUTEZĂTORII**», scriu mai mulți pionieri din Sighișoara.

După cum vedeți, prieteni, vă îndeplinim dorința și adăugăm urările noastre de succes tînărului vostru cerc rebusist.

Pentru cei care vor să intre în corespondență cu acest cerc, iată-i adresa: **Biblioteca centrală municipală, secția copii. Cercul rebusist «Cetatea cutezătorului», Piața Lenin nr. 23, Sighișoara.**

Încă mulți alți pionieri, din diferite colțuri ale țării, sînt amatori de corespondență, de schimburi de vederi, de timbre, șervețele. Pentru toți aceștia, iată, din nou prezentă

Căsuța cu adrese:

Oprișan Rodica, str. George Enescu nr. 7, Craiova; Ghiță Carmen, Sanatoriul T.B.C. Geoagiu-Hunedoara; Geonea Victoria, șos. Giurgiului nr. 208. Pitești; Pavel Aurelia comuna Otopeni B-dul R.S.R. nr. 309, municipiul București; Ștefănescu Ileana, str. Unirii nr. 80, Craiova; Axinte Lucian, str. Anton Pann nr. 16, Brăila; Paul Nancă, str. Gării nr. 8, Titu; Perpelea Mircea, comuna Morunglav-Olt; Ciobanu Ion, str. Grindului nr. 1, blocul C. 2, scara A ap. 14. Ploiești; Tudorache Marian, Calea Griviței nr. 136, București; Focșăneanu Dan, str. 1 Mai nr. 32, Galați.

P.S. Redacția revistei «Cutezătorii» mulțumește tuturor acelora care au felicitat revista cu ocazia apariției celui de-al 100-lea număr al ei.

ȘOIMII CARPAȚILOR

9

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ÎN LUPTA AERIANĂ ANGAJATĂ DEASUPRA CASEI PĂDURILOR ESTE AVARIAT AVIONUL PILOTULUI NEGRESCU. EL ÎNCEARCĂ O ATERIZARE FORȚATĂ. CODRUȚ ÎI IESE ÎN ÎNTÎMPINARE.

Scenariu: PETRE GHELMEZ

Desene: POMPILIU DUMITRESCU

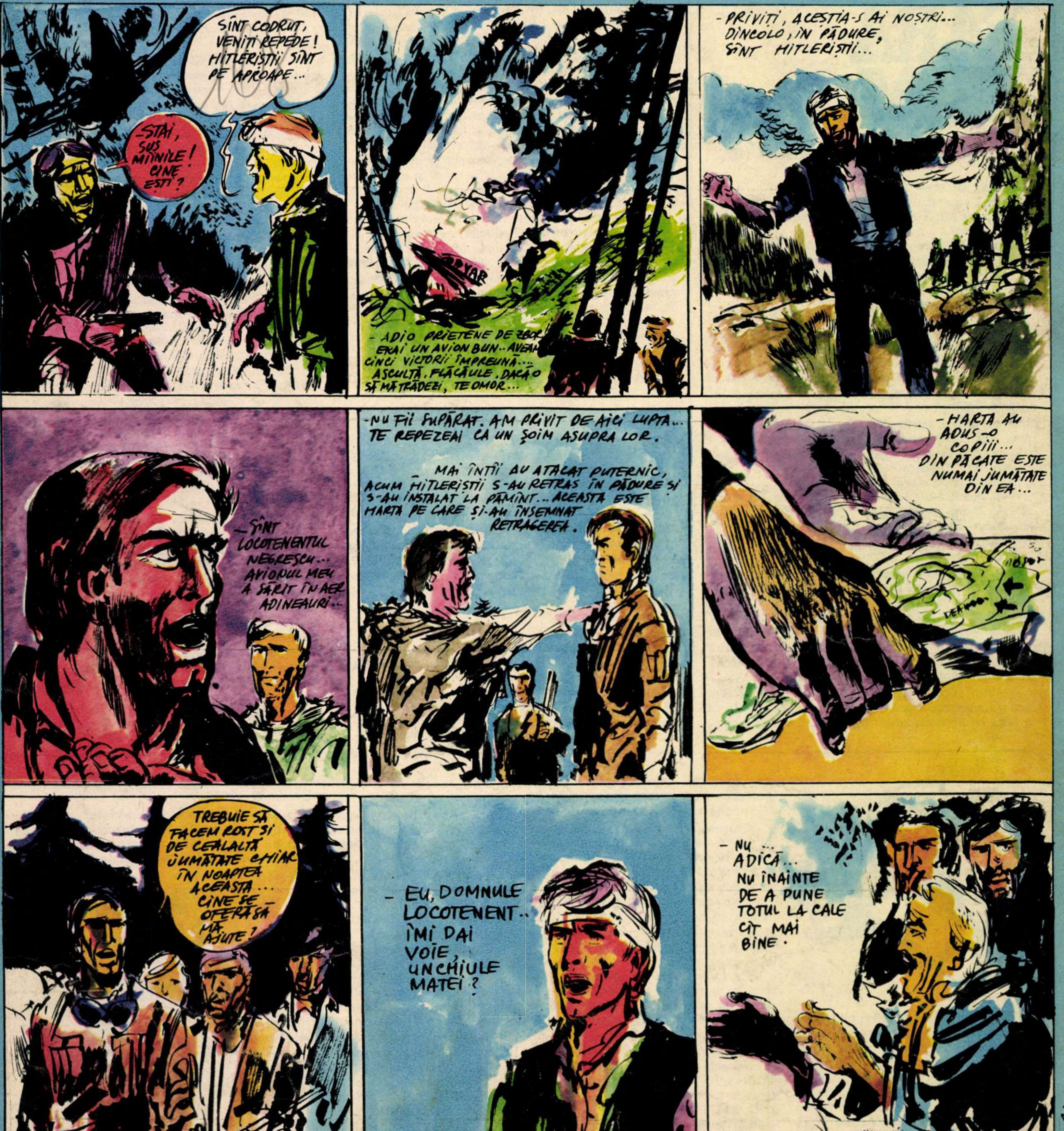
SÎNT CODRUȚ, VENIȚI REPEDE! HITLERIȘTII SÎNT PE APROAPE...
-STAI, SUS MÎINILE! CINE EȘTI?
-ADIO PRIETENE DE ZBOR... ERAI UN AVION BUN... AVEAM CINCI VICTORII ÎMPREUNĂ...
ASCULTĂ, FLĂCĂULE, DACĂ O SĂ MĂ TRĂDEZI, TE OMOR...
-PRIVIȚI, ACEȘTIA-S AI NOȘTRI... DINCOLO, ÎN PĂDURE, SÎNT HITLERIȘTII...
-SÎNT LOCOTENENTUL NEGRESCU... AVIONUL MEU A SĂRIT ÎN AER ADINEAURI...
-NU FII SUPĂRAT. AM PRIVIT DE AICI LUPTA... TE REPEZEAI CA UN ȘOIM ASUPRA LOR.
MAI ÎNTÎI AU ATACAT PUTERNIC, ACUM HITLERIȘTII S-AU RETRAS ÎN PĂDURE ȘI S-AU INSTALAT LA PĂMÎNT... ACEASTA ESTE HARTA PE CARE ȘI-AU ÎNSEMNAT RETRAGEREA.
-HARTA AU ADUS-O COPIII... DIN PĂCATE ESTE NUMAI JUMĂTATE DIN EA...
TREBUIE SĂ FACEM ROST ȘI DE CEALALTĂ JUMĂTATE CHIAR ÎN NOAPTEA ACEASTA... CINE SE OFERĂ SĂ MĂ AJUTE?
- EU, DOMNULE LOCOTENENT... ÎMI DAI VOIE, UNCHIULE MATEI?
- NU... ADICĂ... NU ÎNAINTE DE A PUNE TOTUL LA CALE CÎT MAI BINE.

VA URMA

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 176010 Administrația: Editura Scînteia, București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Redactor de număr: HORIA ARAMĂ Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

2 lei

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

(106) 40

JOI, 2 OCTOMBRIE
ANUL III, 1969

Biblioteca municip
Mureș

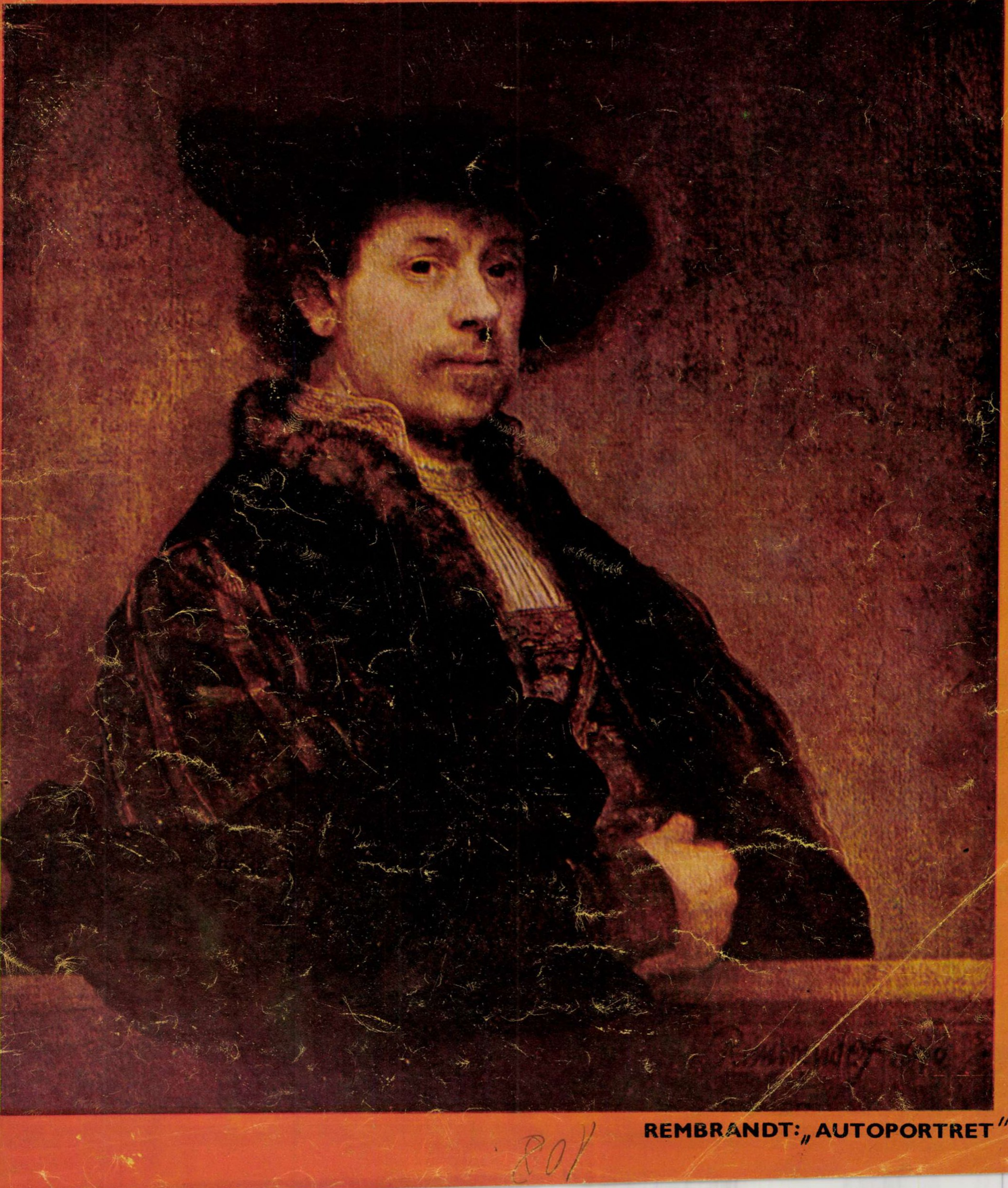

REMBRANDT: „AUTOPORTRET”

R01

25 DE ANI DE LA APARIŢIA PRIMULUI NUMĂR LEGAL AL „SCÎNTEII“

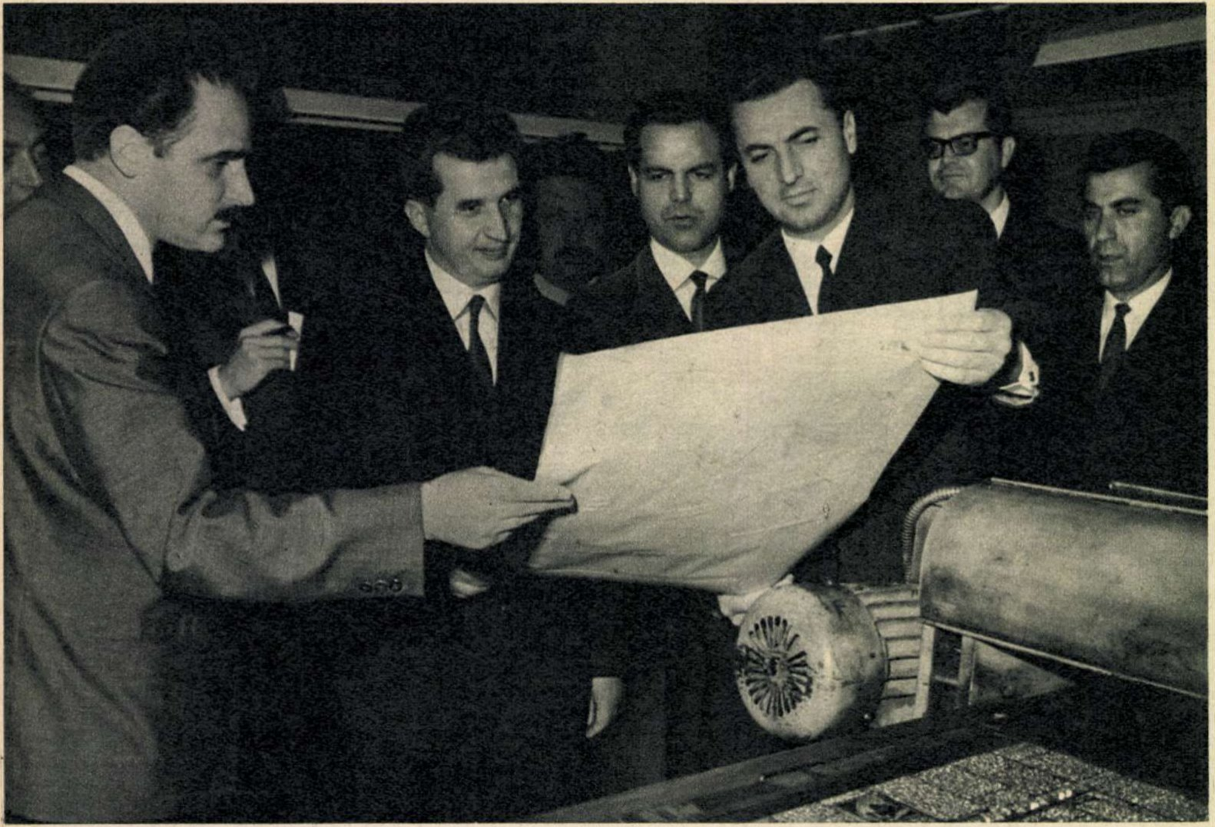

A intrat în obişnuinţă ca, în fiecare dimineaţă, în oricare parte a ţării, părinţii şi fraţii voştri mai mari să-şi înceapă ziua citind ziarul care, de ani şi ani, aduce în rîndul maselor cuvîntul partidului, ziarul «Scînteia».

Nu de mult, în biografia acestui ziar de seamă s-a petrecut un eveniment deosebit. «Scînteia» a împlinit 25 de ani de la apariţia sa legală — un sfert de veac de intensă activitate publicistică, pusă în slujba politicii partidului. Continuînd eroicele sale tradiţii, încărcate de jertfa a nenumăraţi militanţi care în anii grei ai ilegalităţii au tipărit-o şi au difuzat-o cu preţul libertăţii şi chiar al vieţii lor, «Scînteia», ca purtător credincios al cuvîntului Partidului Comunist Român, se înscria pregnant încă de la primul ei număr legal în marea luptă pentru înnoirea ţării, pentru făurirea unei Românii înfloritoare, socialiste.

«Scînteia» a militat şi militează fără preget pentru înfăptuirea politicii partidului, politică ce întruchipează interesele fundamentale, cele mai înalte aspiraţii ale poporului român, cerinţele de progres ale patriei, ideile nobile ale socialismului şi comunismului, ale păcii şi umanităţii.

Tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, în cuvîntarea rostită la adunarea festivă care a avut loc cu prilejul jubileului în sala de marmoră a «Casei Scînteii», a arătat printre altele că «prin înaltul său spirit partinic şi principialitatea cu care a slujit şi slujeşte interesele vitale ale poporului român, ale construcţiei socialiste în patria noastră, «Scînteia» a dobîndit un binemeritat prestigiu în rîndul maselor, şi-a cucerit dragostea şi preţuirea întregului nostru popor».

După ce a adresat colectivului redacţional al ziarului «Scînteia» şi tuturor ziariştilor din ţara noastră calde felicitări, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** împreună cu ceilalţi conducători de partid şi de stat care au luat parte la festivitate a făcut o vizită prin secţiile «Casei Scînteii» unde se tipăreşte ziarul «Scînteia» şi alte publicaţii.

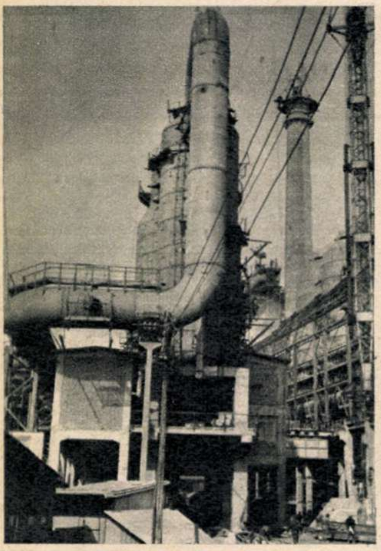

În curînd furnalul nr. 2, cu o capacitate de 1 700 m.c. va elabora prima sa şarjă de oţel. Ştirea ne-a venit de la Combinatul Siderurgic din Galaţi.

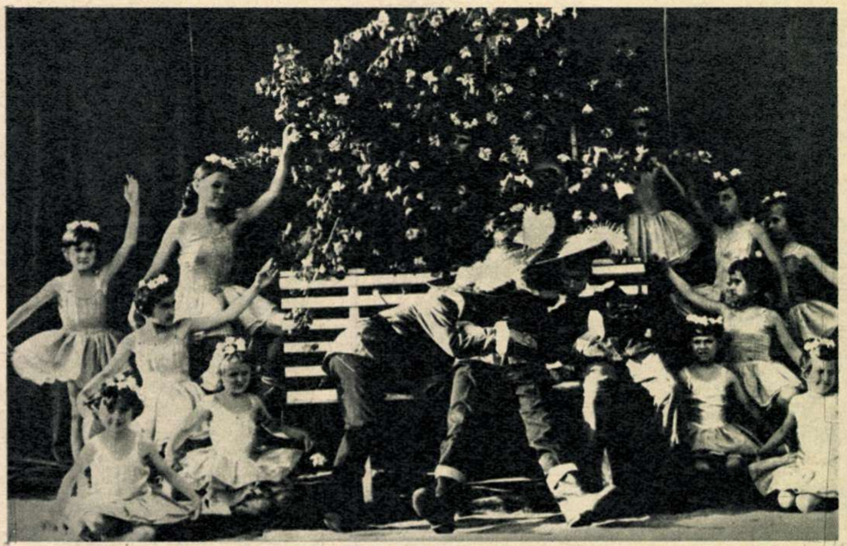

Casa pionierilor din oraşul Sebeş-Alba a început un nou an de activitate. Bucuroşi, pionierii au întîmpinat sărbătoreşte acest eveniment, prezentînd un spectacol extraordinar intitulat «Castelul fanteziei».

Fotografia vă prezintă o secvenţă din această originală serbare. Aici, la casa pionierilor, alături de activităţile cu caracter tehnic, muzica şi dansul găsesc mulţi adepţi talentaţi.

●

O fotografie pe care o puteţi găsi în albumul de vacanţă al multor şcoli.

●

●

Şi cercul de radio de la Casa pionierilor din Baia Mare şi-a început activitatea. Un moment de activitate: se dă plecarea unui concurent, în depistarea «vulpilor», jocul mult îndrăgit de membrii acestui cerc.

●

Fotografii tridimensionale?! Unde? Cum?

Răspunsul îl puteţi afla în «RACHETA CUTEZĂTORILOR» nr. 2, apărută recent, care cuprinde şi alte articole-surpriză, precum şi opt construcţii originale!

TREBUIE ÎNCERCAT IMPOSIBILUL?

DA!
SPUN Cutezătorii

...Și imposibilul l-a încercat Mihai Pătrașcu, mecanicul automotorului personal nr. 2044. Conducînd trenul înspre gara Rîmnicu Vîlcea a observat jucîndu-se între șine un copil. Era o fetiță care părea să aibă aproape doi ani. Pe dată, mecanicul a înețeles primejdia. Dacă nu încearcă imposibilul, fetița va sfîrși printr-o moarte cumplită. Totul nu a durat decît o clipă. A tras maneta cu o rapiditate și forță extraordinară și trenul zguduindu-se tot se opri... Fetița a fost rănită dar a scăpat cu viață.

Atenția, stăpînirea de sine și siguranța cu care a acționat mecanicul au salvat o viață omenească.

Pentru cutezanța sa, «Cutezătorii» îi transmit toată prețuirea lor.

SPORTIV LA 3 ANI?

DA!
SPUN Cutezătorii

— Numele său este Claire Brown... și practică într-un stil perfect schiul pe apă și deocamdată nu se cunoaște în Europa un altul pe măsura și de vîrsta lui. Un amănunt: temerarul sportiv de-o șchioapă se antrenează cu perseverență și sub supravegherea tatălui său, renumit campion englez de schi pe apă.

UN ZID UMAN?

DA!
SPUN Cutezătorii

În ziua aceea la confluența uriașelor fluvii Missouri și Mississippi, apele umflate de ploi erau foarte furioase. La unul din cele trei diguri apăruse o spărtură. Tînărul american John J. Buehrle, în vîrstă de 19 ani, tocmai adusese alimente pentru oamenii care patrulau lîngă diguri. El observă fisura și înțelese primejdia. Repede dădu alarma. Spărtura se lărgea însă văzînd cu ochii. Neavînd nici o unealtă la îndemînă, curajosul tînăr se hotărî să astupe gura cu trupul său, pînă la sosirea ajutorului. El a oprit astfel revărsarea foarte primejdioasă a apelor pînă cînd au sosit oamenii care au efectuat reparațiile necesare.

ANCHETA NOASTRĂ DESPRE „TOCILARI"

Evident, întrebarea care denumește ancheta noastră e foarte laconică și foarte categorică. Răspunsurile deci ar urma să polarizeze opiniile în jurul lui «da» și lui «nu» — să exprime adeziunea, sau dezaprobarea față de tocilari. Numai că unii dintre cei 16 elevi de la *Școala generală nr. 21 din Ploiești*, interpelați în această chestiune, ne-au probat faptul că nu putem fi exclusiviști în atare investigație, pronunțîndu-ne definitiv «contra» sau «pro» întrucît «tocilarii» au și ei calitățile și defectele lor.

*

REPORTERUL: Ne aflăm chiar în primele zile de școală și considerăm că

(Continuare în pag. 4)

ICROGALERIE DE ARTĂ PLASTICĂ «CUTEZĂTORII» • MICROGALERIE DE ARTĂ PLASTICĂ «CUTEZĂTORII»

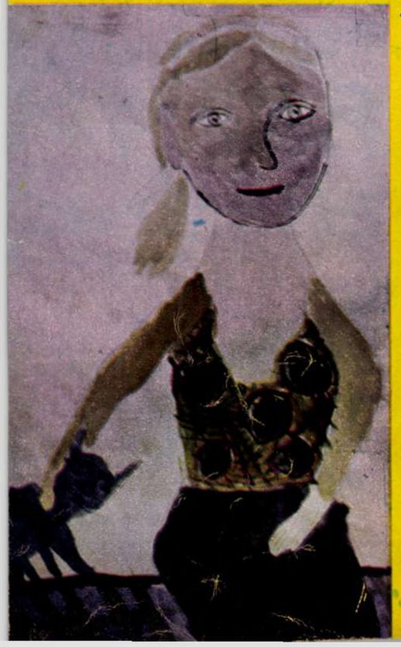

◀ TATIANA AVRAMESCU, cl. a VI-a, România

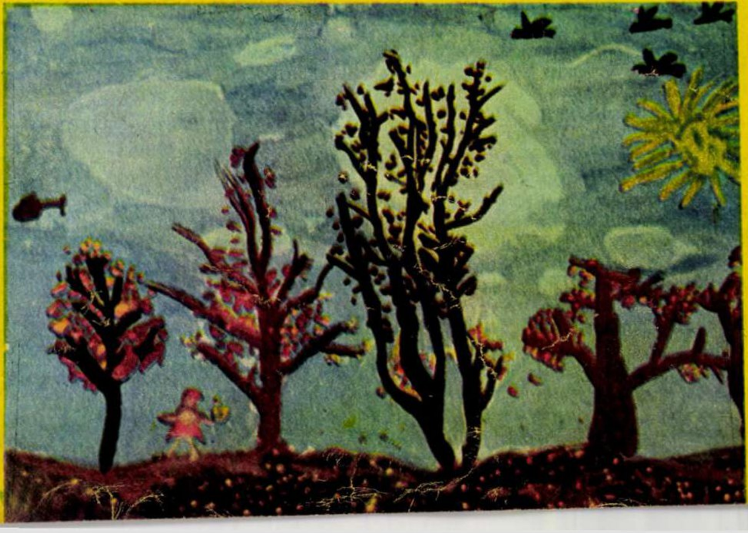

▼ ILIUȘA VASILIEV, 6 ani, Moscova

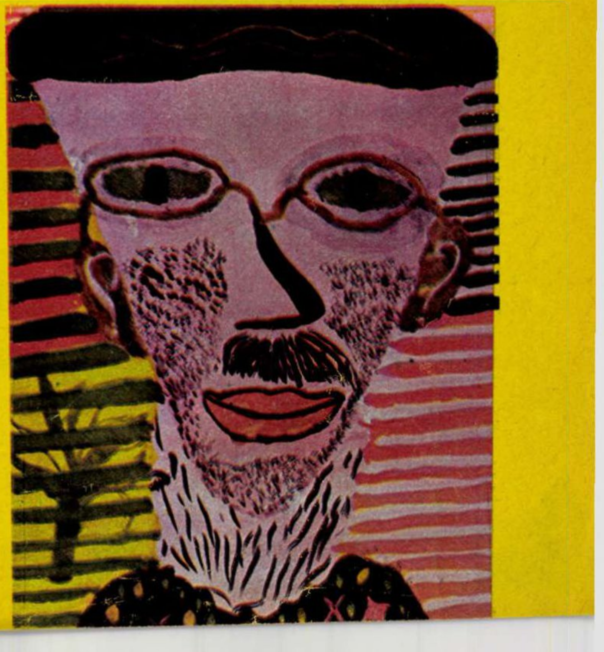

PIERRE LALAN, 10 ani, Franța ▶

(Urmare din pag. 3)

este cu mult mai oportună această discuție despre «toceală» și «tocilari», acum la începutul anului școlar. decît la sfîrșitul lui cînd... s-ar putea să fie prea tîrziu. Prin urmare «da» sau «nu» pentru tocilari?

FLORIN CIOCAN, CLASA A VI-a: Sînt convins că vor exista multe păreri contra tocilarilor. Pentru mine «a toci» e sinonim cu a învăța «papagalicește» fără a înțelege necesitatea cunoștințelor pe care le acumulezi, pentru că te gîndești numai la nota pe care o vei lua. *TOCILARII SÎNT VÎNĂTORI DE NOTE*, sînt cei care își încarcă memoria pentru a vîna notele. Deci *NU* pentru tocilari.

MARILENA ATUDORACHE, CLASA A IX-a: «A toci» nu înseamnă a învăța. Cei care tocesc recepționează cunoștințele în bloc, fără a selecta esențialul, urmărind doar să obțină note cît mai mari pentru a fi în fruntea clasei, nu pentru a reține un bagaj de cunoștințe necesare și mai tîrziu, în viitorii ani de școală și apoi în viață. După părerea mea sînt ELEVI CARE ÎNVAȚĂ FĂRĂ A «TOCI» ȘI ELEVI CARE «TOCESC» FĂRĂ A INVAȚA.

CARMEN LEONTE, CLASA A VII-a: A. Și eu mă asociez părerilor exprimate pînă acum și anume că «tocilarii» sînt o categorie de elevi foarte orgolioși care urmăresc un scop imediat: «nota». De aceea și memorează mecanic

VIOREL ROMAN

lecția, «cuvînt cu cuvînt» (cum spun unii chiar cu emfază) pentru ziua *respectivă*. Le recunosc «calitatea» de-a nu se înșela în pronosticuri privind ziua cînd vor fi ascultați și nota pe care o vor lua. Dar ascultați. LA O LECȚIE DE RECAPITULARE SE POATE DOVEDI CĂ AU MULTE LACUNE ÎN CUNOȘTINȚELE LOR și atunci decalajul de note este surprinzător de mare: de la 9 la 4.

VIOREL ROMAN. CLASA A VIII-a: EU NU SÎNT ÎMPOTRIVA TOCILARILOR, BA CHIAR ÎI ADMIR.

REPORTERUL:?!

V.R. — Da, eu îi admir pe tocilari.

MARILENA ATUDORACHE

REPORTERUL: Bine, dar opinia ta deplasează discuția exact cu 180°!

V.R.; Eu nu sînt chiar atît de bun la învățătură. Sînt îndrăgostit mai mult de «cart», decît de carte. TOCILARII SÎNT NIȘTE ELEVI FOARTE SÎRGUINCIOȘI, unii dintre ei sînt elevi chiar foarte buni la învățătură. Poate că și eu aș putea fi dacă n-aș pierde prea mult timp prin oraș!

REPORTERUL: Spiritul tău autocritic trădează intenția de a deveni tocilar...

V.R.: Pentru mine constituie însă ipostaza de elev bun «în devenire».

ROXANA NISTOR, CLASA A VIII-a A: Tocilarii nu sînt niște elevi chiar așa de rău văzuți în clasa mea. AU O CALITATE: VOINȚA. Poate că unii asimilează mai greu dar învață mult, foarte mult, se străduiesc să atingă nivelul de cunoștințe al celorlalți elevi din clasă. O precizare: sînt elevi buni, inteligenți dar cărora le lipsește voința și nu pot ajunge la nivelul unui tocilar care totuși învață.

REPORTERUL: Cam cîte ore pe zi înveți tu? Există un obiect la care trebuie să înveți mai mult decît la celelalte?

R.N.: Învăț trei, patru ore pe zi. La fizică studiez mai mult, în vreme ce la științele naturale și chimie, obiectele mele preferate, învăț cu plăcere fără să depun efort chiar atît de mare.

REPORTERUL: Iar în momentul cînd la fizică trebuie să înveți mai mult, consideri că tocești?

R.N.; Nu, nu consider că tocesc. Învăț dar nu tocesc. Pur și simplu învăț.

REPORTERUL: Deci dacă vrei să aprofundezi mai mult un obiect nu înseamnă că tocești?

R.N.: Nu, nu înseamnă că tocesc. Tocilar nu se poate numi totuși un elev care învață mai mult la un obiect decît la celelalte. Poate că acest elev e îndrăgostit de acel obiect și de aceea reține foarte ușor lecțiile, uneori chiar cuvînt cu cuvînt.

REPORTERUL: Așadar nu există activitate intelectuală de învățare fără interes, fără o motivație adîncă în care

„DA" SAU „NU" PENTRU TOCILARI?

MARIA SOFONEA ▶

◀ DANIELA GUȚAN

TUDOR CRUCEANU

intră aptitudinile, sentimentele, aprecierile, gusturile.

MARIA SOFONEA, CLASA A VII-a: Eu nu-i acuz pe tocilari!

REPORTERUL: Am aflat că ești una dintre cele mai bune eleve ale școlii și am vrea să știm dacă pe tine colegii te consideră o tocilară?

VÎNĂTORUL DE NOTE
10

M.S.: N-aș putea spune că sînt o tocilară, însă chiar colega mea de bancă se miră cum reușesc să obțin note bune în vreme ce ea, deși memorează lecțiile ca pe o poezie, obține aproape întotdeauna note mai mici. Nu pot să-i acuz pe tocilari, pentru că eu însămi am fost o tocilară în anii trecuți. Însă acum n-aș mai putea fi. Greșeala tocilarilor este că ei își însușesc cunoștințele mecanic, nu învață sistematic și organizat. SÎNT ȘI PENTRU ȘI CONTRA TOCILARILOR!

REPORTERUL: De ce, poți să ne explici?

M.S.: Sînt pentru cei care prin voință, prin muncă, reușesc să asimileze materia și contra tocilarilor care țintesc doar note mari.

REPORTERUL: Totuși te-ai gîndit să-ți ajuți colega?

M.S.: Învățînd împreună și, repet încă o dată, sistematic și organizat cred că voi reuși s-o ajut ca să înlăture definitiv această toceală, adică să nu mai înregistreze totul ca pe o bandă de magnetofon!

REPORTERUL; Daniela, tu ce crezi, vei reuși?

DANIELA GUȚAN, CLASA A VII-a: Da, și sînt convinsă că metoda mea de a-mi însuși cunoștințele a fost greșită. Recunosc că de foarte multe ori mi s-a întîmplat să nu înțeleg ceea ce mă străduiesc să memorez. Există tocilari... și tocilari. Unii care învață toată ziua dar care nu obțin note bune (ca și mine de altfel) și alții care de asemenea învață foarte mult și au o situație școlară foarte bună.

REPORTERUL: Sperăm totuși că în urma discuțiilor purtate vei reuși să elucidezi acest mister.

TUDOR CRUCEANU, CLASA A VIII-a: Dacă la săritura în înălțime dețin un record, dacă nu republican în orice caz... județean, la învățătură nu am reușit să obțin o asemenea performantă.

REPORTERUL: Totuși, pe ce loc ai reușit să te clasezi la învățătură în anul trecut?

T.C.: Al treilea. Printre părerile exprimate pînă acum am observat că s-a strecurat o greșeală. ELEVII CARE NU REUȘESC SĂ OBȚINĂ NOTE FOARTE BUNE LA ÎNVĂȚĂTURĂ ÎI CONSIDERĂ PE CEI CARE SE AFLĂ ÎN FRUNTEA CLASEI, TOCILARI! Și aceasta pentru că așa cum spun ei, noi, elevii buni, prea știm întotdeauna totul. Sînt unii care, deoarece rețin totul foarte ușor, uneori chiar de la prima citire, se mulțumesc cu atît. VORBESC ACUM PRIN PRISMA ELEVULUI DE CLASA A VIII-a: NE AȘTEAPTĂ UN EXAMEN CONCURS, UN EXAMEN FOARTE GREU DE ACEEA TREBUIE SĂ ÎNVĂȚĂM ȘI CHIAR SĂ TOCIM!

DAN GEORGESCU, CLASA A VIII-a: Inițial am crezut că nu am nimic de învățat de la tocilari, însă acum mi-am schimbat în oarecare măsură părerea. Trebuie să tocesc mult, zi de zi, pentru că pur și simplu nu mă mulțumește media 7,90, de anul trecut!

REPORTERUL: Se observă că ultimele opinii se pronunță în favoarea reabilitării tocilarilor, ba chiar tocilarii clasei sînt elevii cei mai buni. Tu ce părere ai, Pleșa, despre tocilari?

MARIUS PLEȘA, CLASA A VIII-a: Răspunsul meu: DA pentru tocilari. Și asta nu pentru că sînt cel mai bun elev din clasă. Consider însă că nu este suficientă numai asimilarea progresivă a cunoștințelor predate în orele de curs, dar și CAPACITATEA DE A STUDIA ACASĂ, DE A STA ORE ÎN ȘIR LA MASA DE LUCRU SAU ÎN BIBLIOTECĂ, în vreme ce alții sînt poate la cinematograf sau se plimbă prin oraș.

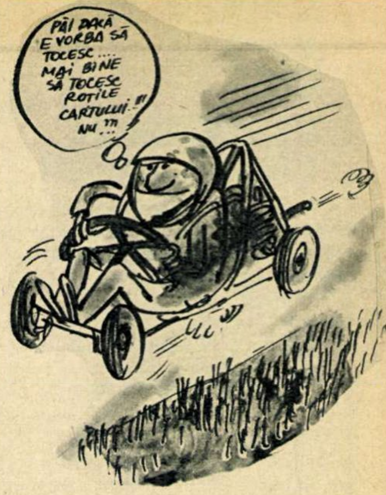
PÎI DACĂ E VORBA SĂ TOCESC..... MAI BINE SĂ TOCESC ROTILE CARTULUI!! NU ?!!...

REPORTERUL: Am aflat că Băluță Emilian e supranumit fizicianul clasei. Tocești mult la fizică?

EMILIAN BĂLUȚĂ, CLASA A VIII-a. De ce nu! Mă pasionează fizica și atribui foarte mult timp studiului fizicii, dar nu numai pentru a-mi însuși cunoștințele din manual ci și pentru consultarea publicațiilor de știință și tehnică. Împreună cu un alt coleg voi realiza un tip de rachetă cu care urmăresc să particip la ediția concursului MINI-TEHNICUS din anul acesta.

Interviuri consemnate
de ILEANA PIȚA

DISCUȚIA NOASTRĂ RĂMÎNE DESCHISĂ ȘI INVITĂM PE TOȚI CITITORII REVISTEI SĂ NE RĂSPUNDĂ PRIN SCRISORI LA ÎNTREBAREA ANCHETEI NOASTRE. AȘADAR: «DA» SAU «NU» PENTRU TOCILARI?

INTERLOCUTORII NOȘTRI... ▼

UN FRATE MAI MARE

• POVESTIRE DE NICOLAE DAMIAN

Fratele meu mai mare, fiindcă despre el vreau să vă spun cîte ceva, e unul dintre aceia la care întotdeauna te gîndești cu dragoste.

În urmă cu două zile era ziua lui de naștere, împlinea șaptesprezece ani, în casă era acel în continuu du-te-vino și care îmi place la nebunie fiindcă te face să crezi că se va întîmpla ceva formidabil. sau, mă rog, vei avea ceva de văzut, ceea ce, la drept vorbind, nu e întotdeauna așa. Da, uite că acum îmi plăcea zăpăceala aia în care mama nu mai găsea răzătoarea, Monica, soră-mea, mai spărgea cîte un ou sau cîte un pahar, iar eu nu mă puteam stăpîni să nu gust cîte puțin din toate soiurile de preparate ce abureau și răspîndeau în jur cele mai fantastice arome.

Tata nu era acasă, iar Paul nu ieșise încă din baie. Intrase acolo de așa multă vreme încît mi se făcuse dor de el. Mă apropiam din cînd în cînd de ușă și băteam.

— Ocupat, răspundea el cu o voce despre care aș putea să spun că se îngroșa de la o zi la alta, văzînd cu ochii. Nu știam cum să-mi omor timpul. Mai făceam cîțiva pași, mai ieșeam pe balcon, mai nu știu ce și tot în fața ușii de la baie mă opream pentru a bate din nou.

— Ocupat, răspundea dinăuntru Paul și eu mă îndepărtam bucuros gîndindu-mă ce freză grozavă o să-și aranjeze. Bănuiesc că numai freza și ar fi fost deajuns s-o facă pe colega lui, îmi scapă numele, aia mică, blondă și zglobie, să se uite toată seara după el. Puteam să pun pariu zece contra unul cu oricine s-ar fi încumetat la așa ceva, că dintre toți băieții care aveau să vină acolo el avea să fie cel mai formidabil.

După un timp însă mi-am zis că prea o lungea în baie, eram pe punctul de a-i spune că poate mai au și alții interes să pătrundă într-o asemenea încăpere, cînd tocmai tata intra pe ușă. Într-o plasă avea cîteva sticle învelite. M-am apropiat de el și cum tot nu aveam altceva mai bun de făcut, l-am ajutat să le scoată.

— Și acum ia pune-le tu în frigider, și pe cît se poate întregi, mi-a spus la sfîrșit tata.

Am luat sticlele și le-am desfăcut una cîte una: patru sticle de șampanie. Îmi făcu semn ducîndu-și un deget la buze, era clar că la mijloc nu putea fi vorba decît despre o surpriză și i-am făcut și eu semn, adică nu-ți face nici o grijă dacă aveai nevoie de un om de încredere numai eu puteam fi acela.

— Dar Paul, unde e? mă întrebă tata, după ce băgasem sticlele în frigider.

— În baie.

— Iar?!

— Ce iar?! De atunci n-a mai ieșit, de cînd ai plecat tu.

— I-auzi, făcu tata puțin nedumerit, apoi ceva mai mult, se apropie de baie și bătu în ușă doar o dată. Dinăuntru se auzi mai degrabă un mormăit, un răspuns dat numai cu o jumătate de gură. — Ocupat.

— Bine, bine, spuse tata, apropiindu-și obrazul de ușă, dar fă-ne și pe noi să înțelegem ce poate face un om vreme de două ore într-o baie.

Timpul pe care Paul îl petrecu în baie, și după aceea, fu enorm. Sandvișurile erau gata, de diverse mărimi și forme, ca să nu mai vorbim de culori: roșii — cu feli de gogoșari, verzi — cu castraveciori în oțet, galbene — cu muștar și altele. Erau splendid aranjate pe platouri și îmi venea cu atît mai greu cu cît, o dată ajunsă în stadiul acesta, opera culinară era declarată intangibilă. Prăjiturile erau și ele gata, la fel cornulețele, crema de zahăr ars, specialitatea mamei și laptele de pasăre. Mă dau în vînt după laptele de pasăre și cum așa ceva nu îi este mamei cu totul și cu totul străin, m-a chemat și m-a rugat să-mi dau cu părerea în ceea ce privește reușita acestui fel. Este de la sine înțeles că n-am avut o sarcină dintre cele mai ușoare. Cu alte cuvinte e îndeajuns de greu ca din numai vreo trei-patru linguri să-ți formezi o opinie. De la șapte-opt în sus parcă simți că s-ar putea să ai ceva de spus, în cele din urmă. Adevărul este că mie mi-au trebuit vreo zece. Tata se ocupa de pahare și de sticle, mama mai aranja cîte ceva, Monica trăia cumplitele momente în care o fată trebuie să hotărască ce rochie va îmbrăca, eu nu-mi găseam locul, iar Paul nici gînd să iasă din baie.

Regret enorm că nu am fost, după atîta așteptare, martorul ieșirii lui grandioase. Și asta din pricină că la ușă a sunat Bebe, colegul meu. E un tip foarte simpatic dar, ca orice om, are părțile lui proaste. Se supără imediat. Abia ne împăcaserăm de curînd, după o ceartă care ne-a făcut să nu mai comunicăm aproape două săptămîni. Și zau dacă am avut vreo vină. De aceea, cu toate că era ziua fratelui meu, nu l-am refuzat și vreo zece minute am stat de vorbă în fața liftului.

Îndeajuns de mult pentru ca, după cum am mai spus, să pierd ieșirea triumfală a lui Paul din baie. Adică presupun că a fost triumfală. Fiindcă în cameră fiecare arăta altfel și făcea altceva. Într-o liniște perfectă mama își frămînta mîinile, își mușca ușor buzele și se vedea limpede că era gata-gata să izbucnească în plîns. Dacă te uitai bine ai fi putut să-i vezi ochii înlăcrimați. Tata, dimpotrivă, zîmbea și în zîmbetul lui se amestecau bucuria, surprinderea și încă ceva pe care nu știu cum să-l numesc. Doar Monica, după cum îi este felul, voia să pară complet în afara situației ca și cînd nu ar fi privit-o nici cît unghia de la degetul mic.

Pentru mine, care intrasem brusc într-o asemenea atmosferă, lucrurile erau al naibii de neclare. Speram să găsec la Paul misterul dar fața lui era mai luminoasă ca oricînd, mai deschisă, mai zîmbitoare și mai altfel.

— Ei, ce s-a întîmplat pe aici, pot să aflu și eu? i-am întrebat.

Atîta a fost deajuns ca mama să izbucnească într-un plîns domol însă și bucuros totodată, tata să dea drumul unei adevărate cascade de rîs, iar soră-mea, într-un fel de semn de protest, să părăsească încăperea. Cînd m-am uitat din nou la Paul am înțeles totul. Mai bine spus mi-am dat seama de ce fața lui era mai luminoasă ca oricînd. Îi dispăruse puful închis la culoare de pe buza de sus, de pe barbă și de pe obraji. De ce să ne ascundem după deget și să nu spunem lucrurilor pe nume? Paul se răsese. Dar tot nu e corect, fiindcă de «ras» m-am ras și eu de cîteva ori în viața mea. Fratele meu se bărbierise pentru prima dată. Tata destupa o sticlă de șampanie, mama se oprise din plîns, Monica apăru, în fine, într-o rochie anume, iar eu îl priveam pe Paul, spunîndu-mi în sinea mea: «dom-le, e o chestie să ai un frate mai mare!»

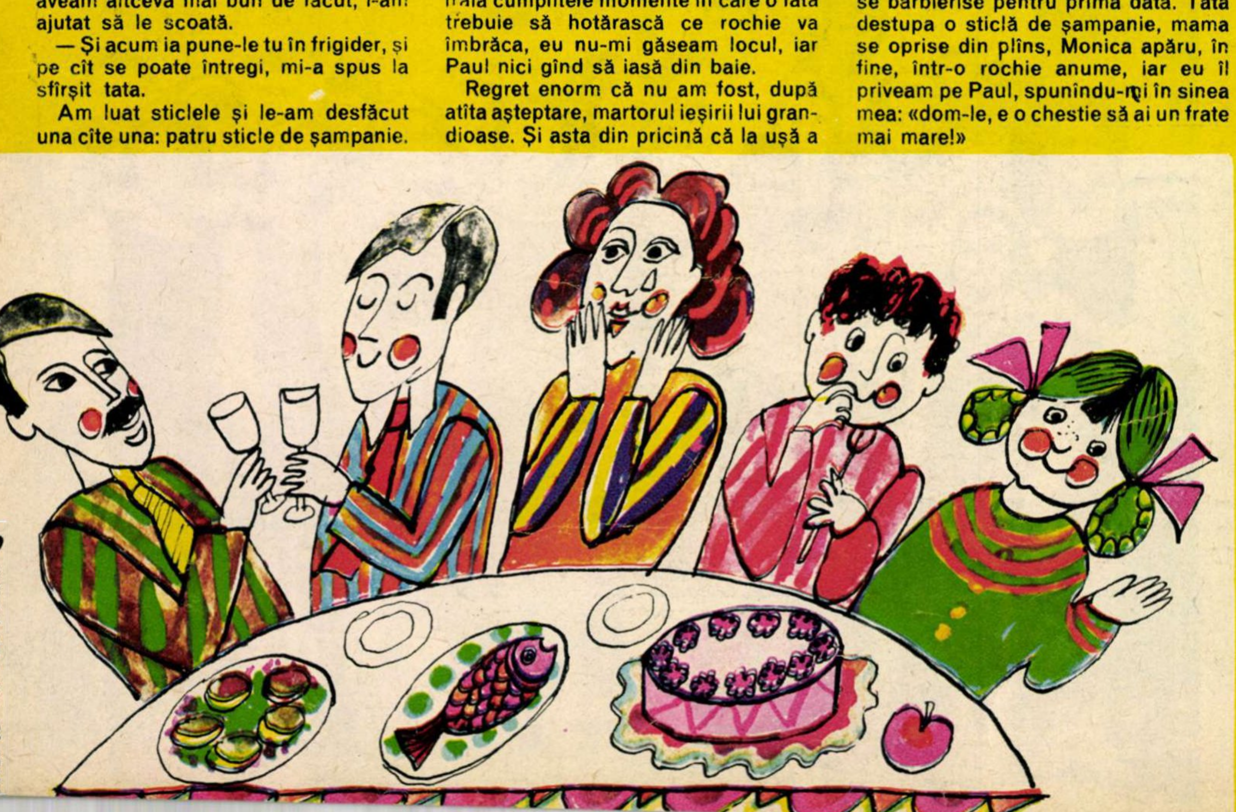

DESEN DE MAGDA BÎRSAN

O FILOZOFIE CA TOATE FILOZOFIILE

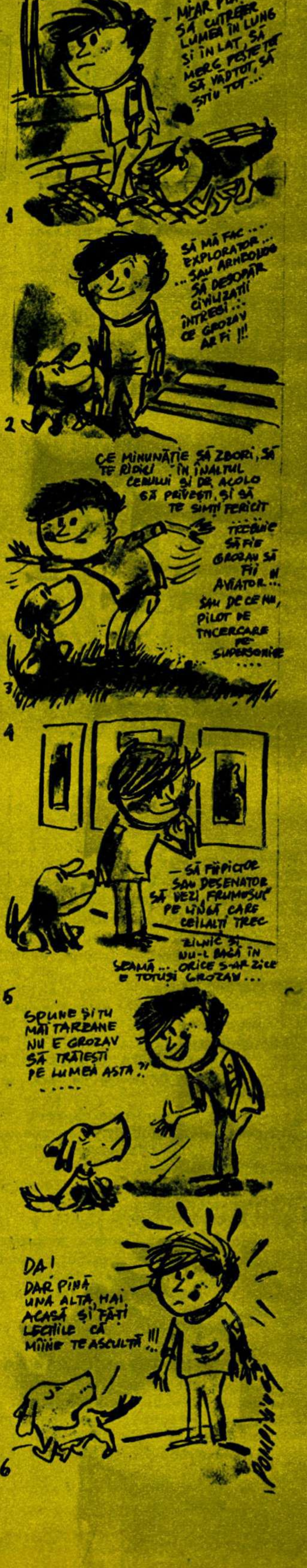
1
- MI-AR PLACE SĂ CUTREIER LUMEA ÎN LUNG ȘI ÎN LAT, SĂ MERG PESTE TOT SĂ VĂD TOT, SĂ ȘTIU TOT...
2
SĂ MĂ FAC... EXPLORATOR... ...SAU ARHEOLOG SĂ DESOPĂR CIVILIZAȚII ÎNTREGI... CE GROZAV AR FI !!!
3
CE MINUNĂȚIE SĂ ZBORI, SĂ TE RIDICI ÎN ÎNALTUL CERULUI ȘI DE ACOLO SĂ PRIVEȘTI, ȘI SĂ TE SIMȚI FERICIT
...TREBUIE SĂ FIE GROZAV SĂ FII AVIATOR... SAU DE CE NU, PILOT DE ÎNCERCARE PE SUPERSONIC....
4
— SĂ FII PICTOR SAU DESENATOR SĂ VEZI FRUMOSUL PE LÎNGĂ CARE CEILALȚI TREC ZILNIC ȘI NU-L BAGĂ ÎN SEAMĂ... ORICE S-AR ZICE E TOTUȘI GROZAV...
5
SPUNE ȘI TU MAI TARZANE NU E GROZAV SĂ TRĂIEȘTI PE LUMEA ASTA ?!....
6
DA! DAR PÎNĂ UNA ALTA, HAI ACASĂ ȘI FĂ-ȚI LECȚIILE CĂ MÎINE TE ASCULTĂ !!!

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu:
AL. BOGDAN
Ilustrații:
P. MANU

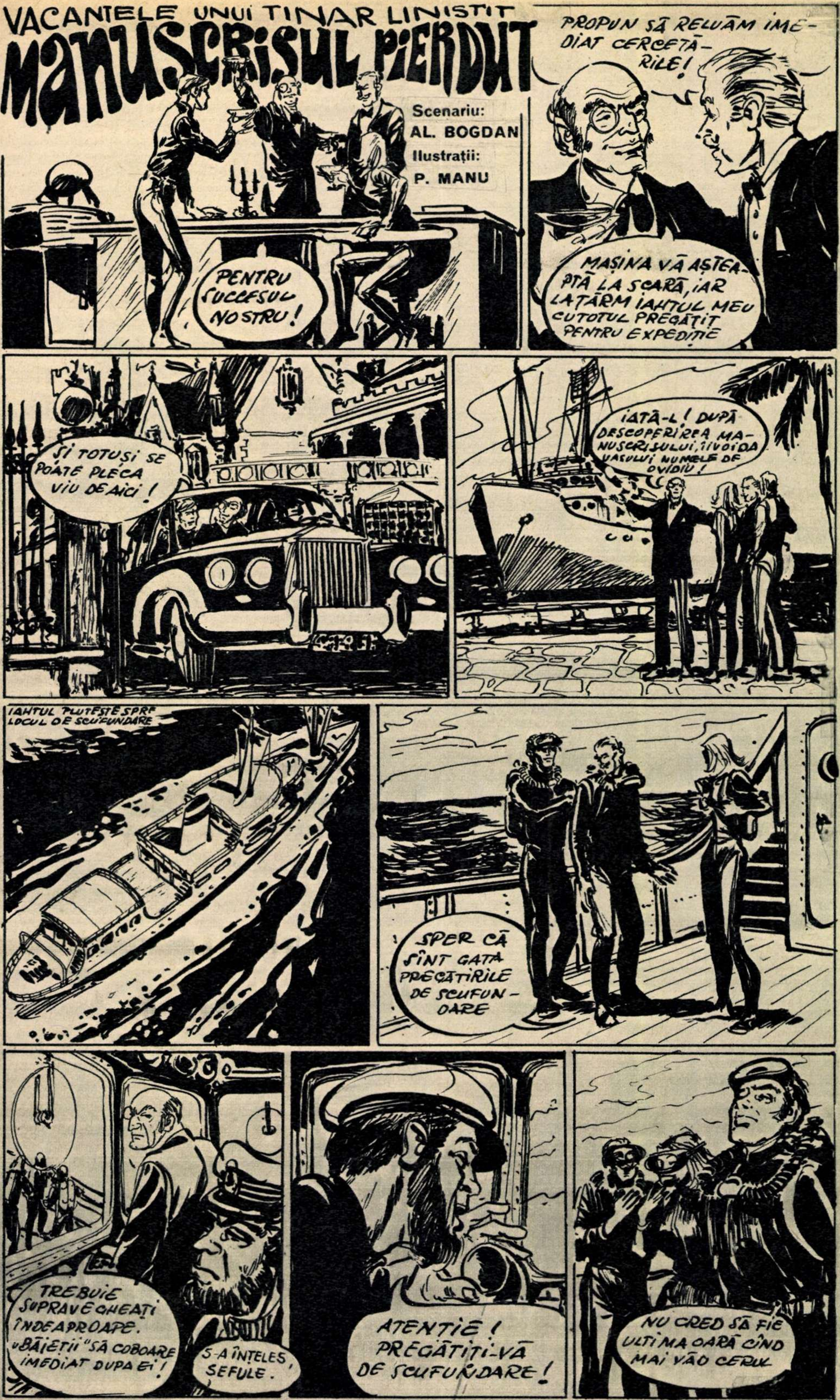
PENTRU SUCCESUL NOSTRU!
PROPUN SĂ RELUĂM IMEDIAT CERCETĂRILE!
MAȘINA VĂ AȘTEAPTĂ LA SCARĂ, IAR LA ȚĂRM IAHTUL MEU CU TOTUL PREGĂTIT PENTRU EXPEDIȚIE
ȘI TOTUȘI SE POATE PLECA VIU DE AICI!
IATĂ-L! DUPĂ DESCOPERIREA MANUSCRISULUI, ÎI VOI DA VASULUI NUMELE DE OVIDIU!
IAHTUL PLUTEȘTE SPRE LOCUL DE SCUFUNDARE
SPER CĂ SÎNT GATA PREGĂTIRILE DE SCUFUNDARE
TREBUIE SUPRAVEGHEAȚI ÎNDEAPROAPE. „BĂIEȚII" SĂ COBOARE IMEDIAT DUPĂ EI!
S-A ÎNȚELES, ȘEFULE.
ATENȚIE! PREGĂTIȚI-VĂ DE SCUFUNDARE!
NU CRED SĂ FIE ULTIMA OARĂ CÎND MAI VĂD CERUL

(Va urma)

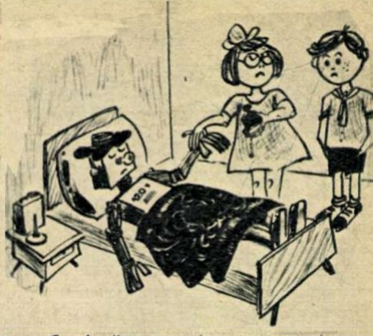

Cred că a stat în curent... de 220 volți...

A. POCH

IOSIF TEODORESCU

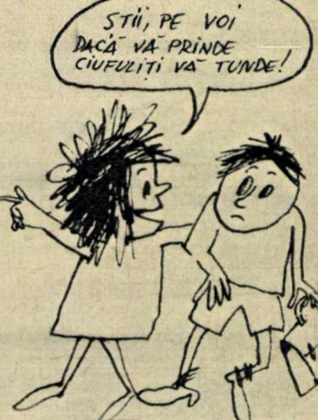
ȘTII, PE VOI DACĂ VĂ PRINDE CIUFULIȚI VĂ TUNDE!

MIRCEA BÎTCĂ

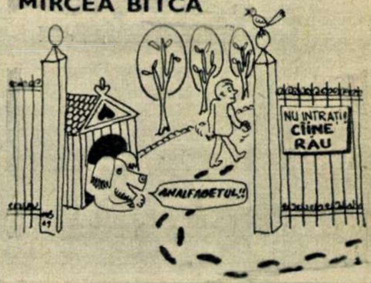
NU INTRAȚI! CÎINE RĂU
ANALFABETULE!

POMPILIU DUMITRESCU

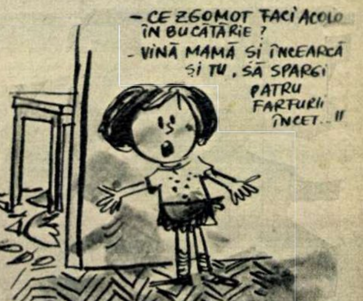
– CE ZGOMOT FACI ACOLO ÎN BUCĂTĂRIE ?
– VINĂ MAMĂ ȘI ÎNCEARCĂ ȘI TU, SĂ SPARGI PATRU FARFURII ÎNCET...!!

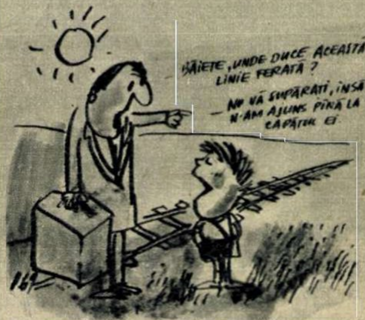
– BĂIETE, UNDE DUCE ACEASTĂ LINIE FERATĂ ?
– NU VĂ SUPĂRAȚI, ÎNSĂ N-AM AJUNS PÎNĂ LA CAPĂTUL EI

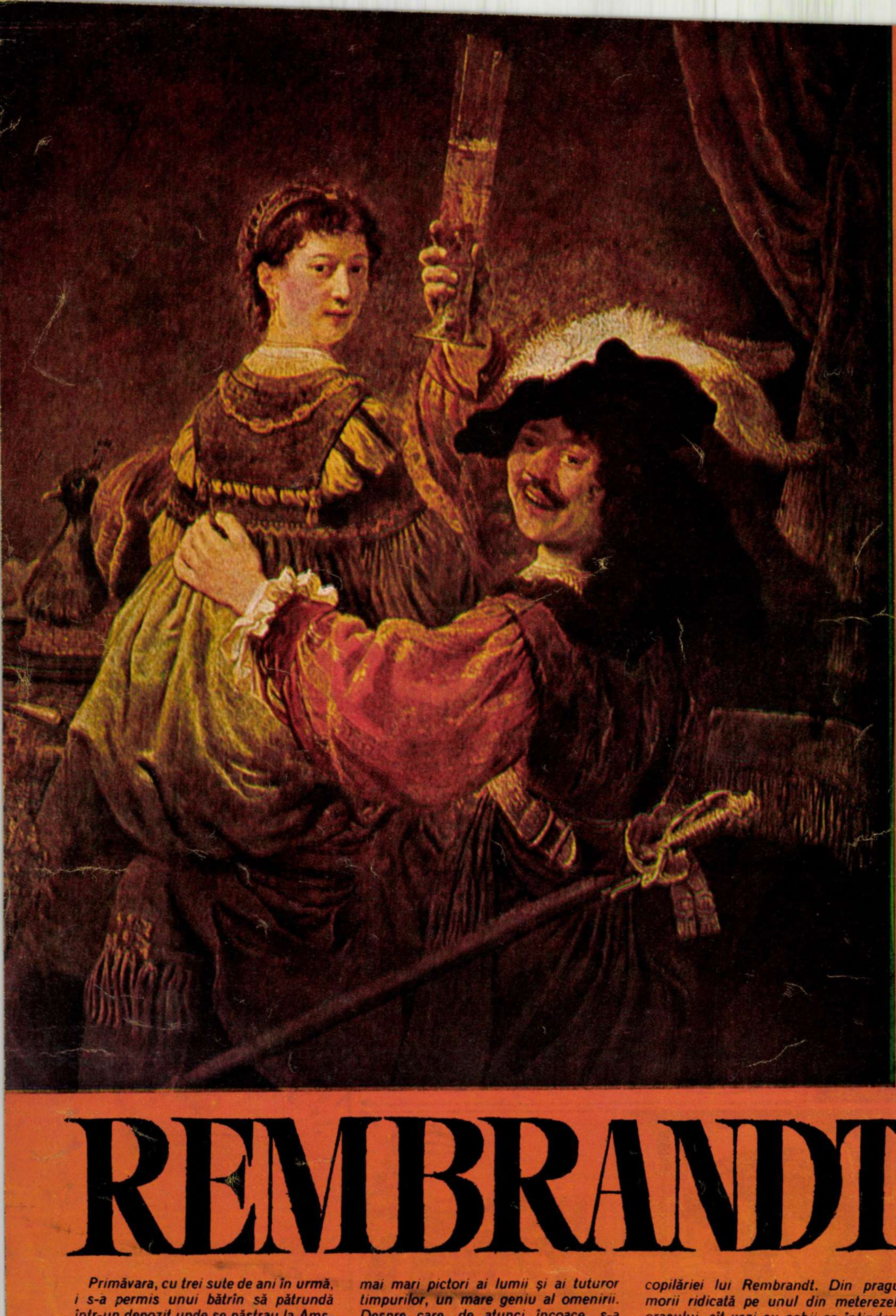
1

REMBRANDT

Primăvara, cu trei sute de ani în urmă, i s-a permis unui bătrîn să pătrundă într-un depozit unde se păstrau la Amsterdam lucrări de artă. Peste tablouri se așternuse praful. Cu mîneca hainei roasă de sărăcie, vizitatorul a șters tablourile mîngîindu-le și rostind ca pentru sine: «despre toate acestea se va vorbi cîndva...» Toamna, la 4 octombrie 1669, bătrînul a murit, aproape neștiut de nimeni. Era pictorul însuși: Rembrandt Harmenszoon van Rijn. Cel mai mare pictor al olandezilor, unul dintre cei mai mari pictori ai lumii și ai tuturor timpurilor, un mare geniu al omenirii. Despre care, de atunci încoace, s-a vorbit mereu. «Dintre toate gloriile tradiționale, acelea pe care nu a fost nevoie să le reînviem — spune cunoscutul scriitor francez André Malraux — gloria lui Rembrandt este cea mai invulnerabilă».

S-a născut în mijlocul verii anului 1606, al optulea copil al unui morar destul de înstărit și cu carte, din Leyda. Vă puteți închipui lumea de basm a copilăriei lui Rembrandt. Din pragul morii ridicată pe unul din meterezele orașului, cît vezi cu ochii se întindeau pășuni verzi, mărginite de canale cu ape limpezi și străjuite, din loc în loc, de sălcii uriașe și scorburoase. Spre cerul pe care adeseori goneau norii, se înălțau ca un leit-motiv caracteristic, cu aripile într-o permanentă rotire, morile de vînt. Și lumea care venea la moară! Gospodari chibzuiți, care știau în același timp fel de fel de istorii cu pescari, cu pirați dar, mai ales, cu faptele de vitejie ale acestui popor. [illegible] cucerit libertatea în luptă necurmată și prin îndărătnică rezistență opusă asupritorilor spanioli. Orașul însuși, Leyda, al doilea ca importanță, după Amsterdam, în Olanda sau în Provinciile Unite, cum i se spunea țării pe vremea aceea, avea un trecut glorios cu care cetățenii lui se mîndreau și care i-a adus răsplata înființării unei Academii, devenită apoi una dintre universitățile importante din Europa. La Academie se hotărăște morarul să-și înscrie pe cel mai mic dintre copii, ca să ajungă om învățat. Rembrandt se simte însă chemat spre altă meserie și, cum meseria de pictor se bucură de cinstire în rîndul burgheziei olandeze, prospere și întreprinzătoare, băiatului i se permite să răspundă propriei sale chemări. La paisprezece ani își începe studiile de pictură în atelierul unui artist din Leyda, cunoscut al familiei.

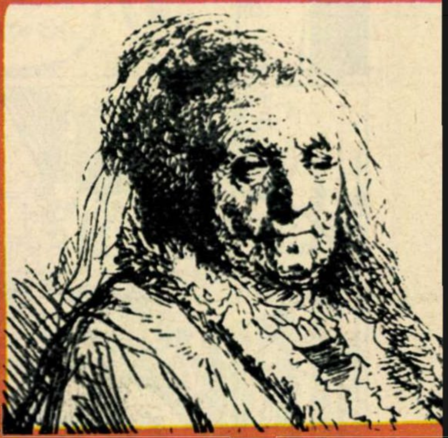
2

Învață desenul după regulile stabilite de arta Renașterii italiene — această epocă de mare avînt a culturii Europei moderne. Învață să «frece» culorile, adică să le prepare, să le amestece cu ulei, să pregătească placa de lemn ori pînza pe care pictează. Învață, în același timp gravura, în special gravura în acvaforte. După trei ani, dascălul însuși, văzîndu-se depășit de elevul său, îl îndeamnă să plece la Amsterdam, pe atunci capitala Olandei, oraș cu o viață deosebit de intensă. Aici, tînărul Rembrandt intră pentru scurtă vreme, pentru un semestru am spune noi astăzi, în atelierul pictorului Pieter Pietersz Lastman care folosea cu pricepere și într-un mod personal limbajul pictural al contrastului dintre lumină și întuneric denumit «clarobscur», al italianului Caravaggio. Cunoscînd și stăpînind meșteșugul, Rembrandt se întoarce la Leyda. Nu mai are ce să învețe decît de la natură, ascultîndu-l, parcă, pe marele Leonardo da Vinci care spunea cîndva așa: «Fii atent pe stradă, la căderea serii, la chipurile bărbaților și ale femeilor cînd vremea e urîtă, cîtă grație și blîndețe zărești pe aceste chipuri».

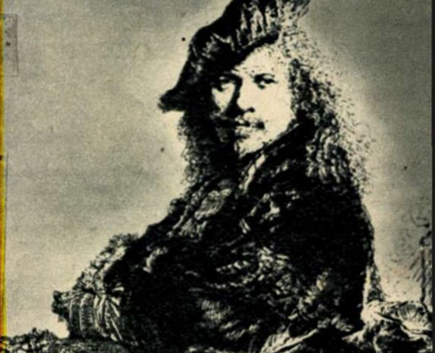

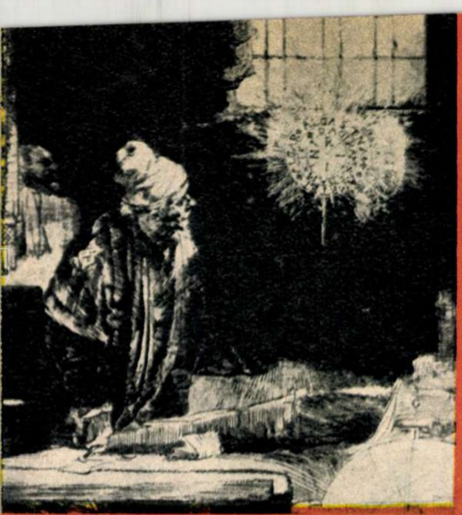
4

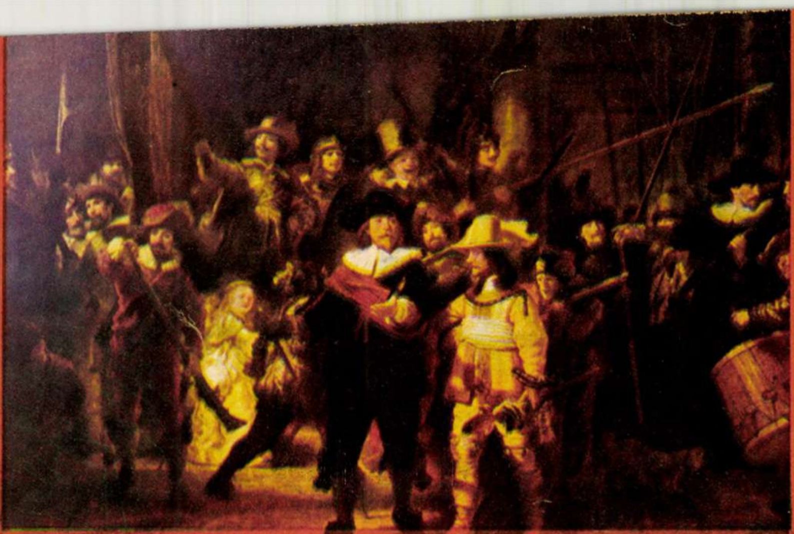
5

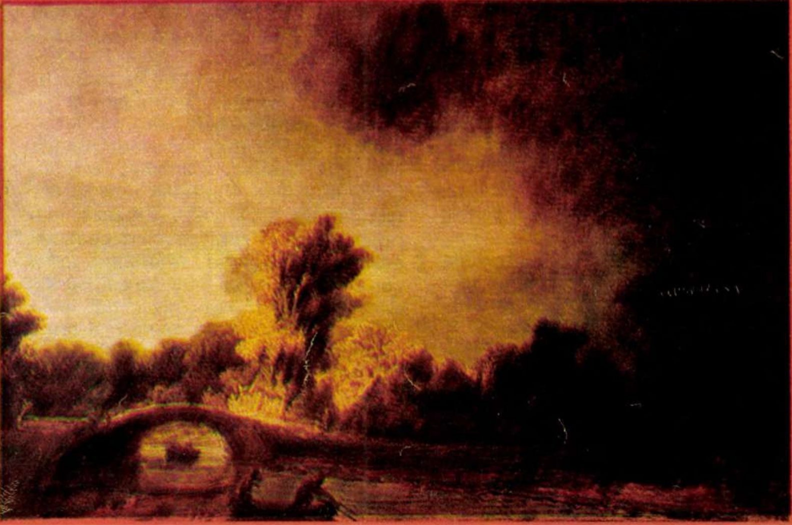
6

Rembrandt va reuși să transforme tehnica artistică a clarobscurului într-o sinteză nouă, proprie. Partea întunecată, de obicei fundalul pe care pictează portretele și scenele cu oameni, capătă o vibrație puternică datorită faptului că umbrele nu mai sînt opace, convenționale și reci, ci transparente, sugerînd atmosfera și spațiul. Iar partea luminată primește lumina nu de undeva din afară, ci, prin intermediul culorilor, chiar dinlăuntrul obiectelor, al materiei. Este o lumină vie, atît de naturală, firească, cu toate că — și în aceasta constă meritul tehnicii lui Rembrandt — această lumină e inventată în întregime de artist. Lucrînd, pictorul a inventat tot timpul vieții,perfecționîndu-și lucrul său încetul cu încetul ca să creeze o lume bogată în sentimente și gînduri exprimate în imagini artistice. Primele lucrări care îi aduc aprecierea amatorilor de artă, foarte numeroși în rîndul burgheziei olandeze, le realizează în orașul natal. Devenind un artist cunoscut, la vîrsta de 25 de ani se stabilește definitiv la Amsterdam unde își va petrece întreaga viață. Aici va cunoaște gloria și suferința, bucuria și tristețea, bogăția și mizeria, niciodată însă înfrînt.

Deși tînăr, primește la Amsterdam numeroase comenzi de portrete și scene diverse, reflectînd aspecte din viața oamenilor, cum se obișnuia în pictura numită pictură de gen. Un vestit medic anatomist, dr. Tulp, îi comandă prima mare lucrare: «Lecția de anatomie a profesorului Tulp». Este vorba de o scenă în care profesorul face o demonstrație de disecție pe un cadavru, în fața unui grup de alți medici. Subiectul, întîlnit în pictura olandeză a secolului al XVII-lea, reflectă, de fapt, interesul pentru marile descoperiri ale științei.

Mulți tineri vin în atelierul pictorului să învețe meseria și arta. Rembrandt e căutat și apreciat.

Se îndrăgostește de Saskia van Uylenburgh, o tînără dintr-o familie bogată. Se căsătoresc în 1634. Acum începe cea mai fericită epocă din viața lui Rembrandt. Lucrează mult, cîștigă mult, își acoperă soția cu bijuterii, și mătăsuri scumpe, își alcătuiește o deosebită colecție de artă cu piese rare. se instalează într-o casă impozantă. Pictează enorm de mult. Nu numai comenzi. Pictează portretul soției sale, își execută autoportrete, peisaje etc. etc. S-ar putea spune că această perioadă din arta lui Rembrandt exprimă cu avînt bucuria de a trăi.

I se nasc doi copii care mor curînd. Iar la un an după ce a dat viață celui de-al treilea, Titus, Saskia moare. Rembrandt înfruntă tragedia. Va continua să picteze încă portrete ale soției. Curînd după moartea Saskiei, în 1642, cunoaște primul insucces artistic: tabloul «Rondul de noapte», una dintre capodoperele rembrandtiene, care însă provoacă nemulțumirea comanditorilor. Ei ar fi vrut să se vadă pictați importanți, în haine scumpe, într-o atitudine solemnă și convențională. Firescul și naturalețea acestei picturi nu a fost însă pe placul lor.

Necazurile pictorului se vor ține lanț. Este dat în judecată de familia soției lui. Îl urmăresc creditorii. Se răresc comenzile.

Din ce în ce mai izolat de publicul care l-a aplaudat, nu mai are alături decît pe fiul său Titus și pe Hendrickje Stoffels, o țărancă cu un suflet curat și nobil, care întîi l-a slujit și i-a devenit apoi soție nelegitimă. Dușmanii îl urmăresc pe artist. În 1657 casa pictorului și bogata sa colecție de artă sînt vîndute la licitație, pe preț de nimic. Artistul nu capitulează. Pictează în continuare. Portrete, autoportrete, scene inspirate din viața de toată ziua, din istorie sau din biblie. Lucrărilor mai vechi — «Înălțarea crucii», «Coborîrea de pe cruce», «Sacrificiul lui Abraham», «Nunta lui Samson», li se adaugă noi capodopere ca «Sindicii postăvari», «Conjurația batavilor sub Claudiu Civilis», «Logodnica evreică», «Haman cerînd iertare Esterei», alte și alte picturi.

În 1662 moare Hendrickje. Iar peste șase ani moare și Titus. Rembrandt rămîne singur. În 1669 pictează ultimul autoportret: e bătrîn, gîrbovit, dar neînfrînt.

O existență tragică. A cunoscut cumplitele contradicții ale societății în care a trăit. A luptat cu toate greutățile posibile. A știut să le depășească, să se depășească pe sine. A creat o lume. Lumea din imaginile tablourilor sale care stau astăzi la loc de cinste în toate marile muzee ale lumii: de la Paris la Leningrad, de la Madrid la Dresda, de la Londra la New York, de la Florența la Viena.

Rembrandt este reprezentat la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România prin tablourile «Haman cerînd iertare Esterei», «Episod din lupta lui Saul cu David», precum și printr-un însemnat număr de gravuri.

HORIA HORȘIA

OPERE DE REMBRANDT, REPRODUSE ÎN ACESTE PAGINI

1. Autoportret cu Saskia
2. Mama (gravură)
3. Autoportret cu brațul îndoit (gravură)
4. Faust (gravură)
5. Rondul de noapte
6. Peisaj cu pod de piatră
7. Lecția de anatomie a doctorului Tulp

7

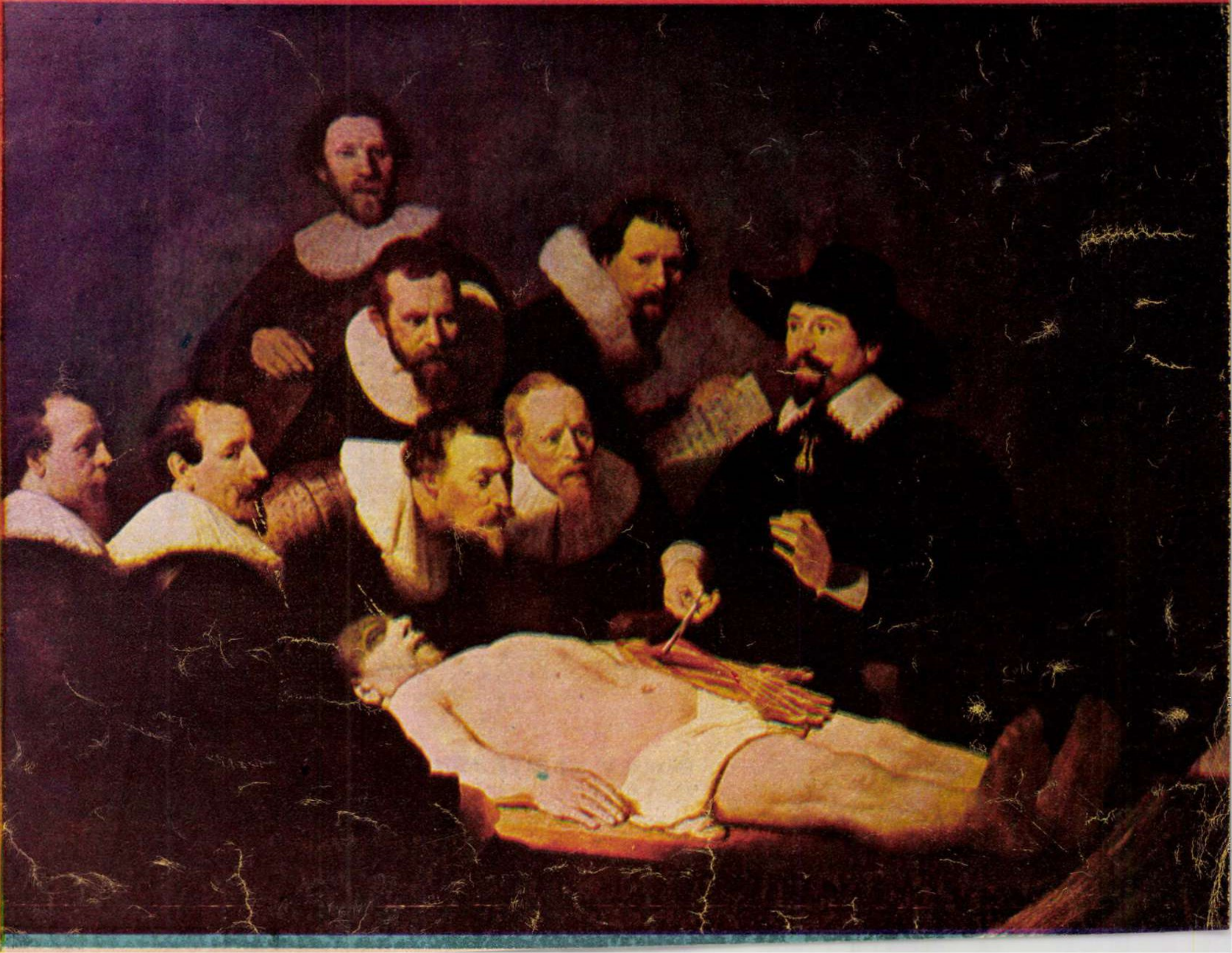

GÎNDIT ÎN ROMÂNIA

BREVET NR.

45 087

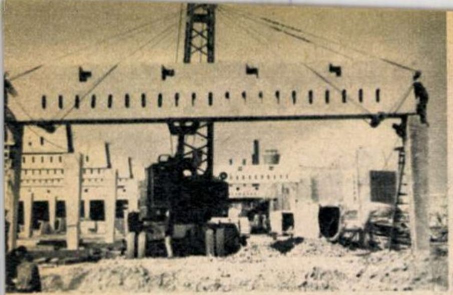

1

2

3

4

Care a fost începutul? Cum a încolțit primul element al proiectului? Cine a tras prima linie a schiței inițiale, care era încă departe de a prefigura limpede rezolvarea finală? Prin ce faze contradictorii a trecut, întoarsă pe toate fețele, ideea, înainte ca, învingînd obstacolele temporare, să capete chipul definitiv pe care i-l cunoaștem acum?

Ar fi nevoie de un detectiv la fel de versat ca Sherlock Holmes pentru a recompune biografia brevetului de invenție nr. 45 087, acordat unui colectiv condus de inginerul *Dan Mărăcine* de la Institutul de proiectări pentru industria ușoară.

Obiectul brevetului? O simplă grindă. Simplă... Desigur, grinda este un element esențial al oricărei construcții. Aceea pe care am descoperit-o la Expoziția realizărilor economiei naționale (foto 7) iese în asemenea măsură din comun, încît patentul ei este pe cale să fie achiziționat în Anglia, Belgia, Elveția și în alte țări.

Această grindă executată din panouri de beton precomprimat are neașteptata caracteristică de a fi... goală pe dinăuntru. Semn distinctiv de primă importanță acolo unde specificul muncii presupune crearea unui microclimat artificial. Grinda-canal reprezintă nu numai o solidă șiră a spinării pentru halele industriale, dar totodată este cea mai rentabilă instalație de aer condiționat, fapt care o face de neînlocuit în construcția țesătoriilor. Așa se și explică faptul că în mai puțin de un an, folosindu-se grinzile — canal, în România au și fost înălțați peste 200 000 m.p. de hale destinate întreprinderilor textile, iar proiectele pentru 1970 vor spori totalul la 350 000 m.p.

Simplitatea ideii, ingeniozitatea soluției reies cu limpezime dacă amintim că grinda-canal exclude podul tehnic necesar altminteri pentru montarea instalației de climatizare, că prefabricarea elementelor sale o fac ușor de produs și ieftină, că structura ei permite o iluminare avantajoasă a locurilor de muncă.

Primelor rezultate obținute la București, Iași, Galați, Sighișoara li se vor adăuga noile hale ale unor întreprinderi din Pitești, Constanța, Oltenița Negrești, Orșova, Cisnădie, Giurgiu, Odorhei, Sibiu. Montarea unei structuri pentru 1 000 m.p. durează mai puțin de cinci zile, pe cînd cea mai avantajoasă soluție anterioară ar fi cerut de trei ori mai mult. La cei 350 000 m.p. de construcții proiectați pînă în prezent, economia ce se realizează însumează 35 de milioane de lei și 1,5 tone de oțel.

Adăugați asigurarea de condiții optime pentru munca țesătorilor, crearea unui microclimat plăcut, eliminarea căldurii și a prafului și veți înțelege cu atît mai bine pentru ce ideea proiectanților români întrunește prețuirea unanimă.

H. LEREA

5

6

1—2. Grinda—canal pe șantier...
3—4 ...și în exercițiul funcțiunii.
5. Inginerul Dan Mărăcine, conducătorul colectivului care a creat obiectul brevetului 45 087.
6. Proiectantul Octavian Amza.
7—8. Un exponat de senzație la EREN'69.

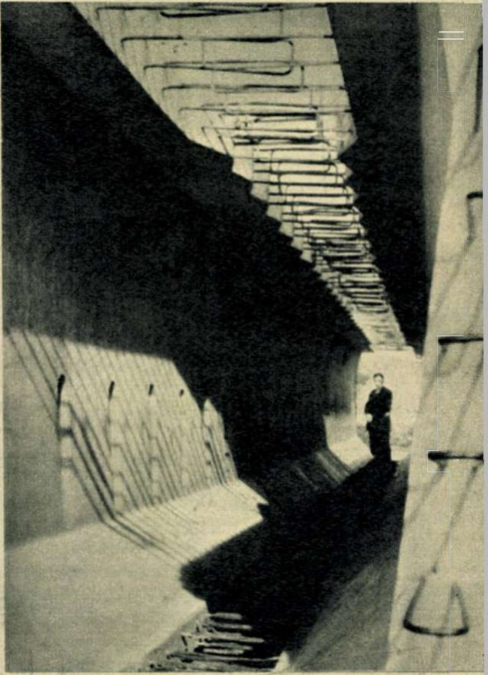

7

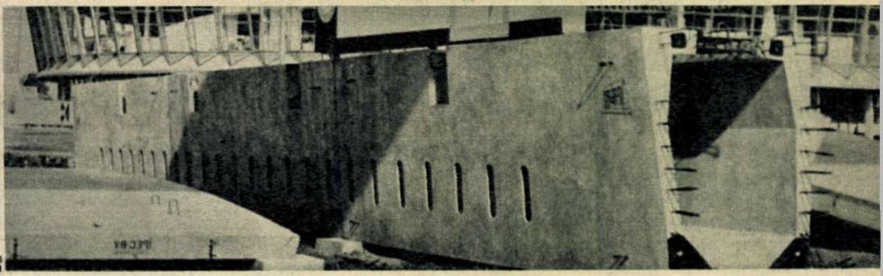

8

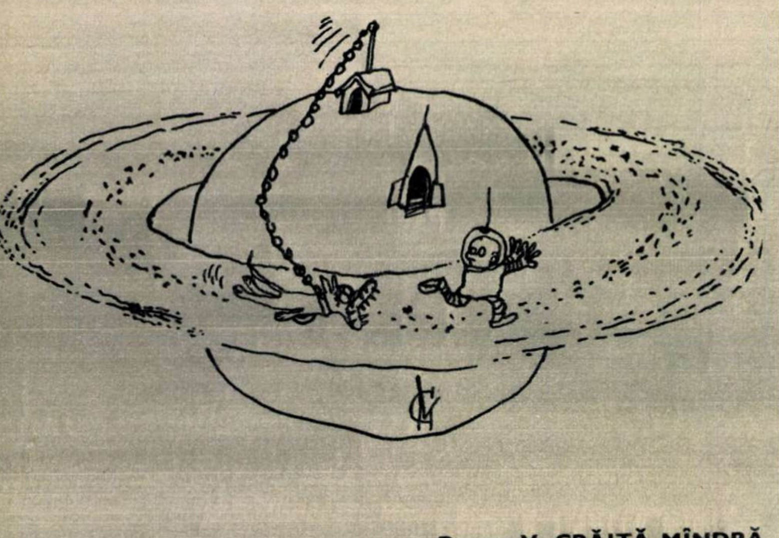

Desen: V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

O CARTE PENTRU VOI

VÎRSTA DE AUR A ANTICIPAȚIEI ROMÂNEȘTI
EDITURA TINERETULUI

Istoria literaturii științifico-fantastice începe acum peste 130 de ani, povestirea de anticipație fiind inaugurată de americanul Edgar Allan Poë. Dar în România ce vîrstă are preocuparea pentru ficțiunea științifico-literară? Un răspuns așteptat îl oferă volumul «Vîrsta de aur a anticipației românești» oferit de Editura Tineretului. În paginile lui, scriitorul Ion Hobana prezintă cititorilor o bogată selecție de texte din sfera scrisului științifico-fantastic create în România de la 1875 încoace. Semnăturile aparțin unora dintre cei mai de vază autori din literatura noastră, precum Alexandru Macedonski, Ion Minulescu, Tudor Arghezi, Gib Mihăescu, Cezar Petrescu, Victor Eftimiu sau Mircea Eliade.

Călătoria de-a lungul continentelor și a mileniilor pe care o prilejuiește această carte va readuce în fața tînărului cititor universul atît de atrăgător al fanteziei științifice, evocat în pagini de neuitat prin truda de aproape un veac a unora dintre cele mai strălucite condeie românești.

O carte fără de care un anumit aspect al istoriei literaturii noastre vă va rămîne ascuns.

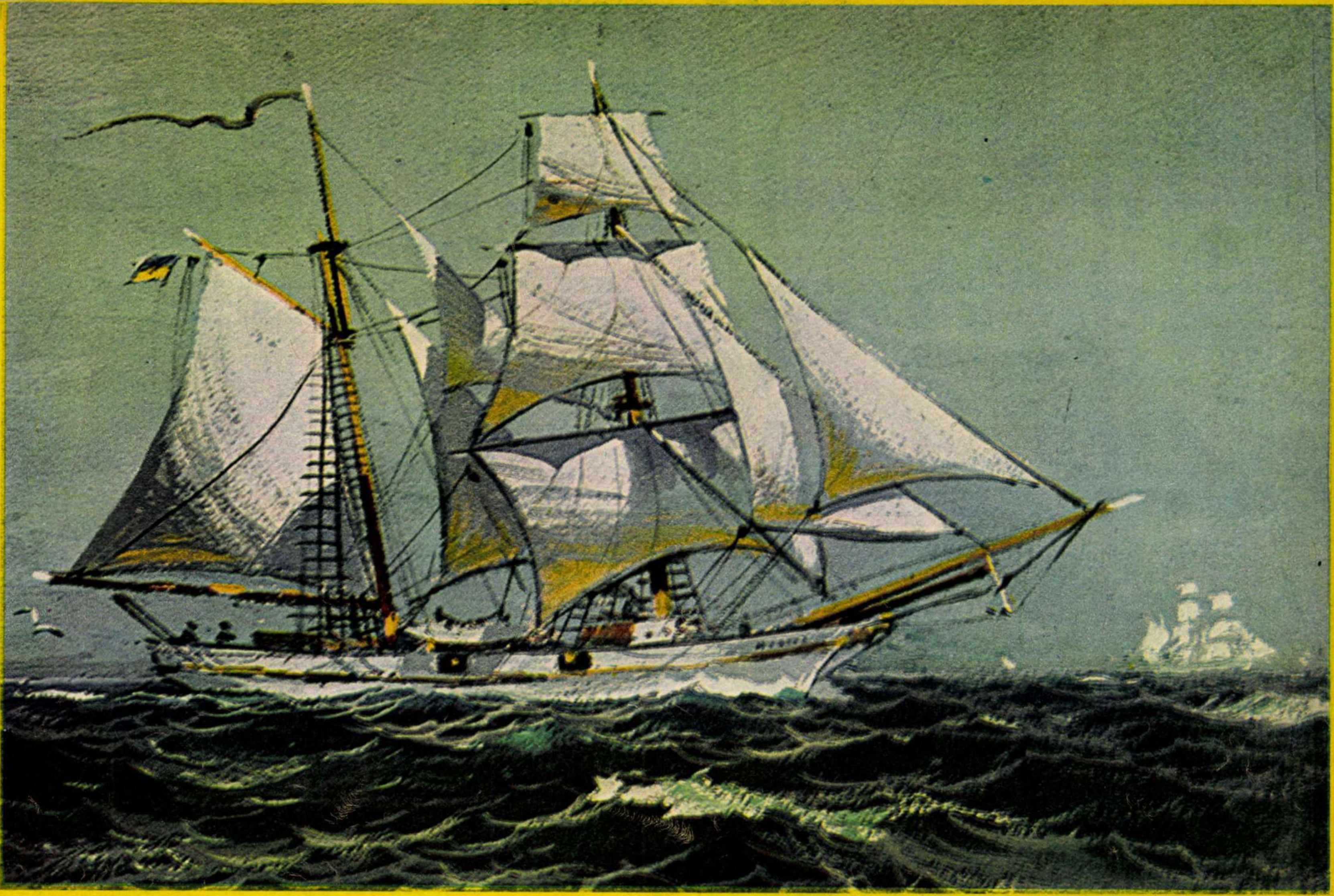

ZORILE NAVIGAȚIEI ROMÂNEȘTI MODERNE

Începuturile navigației moderne românești datează din anul 1834, cînd și-a inceput plutirea în apele internaționale corabia **MARIȚA**, și, mai recent, din 1862, cînd în rîndurile flotei noastre a apărut primul vapor — **PRINȚUL VOGORIDE**. Despre corabia **MARIȚA** cunoaștem date interesante din jurnalul său de bord, aflat astăzi la Arhivele statului. A fost construită la Giurgiu **«din lemn românesc și de către meșteri români»** și a fost **«aruncată la apă»** în toamna anului 1834. Proprietarul ei, hatmanul Alecsandru Vilara, a cerut voie domnitorului Alexandru Ghica **«s-o trimită în prima sa plutire pe mare, spre Constantinopol, încărcată cu grîu, pentru începerea comerțului cu această țară...»** Și astfel, corabia **MARIȚA** încărcată cu 300 chile mari de grîu (cam 150 000 kg) a plecat de la Sulina, spre Constantinopol, sub comanda căpitanului Ion Cristescu, la 7 decembrie 1834. **«Lipsind vîntul în timpul acela, nava s-a ostenit 18 zile spre a ajunge pînă la Bosfor»**. La întoarcere același drum este făcut în 20 de zile, din cauza furtunilor. Jurnalul **MARIȚEI** menționează prezența pe bordul său, la înapoierea de la Constantinopol, a unor călători și a unor negustori. Este vorba de primii călători internaționali transportați de o navă românească.

PRIMUL VAPOR

Navigația cu aburi pe Dunăre a început în anul 1834, cînd a venit de la Viena vaporul **ARGOS.** În anii următori au apărut în porturile noastre alte vapoare: **PANONIA, FERDINAND,** cursele acestora ajungînd pînă la Constantinopol. Primul vapor românesc a fost remorcherul **PRINȚUL VOGORIDE,** pe care un negustor din București, pe nume Ciocan, îl cumpărase de la Viena, în anul 1862. Uriaș pe vremea aceea — o jucărie în zilele noastre — remorcherul **PRINȚUL VOGORIDE** avea următoarele dimensiuni: lungimea — 35 metri; lățimea — 4,75 metri: pescajul, adică adîncimea pînă la care se cufunda în apă — 0,95 metri. Negustorul Ciocan a folosit remorcherul, timp de doi ani, la transportul sării, pe Siret, de la depozitul cel mare din Vadul Roșca, la Galați. «**Era mare minune** — spun însemnările cronicarilor timpului — **să vezi vînjoasa mașină cu aburi trăgînd după ea cele patru șlepuri de lemn încărcate cu atîta sare cît ar fi trebuit s-o cuprindă mai multe sute de care».**

Reproducerile de față sînt făcute după două tablouri ale pictorului **Dimitrie Știubei**, fost comandor de marină, care le-a realizat după documentele vremii.

ION MUNTEANU

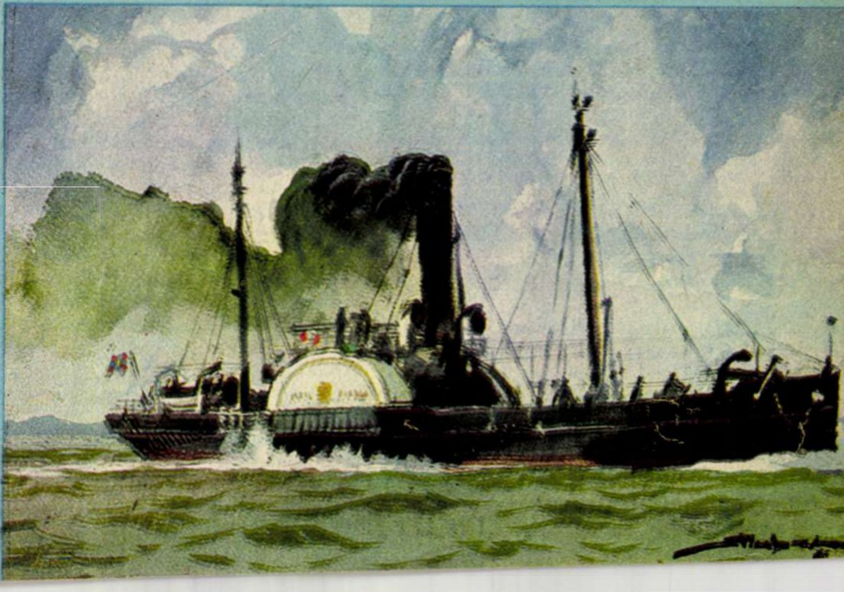

SALONUL AUTO-MOBILISTIC Cutezătorii

Prezintă PROFESORUL PARBRIZ

Întrebare: Un biciclist rulează pe şosea. La un moment dat, doreşte să meargă mai repede. În faţa lui goneşte un camion. Biciclistul vrea să se agaţe de el, dar nu ştie cum să-şi semnalizeze intenţia! Voi ce aţi face?

Răspuns:.............................

....

....

CUPON DE PARTICIPARE 12

După automobilele prezentate pînă acum, s-ar putea crede că o maşină nu e modernă decît dacă ne înspăimîntă cu numărul cailor putere şi ne hipnotizează cu cristalul, pluşul şi nichelul caroseriei. Iată de ce astăzi am ţinut să ne întîlnim cu «cavaleria uşoară» a autostrăzilor, cu mini-turismele, sau, cum le mai răsfaţă lumea, cu «broscutele». Sînt maşinile acelea ieftine, solide, nepretenţioase, cu un gabarit redus care în ultimii ani au invadat străzile oraşului, simţindu-se la locul lor în aglomeratia rutieră, pe care marile vehicule o suportă din ce în ce mai greu.

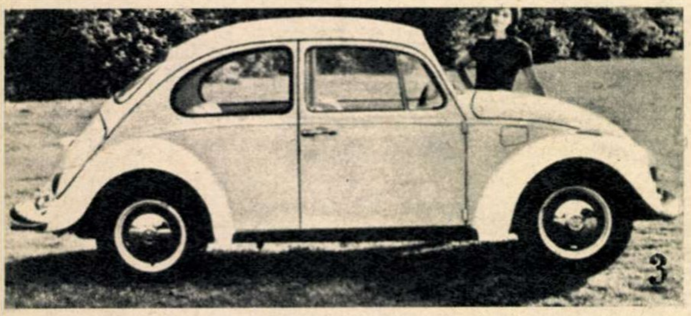

3

1

2

1

FIAT 500 **(ITALIA). CAPACITATEA CILINDRICĂ: 499 CM³. ARE 18 CP (DIN) ŞI POATE ATINGE PESTE 95 KM PE ORĂ. FOARTE BINE! DOAR NU SÎNTEM CU TOŢII PILOŢI DE CURSE!**

2

CV AZL CITROEN **(FRANŢA) CA ŞI «COLEGUL» EI ITALIAN, ÎŞI DUCE CU VIOICIUNE STĂPÎNUL LA SERVICIU, LA PIAŢĂ, LA PLIMBARE. DIN CEI 425 CM³ AI CILINDRILOR, REUŞEŞTE «SĂ SCOATĂ» O PUTERE DE 18 CP (SAE) ŞI O VITEZA DE 95 KM PE ORĂ.**

3

VOLKSWAGEN 1 200 **(RFG). CU O CILINDREE MAI MARE (1 192 CM³) ŞI DECI CU VIRTUŢI SPORITE — 34 CP (DIN) ŞI 115 KM PE ORĂ — ACEST TURISM ARE TOTUŞI, DATORITĂ GABARITULUI REDUS, AVANTAJELE CELORLALTE «MINI».**

CORESPONDENŢA SALONULUI

O veste bună: data închiderii concursului se prelungeşte cu 3 zile! Deci, nu 27 octombrie, ci 30 octombrie!

Stimaţi participanţi, ne apropiem de «finiş», adică de numărul 43 al revistei, în care va apărea ultima întrebare. Aveţi încă destul timp pentru a revedea felul în care v-ati formulat răspunsurile la probele de pînă acum, şi mai ales la cele dotate cu premii speciale (probele nr. 1, 8 şi 10). *Vă reamintesc că fiecare dintre voi are posibilitatea să cîştige fie atît CARTUL cît şi TOATE premiile speciale, fie numai cartul, fie unul sau mai multe premii speciale.*

IMPORTANT pentru toţi! Mulţi dintre voi m-aţi rugat să prelungesc data închiderii concursului *(Unii primesc revista cu întîrziere, alţii sînt în căutarea unor numere pe care nu şi le-au putut procura la timp, alţii, în fine, vor să-şi pună cît mai bine la punct răspunsurile. De aceea am hotărît să vă ofer sprijinul solicitat.)*

Aşa dar, notaţi: *îmi puteţi trimite la redacţie cele 15 cupoane rezolvate (toate într-un singur plic) pînă la 30 octombrie 1969 (data poştei).*

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

CE FACEM CU TIMPUL, FRAŢILOR?

de **MIHAI STOIAN**

Am ieşit din casă la ora 9 seara. Strada era plină de copii. În curţile blocurilor, de asemenea, larmă şi voie bună. M-am apropiat de un băieţel de vreo 9—10 ani.

— În ce clasă eşti?

— A patra.

— La cît începi mîine cursurile?

— La ora 7,30.

— Şi la cît te culci?

— La 10 seara, de obicei.

— Te scoli la...

— 6 fix.

— Chiar dacă-ai fi antrenat cum sînt antrenaţi cosmonauţii, ca să adormi instantaneu, şi tot n-ai totaliza decît opt ore de somn. După-amiaza dormi?

— Cine are timp? Cu lecţiile...

— Ai un program de activitate?

— Orarul de şcoală.

— Nu, e vorba de împărţirea timpului tău pe-o zi întreagă. Adică: ora 7 scularea, spălarea, îmbrăcarea, mîncatul; ora 7,30—11,30 şcoală; 11,30—13 — joacă; 13—14 — masă; 14—15,30 — somn; 15,30—18 — lecţii; 18—20 — joacă sau televizor; 20—20,30 — masa de seară; 20,30 — în pat.

— Aşa ceva n-am, nu mi-a făcut nimeni.

— De ce era nevoie să facă altcineva programul *tău?* La zece ani poţi să te descurci, într-asta, şi singur.

Am mai stat de vorbă şi cu alţi elevi, mai mari sau mai mici: *niciunul* n-avea un program de activitate zilnică, ci toţi se orientau doar după programul şcolar. Dar, e limpede, programul şcolar (în care socotesc şi pregătirea temelor) nu ocupă timpul unei întregi zile.

— Asta-i timpul meu *liber!* mi-a replicat, scurt, unul din copii, mai mare, elev într-a VI-a. Fac ce vreau cu el.

— Mă rog, nimeni nu-ţi cere să faci cine ştie ce cu timpul tău, dar să-l chibzuieşti, asta mi se pare simplu şi binevenit, căci în felul acesta abia că-l economiseşti şi, la sfîrşitul zilei, ţi se pare c-a fost mai lung decît este cînd îl cheltuieşti la întîmplare. Fireşte, nu-i vorba acum să «funcţionezi» şi şi tu ca o gară, cu ore obsolut fixe: la ora 13 punct, ca un tren care pleacă de la peron, să te aşezi pe scaun, la masă, la ora 14 punct să te ridici... Să ai însă un program în limitele căruia să te mişti, asta ar fi o primă dovadă că-ţi preţuieşti timpul, fie şi *liber*, cum îl numeşti tu, dar nu «liber» de grija de-a nu fi risipit.

M-am adresat, a doua zi, şi unui medic, care-a ţinut să adauge cîteva cuvinte la explicaţiile mele:

— Un şcolar din primele clase tre-

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

VIII

Roman foileton

STENOGRAMA NR. 1

O secretară m-a introdus în biroul lui Florin Racoviceanu. M-a întîmpinat un bărbat de statură potrivită, rotofei, cu o chelie respectabilă. După ce mi-a strîns prietenește mîna, m-a invitat să iau loc. N-am putut să-i dau ascultare: privirile mi-au fost atrase de micromodele de avioane rînduite, ca într-o neobișnuită expoziție, de jur-împrejurul biroului la care lucra Racoviceanu. Machetele a nenumărate tipuri de aparate de zbor — de la aeroplanul lui Vuia și pînă la «Caravelle» — confereau încăperii un farmec aparte. Gazda m-a lăsat un timp să-i admir în liniște colecția, apoi m-a întrebat:

— Vă pasionează aviația?

— Da. Dar mult mai mult mă pasionează aviatorii răspunsei mulțumit că mi se oferise prilejul să intru în temă. Aveți cumva, în această frumoasă colecție, și o machetă a avionului «Nardi»?

Florin Racoviceanu se uită surprins la mine. Sprîncenele sale negre și stufoase contrastau cu chelia sa albă și strălucitoare.

— Din păcate, «Nardi» ne lipsește din colecție... Vă rog luați loc...

De astă dată mă așezai. Racoviceanu se așeză și el la birou și mă întrebă dacă doresc un coniac sau o cafea.

— Un coniac, îmi mărturisii eu pasiunea.

— Îmi iertați indiscreția, se scuză Racoviceanu, de ce din toate tipurile de avioane ați întrebat tocmai de «Nardi»?

Îmi scosei pipa și, calm, mi-o îndesai cu tutun. Anume întîrziam să-i răspund. Știu, nu era prea

politicos, dar urmăream să-i ațîț curiozitatea. Bărbatul din fața mea nu părea să fie prea impresionat de tactica mea. Aștepta răbdător în timp ce-mi meșteream pipa.

— După cîte sînt informat, începui eu, l-ați cunoscut pe aviatorul Puiu Tudoran?

Florin Racoviceanu zvîcni scurt, de parcă s-ar fi speriat, trăgîndu-se pentru o clipă spre spătarul scaunului. Ochii i se făcura rotunzi și scrutători; în adîncul lor se ivi un licăr de bănuială. Fruntea bombată și pleșuvă se îmbrobodi. Murmură stins, ca la o tristă aducere aminte:

— Puiu Tudoran!?!... Desigur... l-am cunoscut.

— Ați fost, dacă nu mă înșel, camarazi de escadrilă?

— Da, am fost, răspunse suspinînd. De unde știți? Ca și cînd s-ar fi regăsit, Racoviceanu mă întrebă cu o voce mai plină și parcă mai energică. Ați rostit numele lui Puiu Tudoran. Cu ce scop?

Privirile noastre se întîlniră. Am pretenția că mă pricep la oameni, că izbutesc să le descifrez firea, caracterul. Florin Racoviceanu era un bărbat trecut de cincizeci de ani. Văzuse multe de-a lungul existenței sale de aviator. Se voia un bărbat călit și energic, dar în realitate era de o mare sensibilitate. Îl trădau ochii, un tremur ușor al buzelor.

— Mă interesează unele date în legătură cu acest pilot de vînătoare care... Tăcui. Anume îmi întrerupsesem fraza și, spre marea mea satisfacție, Florin Racoviceanu căzu în micuța mea capcană. Continuă ideea pe care eu nu o rostisem pînă la capăt.

— ...care, pe front, în 1945, a fost dat dispărut fără urmă!

— Da!

— De ce vă interesează, vreți să scrieți o carte?

— Poate.

— Nu vă întreb de unde ați aflat că i-am fost camarad și prieten... Vă stau însă la dispoziție...

Mi-am scos carnetul, pixul și m-am pregătit să stenografiez discuția noastră. A, să nu vă mire că mi-am însușit stenografia. Am învățat-o în puținul meu timp liber și mi-e de mare folos. Ca de pildă, în cazul de față. Am realizat o stenogramă, din care, bineînțeles, am extras spre a fi publicate numai acele părți care interesează cazul nostru. Iată-le:

H.Z.: Vă mai amintiți cînd l-ați văzut ultima oară pe Puiu Tudoran?

F.R.: Cum să nu... În dimineața zilei de 24 august.

H.Z.: În dimineața sau în zorii zilei? Să nu vă mire întrebarea, dar pentru investigațiile mele este important să cunosc acest amănunt.

F.R.: În zorii zilei.

H.Z.: Trecuse o noapte agitată?

F.R.: Agitată e puțin spus. O noapte care ne-a

adus marea veste a răsturnării guvernului fascist și a ieșirii României din războiul antisovietic.)*

H.Z.: Plecarea lui Tudoran la București fusese fixată din ajun sau chiar în zorii acelei zile?

F.R.: Din ajun. O dată pe lună pleca unul din noi la București să ne ridice solda. Era pentru noi un soi de permisie de o zi sau două. Ne repezeam în Capitală... Mai la un spectacol, mai la un local. În luna aceea îi venise lui Puiu Tudoran rîndul să plece. Comandantul escadrilei îi ceru să-și pregătească avionul

H. Z.: Cu ce tip de avion a zburat?

F.R.: Cu un «Nardi», un avion italian de școală, cu două locuri, greu de manevrat, dar Tudoran îl stăpînea cu ușurință și siguranță. N-a plecat singur în această cursă matinală, ci cu fratele comandantului de escadrilă, un profesor din Ploiești. Sosise omul pentru cîteva zile pe litoral, la Mamaia, să se bronzeze și l-au surprins evenimentele în gazdă la fratele său. Comandantul a fost cel care a stăruit pe lîngă Tudoran să-i ia fratele pînă la București.

H.Z.: Era, desigur, un act de indisciplină atît din partea comandantului, cît și din partea lui Tudoran.

F.R.: Era și nu era. Nu zburau pe un avion de luptă, ci pe unul de școală.

H.Z.: Aș vrea pe cît va fi posibil să stabilim ora decolării «Nardi»-ului de pe aerodromul Mamaia.

F.R. Să fi fost ora cinci, cinci și jumătate... În orice caz nu mai devreme de cinci, dar nici mai tîrziu de șase.

H.Z.: În cît timp era parcursă distanța Mamaia-București?

F.R.: «Nardi» dezvolta o viteză medie de zbor de 250 de km. pe oră. În linie dreaptă, Mamaia se găsește la o distanță de 300 km de Capitală. Dacă acceptăm că Tudoran a zburat cu 250 km, el trebuie să fi făcut pînă la destinație un ceas și treizeci de minute.

H.Z.: Deci, dacă a decolat la 5,30 s-ar fi cuvenit să aterizeze la destinație în jurul orei 7.

F.R.: Exact.

H.Z.: Pe ce aerodrom a aterizat?

F.R.: De obicei, ofițerul trimis să ridice solda ateriza la Pipera.

H.Z.: Așadar, este de presupus că Puiu Tudoran a aterizat la Pipera în jurul orei 7 dimineața.

F.R.: Da. Însă el n-a aterizat la Pipera.

(Va urma)

---

*) *(Vezi scrisoarea lui Racoviceanu către văduva lui Puiu Tudoran publicată în capitolul «O scrisoare — un indiciu» din nr. 33)*

buie să doarmă, în 24 de ore, pe puțin 10 ore. Altminteri, randamentul său școlar e scăzut. Iar un elev care începe să învețe prost, abia că intră într-o «criză de timp», fiindcă este nevoit să învețe mai mult, și la lecțiile din urmă, prost însușite. Rostul programului este tocmai acesta: ca învățătura, joaca, odihna să nu tragă, niciuna, prea mult în balanță, în comparație cu celelalte. Numai astfel rezultatul poate fi bun. Și încă un amănunt important: cel mai sănătos somn, înțelegînd prin asta un somn adînc, odihnitor pentru sistemul nervos, este somnul dintre orele 9 și 12 noaptea. Dacă aceste ore sînt depășite, organismul rezistă treaz, însă este supus unei suprasolicitări care, neapărat, își spune cuvîntul a doua zi. Și somnul vine mai greu dacă te culci tîrziu, după orele de care aminteam. Așadar, la ora 8,30 sau 9 seara, copiii în pat! N-are niciun rost ca ei să încerce să-și imite părinții, cînd aceștia se culcă la ore tîrzii, sau să rămînă (la «egalitate» cu ei) la televizor, pînă se închide emisiunea. Dacă vor, realmente, să crească niște oameni mari, sănătoși și, de ce nu, deștepți, bine pregătiți, este nevoie să nu uite, acum, că sînt încă niște copii. Nu-i nici o rușine într-asta. Dimpotrivă.

Apariția pe lume a acestor patru frați a fost întîmpinată cu multă bucurie. S-a înmulțit astfel familia celor 40 de cîini siberieni Husky, existenți în Europa. Fiind o raritate, nașterea lor la Grădina Zoologică din Berna, a fost socotită o adevărată sărbătoare.

Nu ne rămîne decît să le dorim acestor mult iubiți patrupezi să crească mari și sănătoși.

9

„Marele drum al INCAȘILOR"

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: Tubac și Manco pregătesc oamenii pentru a veni la Cajamarca, în sprijinul tatălui lor. Inquil și-a pus capăt zilelor aruncîndu-se pe fereastră. Tampu îl ucide pe Pedro de Alcancel

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU** Desene: **MIHAI SÂNZIANU**

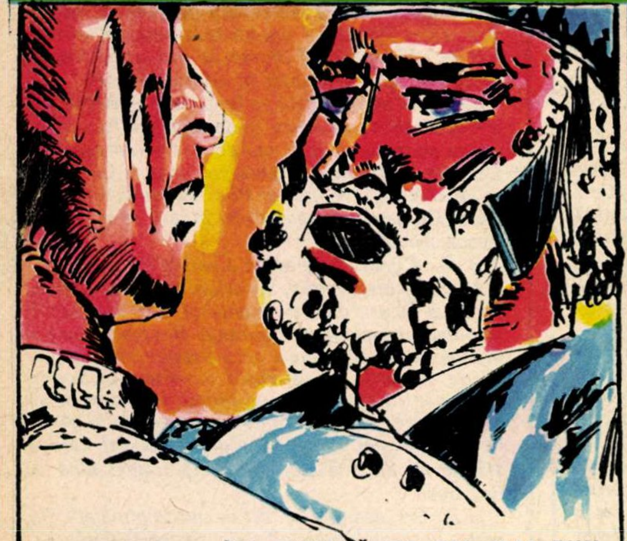

PIZARRO ÎȘI CHEAMĂ PE CEL MAI BUN PRIETEN AL SĂU, PE ALMAGRO, ȘI-I PORUNCEȘTE SĂ PLECE DEGRABĂ LA CUZCO, LUÎND CU EL TOȚI SOLDAȚII, MAI PUȚIN GARDA SA.

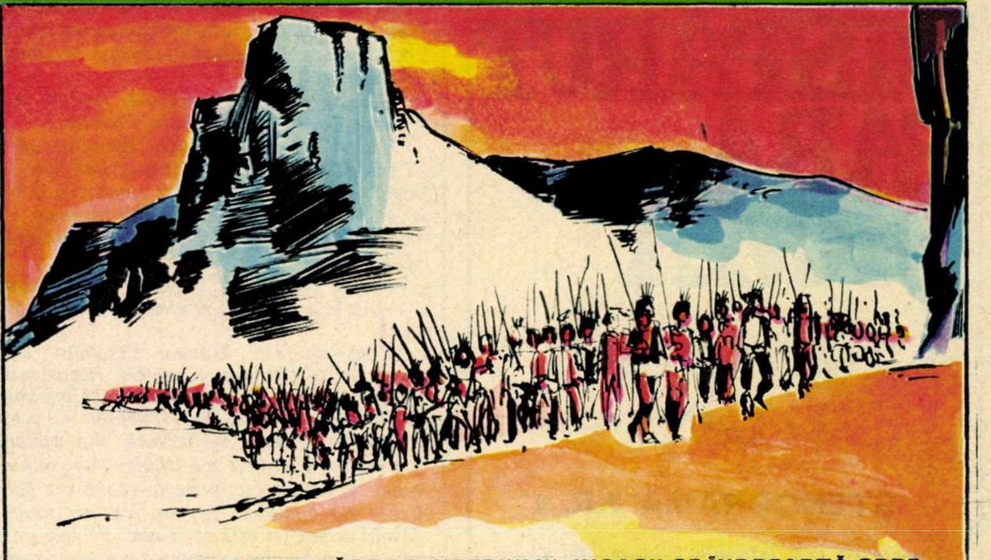

SOSIND DIN TOATE PĂRȚILE IMPERIULUI, INCAȘII SE ÎNDREAPTĂ SPRE CAJAMARCA SPRE A-L ELIBERA PE ATAHUALPA. CU EI, NEDESPĂRȚIȚI ȘI CURAJOȘI, TUPAC ȘI MANCO.

ALMAGRO, ÎN FRUNTEA SOLDAȚILOR, PLEACĂ SPRE CUZCO.

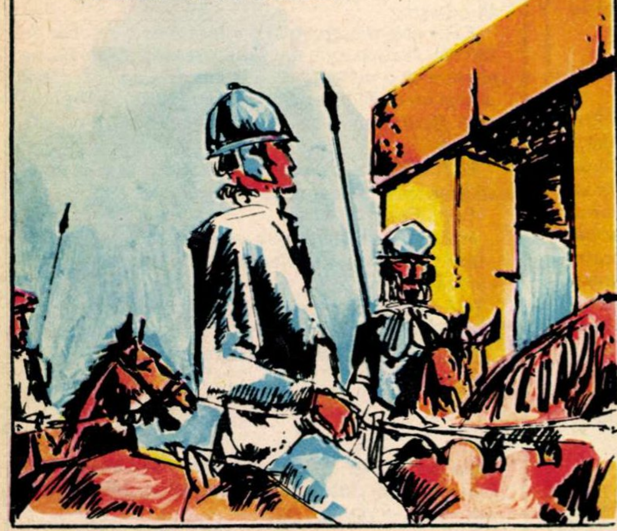

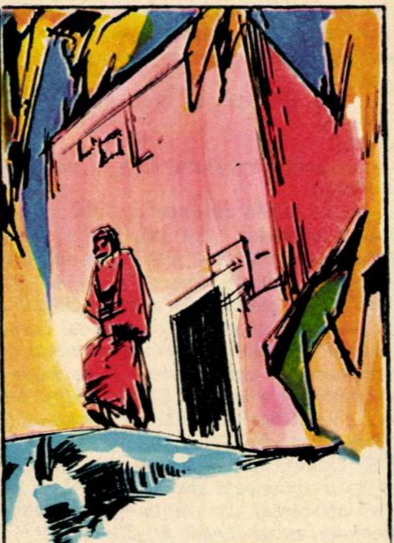

TAMPU, ÎN ACELEAȘI HAINE SĂRACE, PĂRĂSEȘTE PALATUL LUI ATAHUALPA

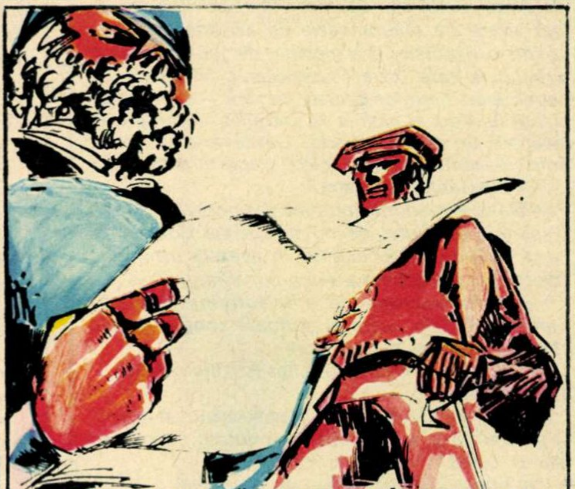

PIZARRO GRĂBEȘTE STRÎNGEREA AURULUI. PRINTR-O SOLIE TRIMEASĂ ÎN SPANIA, CERE REGILOR CATOLICI SĂ-L NUMEASCĂ MARCHIZ DE ATAWILLOS ȘI SĂ AIBĂ DREPT DE VIAȚĂ ȘI MOARTE ASUPRA A 20 000 DE INDIENI, PENTRU EL ȘI URMAȘII LUI.

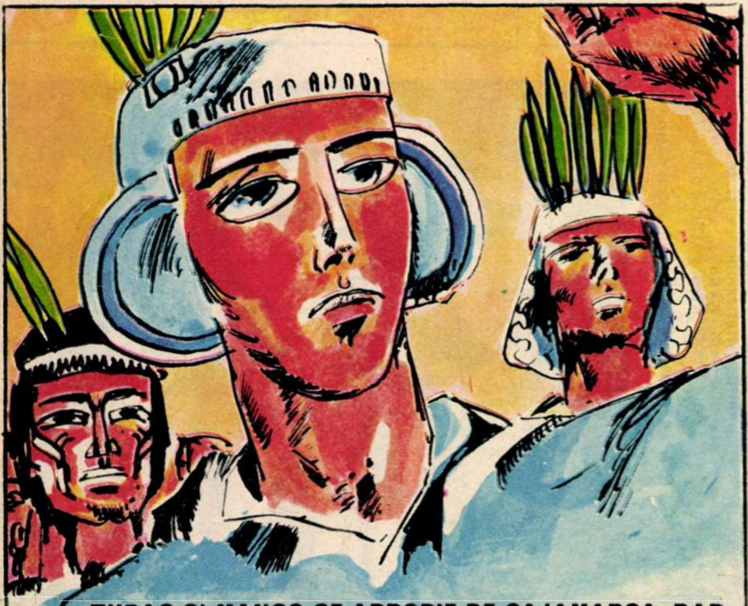

TUPAC ȘI MANCO SE APROPIE DE CAJAMARCA, DAR UN GRUP DE TRĂDĂTORI LE IESE ÎN CALE:
— OAMENII ALBI — MINT ACEȘTIA — AU PLECAT CU TOȚII SPRE CUZCO ȘI L-AU LUAT CU EI PE ATAHUALPA.

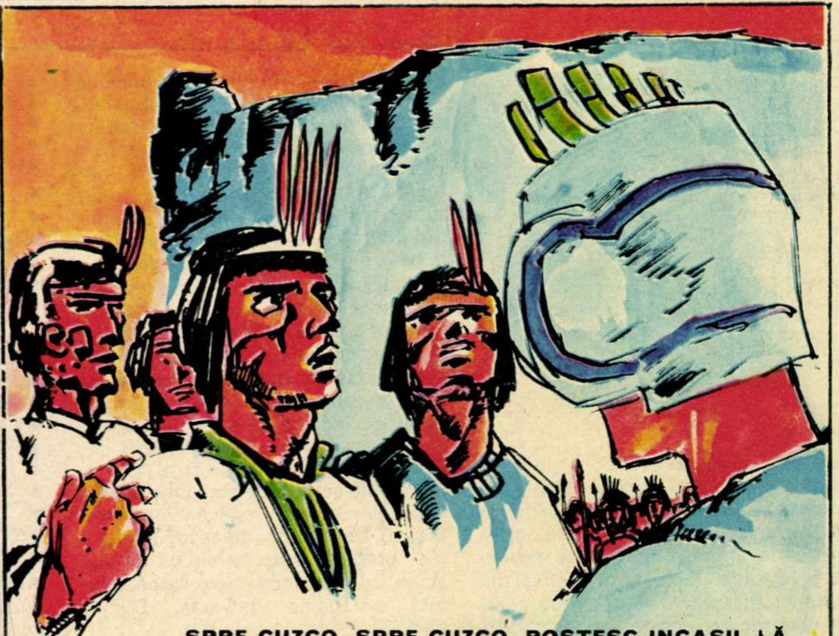

— SPRE CUZCO, SPRE CUZCO, ROSTESC INCAȘII, LĂSÎNDU-SE PRINȘI ÎN CURSA ÎNTINSĂ DE VICLEANUL PIZARRO...

(VA URMA)

PERFORMANȚE SPORTIVE ÎN EXPEDIȚIILE
Cutezătorii

Vi i-am prezentat pînă acum pe participanții la «Expedițiile Cutezătorii» în diverse ipostaze: de geologi, botaniști, arheologi, etnografi, bucătari... Dar am vorbit mai puțin tocmai de-o calitate esențială, fără de care chiar dacă ar fi fost doctori în amintitele domenii, n-ar fi realizat, totuși, mare lucru. Pentru că, înainte de-a fi geologi, arheologi, botaniști și... etc., ei trebuie să fie (ca oricare expediționari de altfel!), niște sportivi completi. Și-au fost. De-a lungul itinerariilor (aflate, după cum bine știți, la peste 500 m. altitudine), ei au realizat, zi de zi, veritabile performanțe sportive.

«COCONII» CONTRA... SOLDATULUI DE LA MARATHON

E o nedreptate pe care ne vom strădui s-o atenuăm măcar în parte. Soldatul de la Marathon a intrat în legendă pentru că a parcurs, în fugă și fără întrerupere, aproximativ 42 de kilometri. În schimb cei 7 «coconi» (2 fete și 5 băieți, membrii echipajului cu același nume din Tirsolf-Satu-Mare), cu toate că au străbătut, dus și întors, drumurile din Gura-Humorului spre mînăstirile Humorul și Voroneț, adică în total vreo 50 de kilometri, n-au apărut nici la televizor măcar. E adevărat, ei au acoperit distanța aceasta într-o zi întreagă (cu sularea la 5 și culcarea la 22), dar nu că n-ar fi putut mai repede, ci pentru că au cercetat amănunțit cele două monumente de artă, au cules pe parcurs plante și roci, au scos fotografii, au servit și cele trei mese obligatorii. Și-apoi trebuie să se mai țină seama și de alte fapte: că pe cînd legendarul soldat a avut cel puțin 18, dacă nu chiar 20 de ani, «coconii» n-au dispus decît de 13 și 14 ani;că după cum se știe din istorie și geografie, drumul parcurs de el era bătătorit și destul de lin, în schimb expediționarii n-au făcut decît să urce și să coboare tot timpul pe cărări înguste de munte;că el (soldatul) a căzut mort la capătul drumului, pe cînd cei șapte expediționari au notat seara în jurnal: «...Nu sîntem prea obosiți, am mai putea străbate încă o dată distanța asta înainte de-a ne culca...»

Stați, nu vă grăbiți să pronunțați rezultatul în această... dispută. Că mai avem să spunem ceva în favoarea «coconilor». Tot ei au avut ideea, dar mai ales curajul și ambiția, să ajungă de la Gura Humorului la Sucevița (circa 80 de kolometri) nu pe drumurile cunoscute, ci de-a dreptul, peste munți și văi, trecînd prin păduri bătrîne, fără cărări, orientîndu-se numai după hartă și busolă și descoperind pe parcurs (fără să întrebe pe nimeni), chilia lui Daniil Sihastrul și mînăstirile Arbore și Marginea. Și-au reușit. adăugînd performanței de maraton încă una, la orientare turistică.

NOAPTE, LUNĂ PLINĂ ȘI NIȘTE «PESCĂRUȘI» PE CRESTELE BUCEGILOR

Ia spuneți-ne (dar cu toată sinceritatea), v-ați gîndit (nu-ndrăznim să vă întrebăm dacă ați încercat) vreodată să urcați, în toiul nopții, pantele Bucegilor (sau altor munți la fel de înalți)? Cu siguranță că nu. Pentru că nici autorilor acestei performanțe (membrii echipajului «Pescăruș 1» din Constanța) nu le-a trecut prin minte așa ceva pînă-n seara aceea de iulie.

În seara aceea (28 iulie) ei se aflau undeva, într-o poieniță din Bucegi, la circa 1700 metri altitudine. Instalaseră tabăra, pregătindu-se să-și petreacă noaptea în corturi, ca de obicei, cînd «meteorologul» echipajului, dînd timpul probabil pentru a doua zi, a anunțat «cer senin, soare strălucitor». Era o noutate, și-o bucurie totodată, după cele cîteva zile de ploaie și ceață. «Ce păcat! — a zis unul. Dacă am fi ajuns în seara asta la«Babele,»am fi văzut mîine de-acolo răsăritul soarelui. Se zice că-i o priveliște superbă...».

A fost semnalul unei discuții aprinse. Apoi hotărîrea comandantului: «Dacă e senin și lună plină, ne deplasăm la noapte!». Și-a fost. Și senin, și lună plină. Spre miezul nopții, mica tabără era în fierbere. La orele 0,5, cu tot bagajul împachetat, «pescărușii» au pornit la drum.

«...Am atacat cu îndrăzneală piciorul muntelui — *scrie «cronicarul» în jurnalul echipajului* — cumpăna dintre Valea Cocorei și Valea Șugărilor acoperită de jnepenișuri compacte prin care abia ne puteam croi drum, stîncăriile abrupte de la cota 1980 și pajiștile de sub creasta Babelor. La orele

2 am ajuns și-am început instalarea corturilor, iar peste cîteva ore admiram cu toții răsăritul soarelui, de la înălțimea de 2236 m.»

ALPINIȘTII ÎNDRĂZNEȚI

Și-un nepriceput știe atîta lucru: anume că pe vreme de furtună alpiniștii stau cuminți, în corturi, la poalele munților pe care ei vor să-i escaladeze, așteptînd cu răbdare ca timpul să se-mbuneze. Noi însă avem de-a face, de data aceasta, cu niște alpiniști cu totul deosebiți. În primul rînd că sînt vîlceni. Apoi că nici unul n-avea (atunci, în vară) mai mult de 14 ani împliniți. Și, în sfîrșit — fapt esențial —, că au ținut cu tot dinadinsul să-și adauge epitetul îndrăzneți. (Asta, pare-se, i-a obligat în primul rînd). Astfel că, deși ploua și bătea un vînt puternic, cei 10 alpiniști» (3 fete și 7 băieți de la Școala generală nr. 1 din Rîmnicu Vîlcea) au avut curajul, totuși, să escaladeze, timp de cîteva zile, Parîngul cu amețitoarele lui înălțimi.

Și-a fost o adevărată... odisee. Nu chiar în 24 de cînturi, totuși destul de interesantă pentru a o consemna aici. Deci: ploaie, ceață, zăpadă și viscol. (Rețineți: viscol, nu vînt!). Și totuși, peste 150 de kilometrii parcurși pe jos, în cîteva zile, pe un traseu care necunoscătorilor poate sa nu le spună nimic, celorlalți însă cu siguranță că le va tăia un pic respirația: Voineasa, Obîrșia Lotrului, vîrfurile Urdele, Păpușa și Cerbu (peste 2 500 m), Novaci și Polavragi.

Ar fi suficient să punem punct aici, convinși că orice arbitrii ar reține această performanță a îndrăzneților alpiniști vîlceni. Dar nu ne lasă inima să-ncheiem fără să cităm numai cîteva fraze din jurnalul acestei expediții, pe cît de grea, pe atît de interesantă:

«Dimineață. Ne punem rucsacurile în spate și... pornim. Azi avem de străbătut 33 de kilometri pînă la cabana Rînca. Am încercat să scurtăm puțin din traseu mergînd pe cărările ciobănești. După două ore de mers, deodată, din senin parcă, începe o ploaie torențială însoțită de un vînt puternic...»

«...Din șeaua Ștefanul (1915 m), șoseaua alpină se îndreaptă spre sud, urcînd Cărbunele. Vîntul puternic ne oprea în loc tăindu-ne răsuflarea. Fulgii de zăpadă ne biciuiau fața. Cu tot frigul ne bucuram din toată inima că am avut un asemenea prilej rar, să vedem cum ninge în iulie...»

«...Vîrful Dengherul era în fața noastră. Urcam din greu. Trecuse ora prînzului, dar nimeni nu se gîndea la mîncare. Doar din cînd în cînd luam cîte o bucățică de zahăr și-o felie de lămîie. Dar abia le puteam ține în mîinile înghețate...»

Și să mai zică cineva că numai la Polul Nord expediționarii pot realiza performanțe spectaculoase!...

Așadar, munților, văilor, pădurilor, stîncilor, distanțelor, plecați-vă puțin frunțile în fața acestor expediționari!. Ei n-au mai mult de 14 ani, dar s-au dovedit în fața voastră la fel de rezistenți (și fizic, și moral), de agili și inteligenți, de curajoși și temeinic pregătiți ca și cei mai veritabili sportivi. Zadarnic i-ați întîmpinat voi, uneori, cu ploaie, vînt și ceață, cu zăpadă și frig. Ei au învins totuși. E adevărat, performanțele lor sportive n-au fost și nici nu vor fi omologate. Dar nu asta are importanță. Important e altceva: că ele au fost realizate și că există.

CONSTANTIN DIACONU

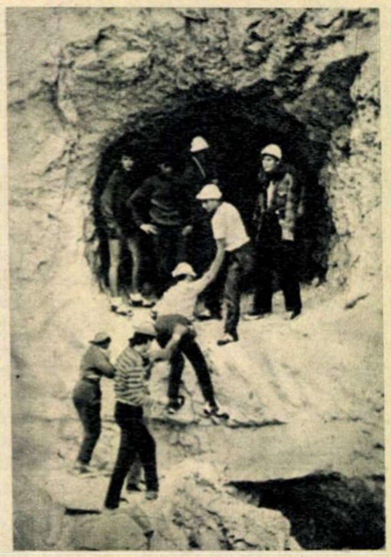

P.S.

E de prisos să vă mai explicăm fiecare fotografie în parte. Privindu-le, vă veți da seama că numai niște adevărați sportivi puteau să apară pe peliculă în asemenea situații și-ntr-un asemenea cadru geografic.

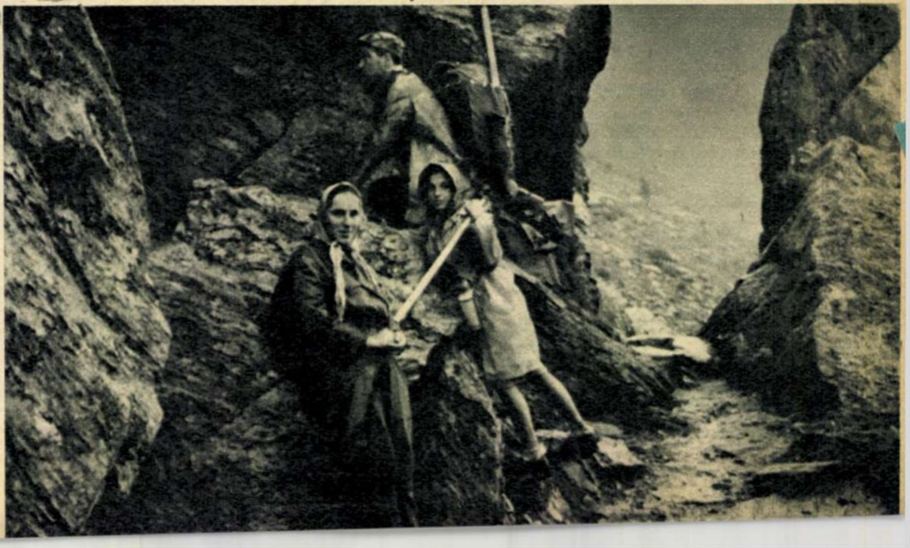

ŞOIMII CARPAŢILOR

11

Scenariu: PETRE GHELMEZ **Desene:** POMPILIU DUMITRESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
CODRUŢ ŞI AVIATORUL NEGRESCU S-AU STRECURAT ÎN TABĂRA HITLERISTĂ, ÎNCERCÎND SĂ PUNĂ MÎNA PE HARTA ÎN CARE ERA ÎNSEMNAT DRUMUL RETRAGERII COLOANEI INAMICE. ACUM CODRUŢ SE AFLĂ FAŢĂ ÎN FAŢĂ CU MAIORUL HITLERIST.

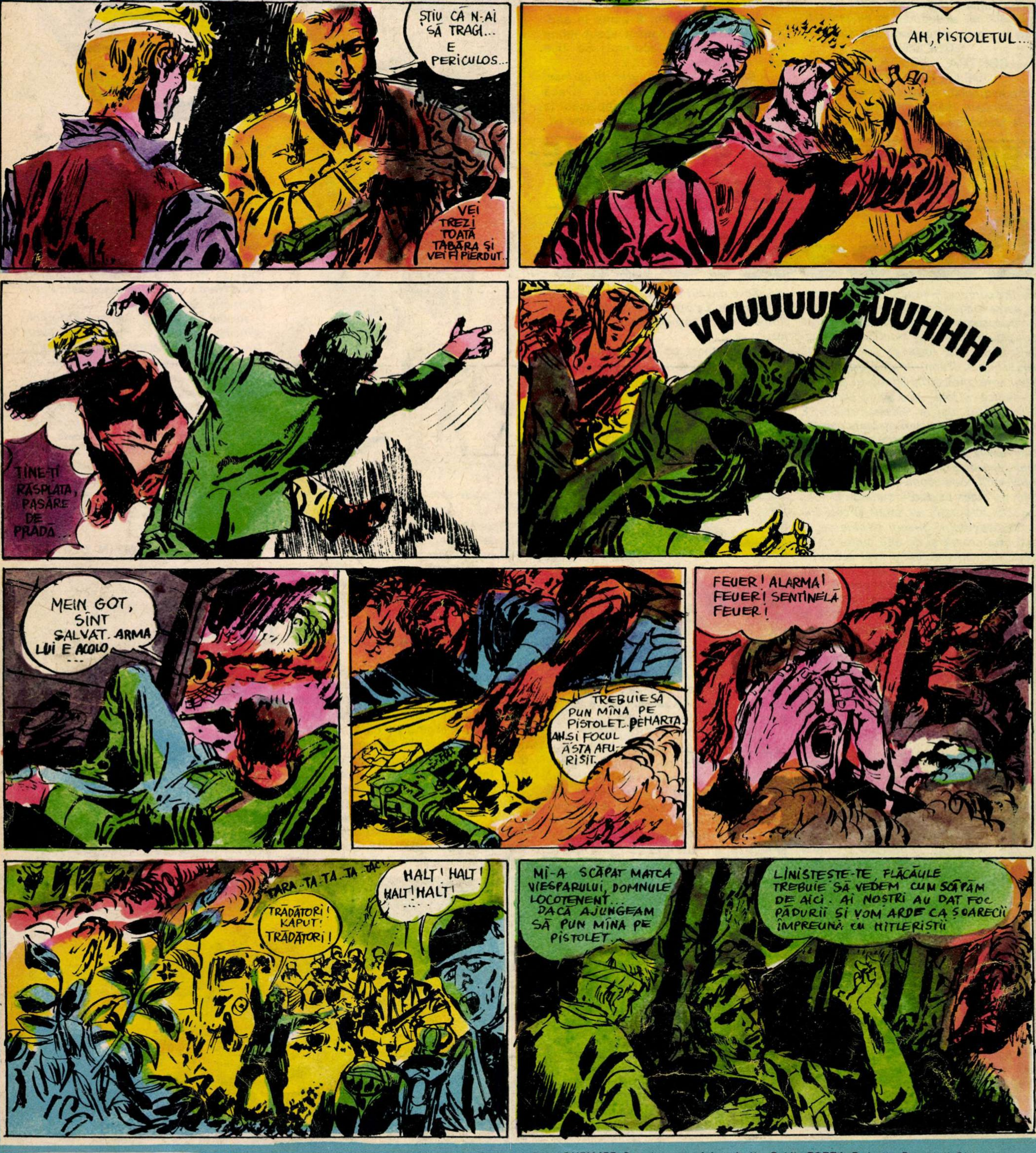
ŞTIU CĂ N-AI SĂ TRAGI... E PERICULOS...
VEI TREZI TOATĂ TABĂRA ŞI VEI FI PIERDUT...
AH, PISTOLETUL...
ŢINE-ŢI RĂSPLATA, PASĂRE DE PRADĂ...
VVUUUUU UUHHH!
MEIN GOT, SÎNT SALVAT. ARMA LUI E ACOLO...
TREBUIE SĂ PUN MÎNA PE PISTOLET... PE HARTA... AH, ŞI FOCUL ĂSTA AFURISIT.
FEUER! ALARMA! FEUER! SENTINELĂ FEUER!
TARA-TA-TA-TA-TAC
HALT! HALT! HALT! HALT!
TRĂDĂTORI! KAPUT! TRĂDĂTORI!
MÎ-A SCĂPAT MATCA VIESPARULUI, DOMNULE LOCOTENENT... DACĂ AJUNGEAM SĂ PUN MÎNA PE PISTOLET...
LINIŞTEŞTE-TE, FLĂCĂULE. TREBUIE SĂ VEDEM CUM SCĂPĂM DE AICI. AI NOŞTRI AU DAT FOC PĂDURII ŞI VOM ARDE CA ŞOARECII ÎMPREUNĂ CU HITLERIŞTII

Cutezătorii 40

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Administraţia: Editura Scînteia, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: B. CARAGIALE. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Rozalia BARANY
Abonamentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă 41033 1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

41

(107) JOI, 9 OCTOMBRIE 1969 - ANUL III

ȚĂNDĂRICĂ A ÎMPLINIT 20 DE ANI! DAR INIMA LUI A RĂMAS TOT COPILĂROASĂ ȘI PLINĂ DE POEZIE, PENTRU FARMECUL ȘI BUCURIA PE CARE NI LE-A DĂRUIT PÎNĂ ACUM ȘI PE CARE NI LE VA DĂRUI ȘI DE ACUM ÎNAINTE, CUTEZĂTORII ÎI UREAZĂ CĂLDUROS: LA MULȚI ANI!

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR:

- ANCHETA NOASTRĂ:
  ATLEȚI *fără glorie*
- TARA CELOR 60.000 DE LACURI
  FINLANDA
- **ATELIER LITERAR**
- **SPORT**

ALMA MATER ÎN SĂRBĂTOARE

Prima zi de octombrie se înscrie ca un eveniment important în viața slujitorilor școlii și a tineretului nostru studențesc — a început un nou an universitar.

Cu acest prilej au avut loc în toate centrele de învățămînt superior entuziaste manifestări ale cadrelor didactice, ale celor peste 150 000 de studenți din patria noastră.

Studenții bucureșteni au trăit un moment deosebit. Conducători de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, au vizitat instituții de învățămînt superior, lăcașuri de studiu și laboratoare unde studenții își însușesc lumina cunoștințelor temeinice.

Oaspeții dragi au fost întîmpinați cu entuziasm, cu ovații și urale puternice, peste tot unde au poposit — la Institutul agronomic «Nicolae Bălcescu», unde se pregătesc peste 3 300 de studenți, viitoare cadre de ingineri agronomi, horticultori sau medici veterinari, la noul Institut politehnic — cel mai important edificiu universitar ce se înalță în anii cincinalului — la Institutul de petrol, gaze și geologie, în vechea și mereu tînăra Universitate bucureșteană, în incinta căreia, pe drapelul tricolor stă înscrisă deviza emoționantă:«Per scientiam — pro patria» (prin știință — pentru patrie).

După vizita la institutele de învățămînt superior, vizită care a constituit o nouă expresie a preocupării permanente a conducerii de partid și de stat pentru bunul mers al școlii superioare românești, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat au luat parte la mitingul din Piața Romană, consacrat deschiderii noului an de învățămînt superior.

În uralele și ovațiile entuziaste ale miilor de participanți la miting tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o amplă cuvîntare, subliniată în numeroase rînduri de puternice aplauze, marcînd atașamentul profund al întregului tineret studios față de partidul comunist, față de conducerea sa, exprimînd totodată angajamentul studențimii noastre de a nu precupeți nici un efort pentru a răspunde cu cinste grijii pe care o poartă partidul comunist tineretului.

De la comuniști învățăm cutezanța

SIMPLĂ BIOGRAFIE

N-am știut niciodată dacă il cheamă Ion Nicolae sau Nicolae Ion pe nea Nicolae și nici de ce i se spune «nea». Fiindcă e foarte tînăr și foarte vesel și foarte blond. Putea să fie aviator, marinar sau să plece în Lună, putea să înconjoare lumea pe un cal nărăvaș. Orice putea să facă nea Nicolae, e drîz, e tare, e vrednic, dar nea Nicolae s-a făcut tipograf.

Cînd stau în fața lui și tace îi spun «nea». Și dumneavoastră îi spun. Fiindcă nea Nicolae muncește cînd tace și cînd nea Nicolae muncește se țese un basm. Și totul pornește așa: nea Nicolae începe să fluiere, încetișor, fiu, fiu. Se sprijină cu palmele de masa de lucru și privește foarte atent tăvile goale în care trebuie modelate din litere mici de plumb și din litere mari de plumb, din cutiuțe și linioare, paginile ziarului. Privește, privește, spinarea i se curbează lin, părul blond i se ascunde sub bască, ochii îi sînt aplecați. Nea Nicolae nu mai există. Foarte sigur și foarte precis. Nea Nicolae a plecat. Am în fața mea un bărbat pe gînduri care era odată Ion Nicolae, apoi nea Nicolae și care nu mai știu acum cine e. Fiindcă nu știu cu cine seamănă și nici cum îl cheamă nu știu. Privește o tavă goală de metal. Fluieră încetișor și continuu și stă nemișcat.

Nu mă plictisesc. Aștept. Și bine fac pînă la urmă fiindcă «Asta e, domnule!» strigă nea Nicolae, — «am găsit». Și-o ia la fugă. Se repede la dulăpiorul de lemn unde stau aranjate literele mici de plumb pe familii, unde se află liniuțele despărțitoare de rînduri și cele pentru susținerea titlurilor mari. Se întoarce înapoi cu mîinile încărcate și începe să așeze în tăvi cu o viteză fantastică coloanele articolelor culese la linotip. O coloană în stînga, o coloană în dreapta, spații albe din plăcuțe de plumb, cineva dă drumul la difuzor și nea Nicolae începe să fluiere tare, cîntă după ureche melodiile vesele în timp ce mîinile i se mișcă cu o abilitate atît de mare că mișcarea întreagă devine-un balans.

E ora opt dimineața, în tipografie e soare și lîngă munca lui nea Nicolae, lîngă mișcarea de dans a mîinilor sale ai putea nițel s-ațipești. De ce să nu recunosc? Puțin, doar foarte puțin, e atîta sens așezat în tot ce se-ntîmplă, atîta siguranță și ocrotire de jur împrejur că nea Nicolae poate să fie și mama, care stinge seara lumina la noi, în camera copiilor.

Nu știu care e ora primelor corecturi. Nea Nicolae o știe, el se uită la ceas. Se dezdoaie de spate, își pune mîinile-n brîu, «eeee» face, privește cadranul fixat în perete și-mi flutură pagina albă sub nas. «Mulțumesc» spun, și niciodată n-are cuvîntul acesta atîta sens. «Mulțumesc» spun citind rîndurile uleioase și mirosind puternic a gaz. «Mulțumesc» spun pentru amețeala din care ies, pentru farmecul care se rupe, pentru arta care se sfîrșește și pentru care ar trebui să aplud și să strig. «Vă mulțumesc nea Nicolae, a ieșit atît de frumos!» Dar nu strig. Spun mulțumesc și sînt foarte uimită că țin o pagină-n mîini. Sînt profund fericită că miracolul s-a repetat. Că nea Nicolae rîde și mă invită să mîncăm.

Și mîncăm. Și nu mai e ca-n poveste fiindcă nea Nicolae vorbește. și iarăși îmi vine să-i spun tu. Iarăși vorbim despre fotbal și despre box. Dar pe urmă iar «gata!», «Pauza s-a terminat!» anunță Ion Nicolae și devine iar «nea». Iarăși fluieră și privește și aleargă lîngă dulap. Iarăși se-ntoarce și iarăși urzește vraja aceea a mîinilor coborîtoare pe pagini de carte sau de ziar.

Cînd nea Nicolae ajunge acasă orașul doarme dus. Dimineața doarme nea Nicolae. Ziarele proaspete, fluturate pe stradă anunță zilnic cu litere calde biografia unui comunist. Dar n-am știut niciodată dacă îl cheamă Ion Nicolae sau Nicolae Ion.

SINZIANA POP

Un coleg de-al nostru a avut o ideie grozavă: să facem o excursie în aer liber. De-ar fi cît mai multe asemenea idei în detașamentul nostru...

„CEL MAI BUN DINTRE NOI“

Sîntem siguri: acesta este răspunsul pe care l-am primi din partea oricăruia dintre voi la întrebarea: «Cine merită să fie ales președinte de detașament?»

Dar oare, ce-nseamnă, cel mai bun?

Ar putea să-nsemne «cel mai bun la învățătură», sau «cel mai bun la sport», sau pe scenă; cel mai activ, mai prietenos, sau... Sau toate la un loc.

Toate la un loc?!

Prieteni există printre voi vreun școlar, vreun pionier care să întrunească toate aceste superlative? Iată, văd ridicîndu-se mîinile voastre în chip aprobator. Cîțiva dintre voi însă încă mai ezită.

Ce s-a întîmplat prieteni? Vă gîndiți poate că cel la care v-ați oprit alegerea — «al vostru» — parcă mai ia la geografie cîte-un 7? Dar aduceți-vă aminte că el iubește învățătura si se frămîntă zile-ntregi pentru un 4 apărut, undeva, în catalog. Sau, vă gîndiți că **EL** uneori, la volei, mai trage cîte-o serva în plasă? Dar aduceți-vă aminte că tot el are grijă mai mult decît toți, de organizarea excursiilor, întrecerilor: îi place să vă vadă veseli și îmbujorați.

În mijlocul vostru există întotdeauna un băiat sau o fată, asemeni celorlalți dar «cel mai bun» — și numai voi, voi singuri știți mai bine decît oricine acest lucru. În seama voastră stau deci bucuriile viitoare ale detașamentului.

...Un cercetător științific de la Institutul de fizică atomică al Academiei R.S.R. — unul dintre primii pionierii ai organizației noastre — povestea cum odată, pe cînd era pionier, în urma unei confruntări între detașamente, președintele lor a fost felicitat într-un cadru festiv, în fața întregii școli. Cercetătorul de azi, trăiește și acum mîndria acelei zile: «Eram mîndru că e «al nostru» dar avem și o mîndrie... personală: eu îl propusesem. Și el era «cel mai bun».

În aceste zile, pe toți vă așteaptă această mîndrie: mîndria de a judeca bine, de-a propune, de a alege.

ILIE TRAIAN

E UȘOR UN CONCURS GREU?

DA!

SPUN Cutezătorii

NE-O DOVEDESTE ȘI TÎNĂRUL PIANIST RADU LUPU

Nu de mult, mai purta cravata roșie iar pe podiumul de concert s-a urcat prima oară la Casa pionierilor din Brașov. Apoi, la toate serbările pionierești îi putem găsi numele pe program. Colegii și profesorii îi iubeau, și deși, uimea pe toată lumea cu talentul său, rămînea mereu un băiat modest și prietenos.

Dobîndirea unei înalte măiestrii în artă cere ceasuri multe și grele de muncă, de studii pe care el nu le-a precupețit. Munca și talentul său sînt acoperite de lauri.

Zilele trecute, tînărul pianist român, RADU LUPU A OBȚINUT PREMIUL I ȘI O MEDALIE DE AUR LA CONCURSUL INTERNAȚIONAL DIN LEEDS, ANGLIA. **La concurs au participat 74 de concurenți, din 30 de țări. În finală au rămas numai cinci, concursul desfășurîndu-se la un nivel neobișnuit de înalt. Dintre ei, s-a detașat net, tînărul pianist român. Președintele juriului a declarat că premiul I i-a fost acordat lui Radu Lupu în unanimitate, de cei 11 membri, fapt ce se întîmplă extrem de rar. Ziarele engleze i-au adus multe elogii, lăudînd perfecțiunea tehnică, maturitatea artistică și pasiunea.**

FONTĂ... DIN MASĂ PLASTICĂ?

DA!

SPUN Cutezătorii

Faptul a fost demonstrat de un grup de specialiști din Timișoara de la Centrul de cercetări tehnice. Punîndu-și problema de a înlocui fonta în piesele de frînat, pentru vehicule de cale ferată și tramvaie, ei au studiat 40 de sortimente de mase plastice. În cele din urmă a fost realizată o compoziție avantajoasă. Mult apreciată la Salonul de inventii din Bruxelles, soluția a fost experimentată pe larg de Direcția C.F.R. Timișoara. Noile piese de frînare sînt actualmente în curs de introducere la vagoanele de cale ferată. Rezultatul? O economie de 15 000 tone de fontă anual!

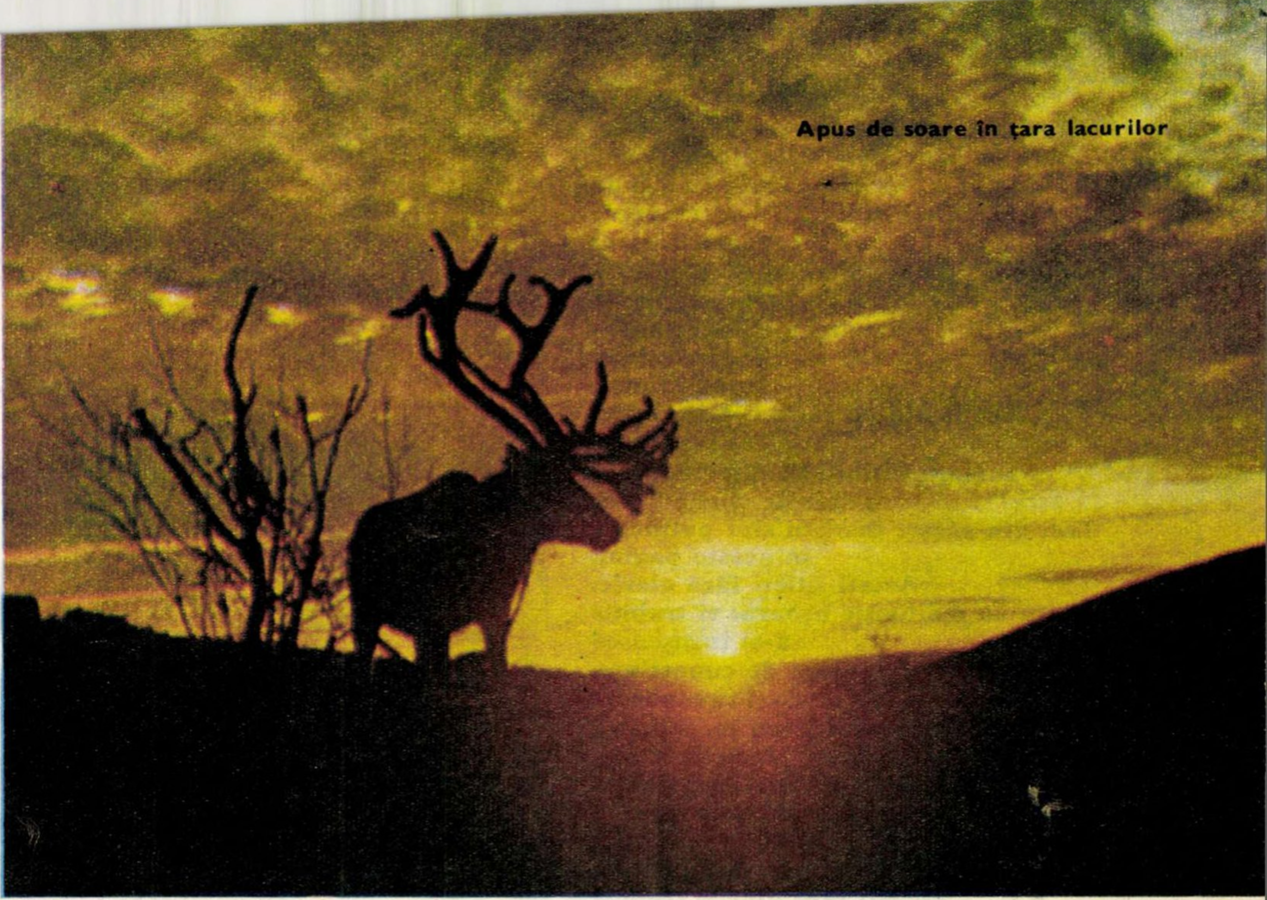
Apus de soare în țara lacurilor

TARA CELOR 60.000 DE LACURI

FINLANDA

Însemnări de călătorie de IULIU RATIU

Citeam cîndva, în copilărie, că Finlanda are cîteva mii de lacuri și, bineînțeles, parcă nu-mi venea să cred. Nu demult, străbătînd cu trenul și cu automobilul, țara Kalevalei de la sud la nord — de la Helsinki pînă la Ivalo — și întîlnind lacuri la fiecare... cotitură, nu mai m-am minunat deloc că numărul lor real este de ordinul zecilor de mii, mai exact 60 000.

Așa dar, Finlanda și-a cîștigat pe merit renumele de «țară a lacurilor»! Dar mai este și «țara brazilor și mestecenilor» (trei pătrimi din suprafața acesteia fiind acoperită cu păduri), precum și «țara cu o zootehnică avansată, pentru că vara, cirezile de vaci, pasc fără întrerupere, zi și noapte (citește noapte albă), iar iarna sînt furajate noapte și zi (citește zi neagră), după sistemul A.I.V. — inventat de un laureat al premiului Nobel în chimie, profesorul A.I. Viertanen. Mai este, fără îndoială, și țara hîrtiei, indicele exportului, în acest domeniu al economiei, fiind deosebit de ridicat.

HELSINKI — COPILUL BALTICEI

De la Copenhaga, după o oră de mers cu avionul spre nord-est, Marea Baltică capătă înfățișarea unei mirificebroderii: trecem pe deasupra Arhipelagului finlandez, acest uriaș conglomerat de insule, deosebit de frumoase, dar sălba-

(continuare în pag. 8)

O tînără în tradiționalul costum lapon

Acești copii despre care va fi vorba mai jos sînt niște atleți fără glorie. Ei parcurg un lung și dificil itinerar, dar tribunele sînt goale, nimeni nu-i aplaudă. De ce? Pentru că REPETĂ un traseu pe care — în timp ce alții îl străbăteau cu precizie — ei l-au parcurs lent, în mod eronat, rătăcind pe cărări lăturalnice. Sînt elevi repetenți. I-am întîlnit în diferite școli, am stat de vorbă cu ei. Trei din aceste discuții sînt publicate în aceste pagini. Acești «atleți fără glorie» nu au o situație ușoară: ei trebuie să-și însușească nu numai un mare volum de cunoștințe, ci să-și recupereze atît încrederea în ei înșiși, cît și stima, respectul celor din jur. Repetenția nu e un stigmat, o greșeală ireparabilă; e însă o situație neplăcută, pentru rezolvarea căreia «atleții fără glorie» trebuie să se bucure și de ajutorul vostru!

ATLEȚI

ANCHETĂ REALIZATĂ
de
OVIDIU ZOTTA

LOCUL TREI LA SABIE

Un sunet de clopoțel — și huruitul tramvaielor care trec prin fața școlii este repede acoperit de gălăgioșii beneficiari ai recreației. Aștept pe coridor, privind spre ușa clasei a VII-a. A. În curînd încăperea rămîne goală.

— Îl așteptați pe M.I., nu-i așa? îmi spune un elev cu ochelari. Păi a fugit — mă informează el, triumfător. Vedeți grămezile acelea de lăzi, de lîngă Aprozar? Acolo s-a ascuns! Dacă vreți să mergem...

— Mulțumesc, mă duc singur.

Ies din clădire, străbat cu un aer indiferent curtea, ajung în stradă, o iau spre Alimentara, trec pe lîngă lăzi... Brusc, mă întorc exact în clipa cînd M.I., ieșind din spatele lăzilor, se pregătea să o ia la sănătoasa spre școală.

— Hei, politicosule — îi strig eu — acasă taci la fel, cînd aștepți musafiri? Ei bat la ușă și tu te ascunzi în pod?

Se întoarce cu un aer ursuz și stînjenit:

— Am vrut să cumpăr ceva de la magazin...

— Ascultă, de ce te ferești să stai de vorbă cu mine?

E un băiat înalt, slăbuț, foarte curățel. Pantaloni bine călcați, bluză apretată, freză.

— Ați discutat si cu tovarășul director, și cu tovarășa dirigintă. Eu...

Face un gest, adică e inutil să mai discut și cu el.

— Bine, dar nici nu ți-am spus despre ce voiam să discutăm!

M.I. oftează, deși ține să pară cît mai indiferent:

— Parcă nu știu! Că de ce am rămas repetent, chestiuni, probleme...

— Și dacă ar fi așa?

Pe față i se așterne un aer de falsă gravitate:

— Eu promit să fiu atent la ore să nu lipsesc de la ore să-mi fac temele să nu deranjez orele să fiu ordonat să nu rămîn corigent la nici-o materie să nu mai rămîn repetent...

— Admirabil. Pe mine mă interesa altceva. Aș fi vrut să scriu despre sportivii din școala voastră. Căutînd ceva mai deosebit prin lumea asta sedusă de fotbal, am aflat de la tovarășul director că există și un scrimer! Adică tu. De aceea te căutam!

Observ imediat că e plăcut surprins. Roșește!

— Nu-s vreun campion.

— Dar faci scrimă, nu-i așa? Am auzit că ai cîștigat și o cupă.

Surîde, roșind și mai puternic:

— Nu. Doar o plachetă. Am «tras» la o competiție pentru începători. Anul trecut, în februarie. Locul trei la sabie. Am și diploma.

— Bravo. Am auzit că uneori veneai cu sabia la școală. Se zice că erai foarte măreț. Ce-ar fi să înființați un cerc de sabreri la școală? Să-l conduci tu. Aș scrie cu plăcere despre asta!

Se posomorăște din nou.

— Lăsați, tovarășu'...

— Nu-ti place ideea?

— Ba da, am propus și eu. Dar instituția de acum... Cum o să scrieți despre mine? Sînt REPETENT!

— Asta nu-i obligatoriu să scriu.

— Dar știe toată lumea! O să iasă scandal, că de ce tocmai pe mine m-ați găsit să mă lăudați. Să vedeți, o să fiți criticat!

— Nu-mi purta de grijă. Pe mine mă interesezi, repet, doar ca scrimer!

— Păi... roșește el, n-am mai fost la antrenament de un an. Cine n-are note bune... Nu mă mai primește!

— Cum de ai rămas tu repetent?

— N-am învățat.

— De ce n-ai învățat?

Nu știe sau nu vrea să-mi răspundă. Îmi amintesc ce mi-a spus fosta lui dirigintă. «Își pierde repede cumpătul, n-are voință. Părinții lui s-au despărțit exact în anul în care avea să rămînă repetent. El nu-și mai făcea lecțiile, venea cu întîrziere la școală, absenta din ce în ce mai des, umbla murdar, devenise irascibil, bătăuș. Cu toate eforturile noastre, a pierdut anul. În vară, părintii s-au împăcat, locuiesc din nou împreună. Nu știu dacă din cauza repetenției băiatului... În orice caz, acum s-a schimbat, e din nou cel din anii trecuți. Rămîne de văzut cum vom reuși să-i înlăturăm sentimentul de rușine care îl timorează din cale afară»

— Atunci ce facem, maestre al sabiei? îl întreb. Văd că te opui din toate puterile apariției unui articol despre «talentatul scrimer de la școală...»

— Poate la vară... zîmbește el, timid.

Firește. Ah, ce frumos va fi la vară!

DAR EL

Lui G.S., clasa a VI-a, rotofei, sprinten, foarte jovial nu-i place să întîrzie. I-am spus că-l aștept în «holul mic, lîngă ficuși». Apare îndată ce sună clopoțelul. E însoțit de un grup de colegi vioi, cu care se hărțuie amical, de-a lungul coridorului, devenind ceva mai reținut abia cînd se apropie de mine.

— N-am bănuit că vii cu toată suita! observ eu.

— Sînt curioși! rîde el. Stați, măi, la un loc! Astîmpărați-vă! adăugă G.S. fără răutate.

— Te împaci bine cu colegii!

— E foarte comic! Ne face să rîdem! Să vedeți cînd o imită pe Margareta Pîslaru sau pe Ștefan Bănică! Ia arată-i lu' tovarășu'!

— Face mereu *fartiții!* urlă unul, amuzat.

— Fartiții?! Asta ce mai înseamnă?

Aflu că prin «fartiții» aici se înțeleg zecile de gesturi, mofturi, strîmbături și alte aiureli prin care un elev, în cazul nostru G.S., își amuză colegii la ore, tulburînd lecția.

— Și tovarășii profesori ce spun?!

— Să ies din clasă. Da' mă cheamă înapoi ca să nu pierd cînd explică lecția următoare.

— De ce nu te stăpînești?

Rîde mereu, și, ca o probă de «fartiție», mișcă din urechi... Hazul atinge proporții îngrijorătoare...

— O să rămînă repetent și anul acesta! rîde unul din colegi. Pe cuvîntul meu!

G.S. nu se supără, ba chiar se pare că perspectiva aceasta îl amuză.

Aș vrea să-i pun cîteva întrebări mai delicate, de aceea îi poftesc pe colegii lui să se ducă în curte, la joacă. Ei se depărtează numai după repetatele mele străruințe, au aerul că le fac o nedreptate.

Continui discuția cu G.S. *După foarte puțin timp, constat un lucru uluitor: în absența colegilor, G.S. uită să mai facă haz, e la fel de serios ca oricare alt tînăr care participă la o discuție importantă, ba — oare mi se pare mie? — e de-a dreptul grav.*

— Cum ai ajuns în situația

fără glorie

de a mai face încă o dată clasa a șasea?

Povestea nu-i inedită. Pînă într-a patra, a învățat binișor. Pe urmă, într-a cincea «nu știu ce s-a întîmplat» iar într-a șasea...

— Într-a șasea?

Într-a șasea s-a apucat să crească porumbei: o întreprindere complicată: fă-le parapet, hrănește-i, du-te în capătul celălalt al orașului cu o pereche de voltați ca să-i schimbi pe o pereche de pintenați... Pe urmă s-a lăsat de porumbei dar a rămas cu gustul hoinărelii.

— Părinții nu te sileau să rămîi acasă, la lecții?

— Dimineața sînt amîndoi la lucru.

— Dar le arătai carnetul de note, nu-i așa?

— Da. Uneori mă pedepseau. Pe urmă însă tata spunea că nu se poate să fiu așa de rău, că el vede că acasă nu sînt rău, că vorbește el cu profesorii.

Într-adevăr, acasă G.S. a fost întotdeauna un băiat destul de liniștit și de ascultător. De altfel, se pare că nici în hoinărelile zilnice prin oraș nu atrăgea atenția prin comportări deplasate. Pur și simplu, căsca gura ore întregi pe bulevarde. Temele, lecțiile, i se păreau ceva îndepărtat, care pot fi făcute și mai tîrziu. Își scria în fugă, cu o jumătate de oră înainte de a pleca la școală. Pe urmă, a început să se mulțumească prin a copia temele în recreații, de la colegi.

— În trimestrul doi am modificat cîteva medii din carnet.

— Ți-era frică să nu te bată acasă?

— Nu. Să nu se ducă tata la școală, să se certe cu profesorii...

În trimestrul trei, n-a mai putut recupera. Tot atunci, G.S. (după cum mi-a spus diriginta lui) a început să tulbure din ce în ce mai des orele cu tot felul de caraghioslîcuri.

— Și acum, ce faci? Nu la ore — la ore am aflat cu ce te ocupi — ci dimineața.

G.S. nici măcar nu zîmbește:

— Stau acasă. Ne-am pus telefon. Tata mă sună din oră în oră...

— Înveți?

Înclină afirmativ din cap. N-am motive să mă îndoiesc de spusele lui. Profesorii mi-au destăinuit că acum răspunde destul de acceptabil la ore, că vine întotdeauna cu temele efectuate acceptabil și că de n-ar fi caraghioslîcurile cu care se «produce» în timpul orelor...

Caraghioslîcuri?! Băiatul din fața mea nu amintește prin nimic de măscăriciul de adineauri. E îngrijorat, reținut, pare să chibzuiască asupra fiecărui cuvînt!

Nu, G.S. nu este un măscărici, veritabil. El a recurs la «fartiții» pentru că i se pare mai puțin grav să se spună «A rămas repetent din pricina lipsei de seriozitate, altminteri e un băiat inteligent, capabil», decît «A rămas repetent din cauza lipsei de voință, e un zăpăcit și un leneș». Dar, atentie: oamenii care vor să pară ceea ce nu sînt, ajung, cu timpul, o adevărată povară atît pentru cei din jur, cît și pentru ei înșiși.

Sau poate mă înșel din nou? Poate că G.S. este, pur și simplu, un neserios iremediabil? În acest caz, nu i-aș fi acordat nici măcar un rînd în discuția noastră. Dar după cum vedeți, i-am acordat un capitol întreg!

TRISTEȚE LA 16 ANI

Pe V.H. îl cunosc de anul trecut, cînd repeta clasa a VII-a pentru a doua oară. Un băiat scund, voinic, blond, cu priviri agere.

— Vreți să discutați cu el? îmi spuseseră profesorii în cancelarie. Să vedem dacă vine la ore.

— Nu face asta în fiecare zi?

— Uneori trebuie să trimitem după el, de obicei se învîrte prin piață. Așa îl aducem la teze, la recapitulări...

Am avut noroc în ziua aceea, V.H. nu lipsea.

— Ai rămas de două ori repetent și nici acum nu se văd semne prea bune pentru la anul... De ce nu vrei să-nveți?

— Nu pot.

— Ce nu poți? E oare atît de greu să fii atent la ore?

Schițează o strîmbătură de nervozitate.

— Chiar dacă sînt, tot nu înțeleg.

— Dar pe urmă citești manualul. Ai și notițele...

— Ce dacă citesc, nu țin minte. N-am memorie. Atunci de ce să mai citesc.

— Ba să citești! De zece, de douăzeci de ori! Măcar papagalicește, și tot o să ajungi să reții ceva!

— Obosesc. Începe să mă doare capul.

«Nu înțeleg», «Nu pot», «Nu țin minte». Și totuși, băiatul pare perfect normal. Am vorbit în prealabil și cu medicul școlii, un doctor bătrîn, aspru, care mi-a spus categoric: «V.H. e perfect normal. N-are nevoie de medicină, ci de familie». «N-are familie?» «Ba da, însă numai cu numele».

— Cum e acasă la tine? l-am întrebat pe V.H.

M-a fulgerat cu o privire bănuitoare.

— Bine, cum să fie? Tata mi-a cumpărat o haină de piele. Am și bicicletă. A fost ziua mea.

Dar eu știu că lucrurile nu sînt atît de simple. Părinții lui V.H. se ceartă foarte des: se ceartă și între ei, se ceartă și cu alții. Uneori, dimpotrivă: fac niște petreceri grozave, de le merge vestea. Apoi din nou ceartă, pe urmă iar petreceri... V.H. nu este nedreptățit în familie; în toate aceste împrejurări are rolul lui. Știe să ciocnească un pahar de vin... S-a «maturizat» de timpuriu, *calitatea de elev a început să i se pară din ce în ce mai lipsită de importanță*. Are amici la fel de «maturizați» cu care se distrează «ca între bărbați», jucînd cărți, fumînd.

Invitați la școală, părinții găseau arare ori timp să-i treacă pragul. «*Poate că nu-l controlați îndeajuns; ar avea nevoie și de un regim de viață mai ordonat*» îi spuneau mamei lui V.H. profesorii, atunci cînd reușeau s-o întîlnească. «*Noi facem totul pentru el!* se supăra dînsa. *Să nu credeți că n-are condiții! Dar nu e dotat pentru carte, înțelege greu lecțiile. Alminteri e vioi, e harnic. Pentru meserie nu-i trebuie multă carte!*»

«*Nu e dotat*», «*Înțelege greu*». Exact replicile lui V.H. Nu cumva părinții sînt aceia care i le-au sugerat? Dar ce părinții ar putea să se împace cu ideea că fiul lor «nu e dotat»? Probabil că motivul a fost născocit pentru a pune în umbră adevărata cauză: aceea că V.H. e lăsat de capul lui.

Deunăzi, l-am întîlnit din nou. Repetent pentru a treia oară...

— Ce faci, blondule?

— Îmi retrag actele. O să lucrez.

— Unde?

— Îmi găsește tata.

— Crezi că e mai ușor să lucrezi decît să înveți? Și una și alta — tot muncă.

A zîmbit neîncrezător. Probabil, gîndea: «Iar morală, iar sfaturi!»

— Bine, blondule. Un lucru aș vrea să șiii: n-am crezut și nici n-am să cred niciodată că «înțelegi greu», că «nu poți» și alte povești.

A roșit, fîstîcindu-se:

— O să continui la seral. Sau la fără frecvență.

Foștii lui colegi de pînă într-a șaptea — acum într-a zecea — treceau spre școală. Făcea totul ca să pară indiferent față de ei, dar avea nervozitatea celui care ascunde o tristețe.

— Mai ai multe șanse, i-am spus. O grămadă. Dar nu uita, ele se împuținează odată cu creșterea anilor. Deocamdată mai ești foarte tînăr. Dar nu irosi nici una.

Ne-am luat rămas bun. După cîteva secunde, am întors capul V.H. se oprise ca să-și aprindă o țigară...

Mi-am spus furios: «Poftim la ce i-a folosit dăscăleala mea!» A rămas același încăpățînat...

Dar poate că mă înșel...

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

- **Care sînt cele mai «grele» clase?**
- **Cînd ar avea virtualul repetent ultima șansă de a-și ajunge din urmă colegii?**
- **Elevul repetent poate avea și o ocupație extrașcolară?**

Are amabilitatea să ne răspundă tovarășa prof. ANA BUGHICI, directoarea Liceului nr. 32, București.

TOATE CLASELE SÎNT GRELE, TOATE CLASELE SÎNT UȘOARE; depinde de situația fiecărui elev în clasa respectivă. Se știe că un lucru pe care-l faci cu drag și pasiune nu ți se pare niciodată greu, insuportabil! Dimpotrivă, cînd lucrezi fără convingere, la întîmplare, cu gîndul în altă parte, obiectul activității (în cazul nostru, diferitele materii școlare) devine din ce în ce mai dificil și — mai ales atunci cînd începi să pierzi firul lecțiilor — chiar de neînțeles. Totuși, *se poate remarca faptul că scăderile la învățătură se fac observate mai ales în clasele a VI-a și a VII-a.* De ce oare? În clasele «mici», pînă la a IV-a, elevul se bucură acasă de o supraveghere atentă, fiind considerat de ai săi, pe bună dreptate, micuț, nedeprins suficient cu îndatoririle ce-i revin. În aceste clase, majoritatea copiilor învață bine, sînt ordonați, sîrguincioși. În clasele următoare, în special într-a VI-a și într-a VII-a, supravegherea părintească scade și, uneori, dispare cu totul, deoarece fostul «micuț» e considerat acum de către ai săi «mare», capabil «să se descurce și singur». Firește, bucuria lui! *Dar adesea, această «independență» e folosită de el în alte scopuri decît cele privind învățătura!* Rezultatul: elevul care în primele clase era o prezență onorabilă în școală, începe echilibristica periculoasă a corijențelor, la capătul căreia îl pîndește neplăcuta situație de a repeta clasa. Desigur, părinții înțeleg acum foarte bine cum trebuie să acționeze. Dar nu e mai puțin adevărat ca și dumnealui, elevul, trebuie să-și dea seama, la rîndul său, că e timpul să se conducă mai lucid, să-și cunoască mai bine interesele și obligațiile.

ULTIMA ȘANSĂ a elevului pîndit de repetenție nu se află, cum s-ar putea crede, în trimestrul al treilea, ci în PRIMUL TRIMESTRU. Este trimestrul cel mai bogat în lecții, este trimestrul cel mai important pentru deplina familiarizare cu nivelul noii clase, în fine, trimestrul cel mai lung. Nici un arhitect nu-și va face iluzii asupra reușitei unei construcții care nu are o temelie corespunzătoare, solidă.

DA, *un elev care repetă* clasa trebuie să aibă și o activitate extrașcolară. Desigur, în primul rînd, el trebuie să studieze foarte sîrguincios, să fie atent la ore, să renunțe cu hotărîre la acele comportări anterioare care l-au adus în situația de repetent. În același timp și, desigur, *fără a neglija studiul*, este foarte bine dacă își va dedica o parte din orele libere modelismului, sportului sau altei activității *organizate*, pentru care manifestă interes. Aceasta îl va ajuta să-și utilizeze în mod folositor surplusul de energie, să se odihnească mai bine.

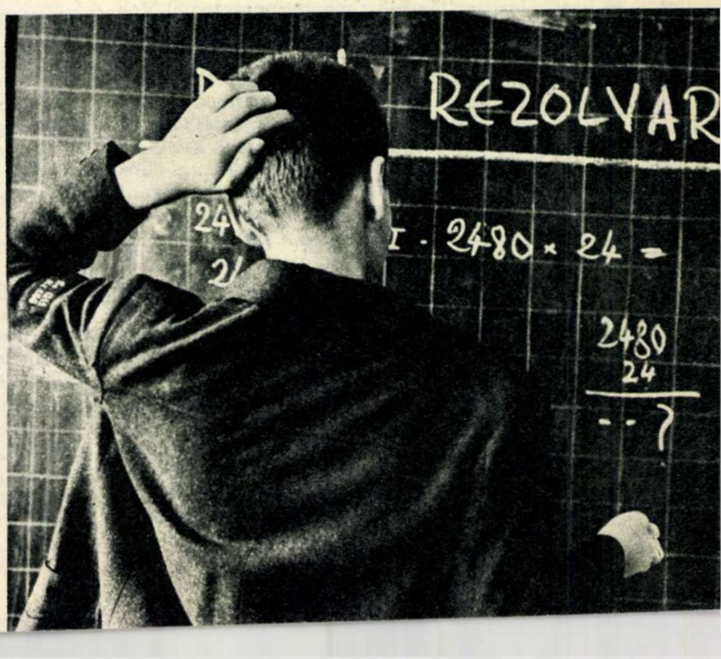

CU ALCHIOR PE MIZA 2

O POVESTIRE DE ANTICIPAȚIE DE

ELVIRA ILIESCU

În dimineața zilei de 27 mai, la orele 5,45, nava cosmică VEDETA ne aștepta pregătită, cu toate aparatele de bord puse la punct. Țelul călătoriei noastre era... Ursa Mare. Mai precis eu doream să ajungem în preajma stelei Miza, stea dublă, care pentru mine constituia un «ce» fascinant.

— Deci o pornim spre Carul Mare? mă întreabă Voinea zîmbind.

— Ursa Mare, dragul meu, îl corectai eu... Unde e Petre?

— La spectograf...

Mă dusei să-l caut și în același timp să controlez dacă hrana era completă și bine conservată. Într-adevăr, preparase cîteva amestecuri sintetice din hidrați de carbon și aminoacizi. Petre visa, pentru zborurile următoare, realizarea la bordul navei a unei simbioze între plante și animale (la scară restrînsă) însă similar cu cel din natură, după exemplul «Algei Chlorella». L-am găsit... pînă una alta măsurînd liniile spectografului cu... Alchior în brațe! Bănuiam de mult că intenționa să-l facă... astronaut! Alchior e numele unui cățel. De fapt cățel e cam prea «blînd» spus, dat fiind că Alchior e un veteran printre cîinii de rasa sa, un baset, numărînd 12 ani. Nu-și arată vîrsta, ce e drept... și mai ales, e foarte, foarte curios. Am susținut totdeauna că numai curiozitatea e tinerețe! Bătrînețea, în schimb, are curiozități!

...Dar, iată că ne mai despart de start doar cîteva zecimi de minut!

Și... START!!!... Nu simțim nimic special După ce atinserăm viteza de 10 000 m/s mi se păru pur și simplu că nava e în repaus!...

Deodată, în plin zbor, auzirăm pe suprafața navei un ciocănit suspect!

— Un meteorit! strigă Petre.

Foarte calm, Voinea puse în funcțiune mitraliera automată care spulbera în cîteva clipe meteoriții reducîndu-i la particule inofensive... Întîlnirăm, firește, mulțime de alți meteoriți care ne dădură de furcă bună parte din timp...

Și, în sfîrșit, iată-ne ajunși în apropierea constelației «Ursa Mare»... Mai precis în vecinătatea Mizei, bineînțeles, pe o planetă. Am numit-o imediat, cu de la noi putere, Miza 2... După ce ne-am asigurat de starea navei am pregătit toate aparatele în așa fel ca la primul semnal de alarmă din afară să putem zbura mai departe... Dar, deocamdată nu se întîmplase nimic! Nici în jurul nostru și nici cu noi! Ar fi trebuit să ne fie foame! Sau sete! Sau somn! ...Am mers ca la vreo opt-zece kilometri fără a întîni în cale altceva decît coline și praf... Eram exasperați de monotonia peisajului (fără pic de vegetație), cînd Alchior (care pe pămînt era un adevărat devorator de furnici) se depărtă ca la o aruncătură de suliță de noi, și, imediat, ca un bolid, se întoarse schelălăind de durere! Petre aplecîndu-se, îi găsi înfiptă în bot o gîză ciudată, cu carapacea neagră, asemănătoare răgacelor noastre. Vrînd să ia insecta în mînă, aceasta și-a desfăcut aripile și a prins să scoată niște sunete ciudate încît am rămas literalmente încremeniți! Voinea a luat cu destulă sfială, totuși, insecta în mînă. Ne era poate (și lui dar și nouă) teamă că o să-l muște! Că o să scoată de sub carapace o trompă sau... o pereche de colți de elefant! Dar nu se întîmplă nimic din toate astea... Insecta de culoare neagră-albăstrie ședea cuminte în palma prietenului nostru. O priveam cu toții curioși cînd, deodată, îl văzurăm pe Voinea pălind și clătinîndu-se. Părul i se albi și pe fața și mîini îi apărură mari pete vinete... Buimăciți asistam neputincioși la cele ce se petreceau cu prietenul nostru: în cîteva clipe arăta ca un moșneag! Cu un efort supraomenesc (pentru că păream țintuiți de o forță nevăzută) mă repezii la Voinea și-i smulsei insecta din mînă aruncînd-o. După cîteva minute Voinea își recăpătă înfățișarea... Îl ridicarăm pentru a merge mai departe... Am mai mers poate încă cinci kilometri, cînd, în fața noastră răsări un șir de... Mizieni. Înalți de aproximativ doi metri, cu trupuri ca niște copaci noduroși din care brațele țîșneau ca niște ghioage! Aveau picioarele scurte, amorfe și groase. Privirea fixă, moartă. Acolo, unde trebuiau să fie urechile se vedeau două aripi mici, ca de fluturi, fîlfîind. Gura mare, tăiată parcă în piatră. Treceau pe lîngă noi fără să ne dea vreo importanță, cînd Alchior, apărînd de după o colină, curajos nevoie mare, fără alt preambul se repezi la piciorul unuia din mizieni și-și înfipse colții în el! Dar tot Alchior fu acela care începu să schelălăie de durere în timp ce mizienii, impasibili, în «șir indian», dispărură după o colină...

...O lumină verde, binefăcătoare se lăsă mai pe urmă peste coline. Simțirăm cuprinzîndu-ne o moleșeală vecină cu somnul... Eram pe cale de a adormi la adăpostul unui colț — ca de stîncă... Văzurăm îndreptîndu-se spre noi un stol de insecte negre-albăstrii. S-au așezat la cîțiva metri depărtare, pe vîrful unei coline și au început să zbîrnîie. Ne asurzeau urechile! Voinea scoase la repezeală un creion și notă pe o o hîrtie: DE UNDE VENIȚI? CINE SÎNTEȚI? Numai atunci ne-am dat seama că din zbîrnîiala insectelor se puteau deslușí aceste întrebări puse în limba noastră! Au mașini cibernetice și ei, gîndii eu. Și creiere electronice, probabil... Și așa am aflat date prețioase în ce privește specificul planetei Miza 2. In primul rînd am luat cunoștință de faptul uluitor că INTELIGENȚA pe planetă era întruchipată de insectele acelea minuscule. FORȚA de mizienii-roboți pe care-i văzusem cu cîteva minute mai înainte.

Am fost invitați și conduși (în termenii cei mai civilizați) spre «Capitala» lor... I-am urmat, firește; ce altceva puteam face? Treptat, pe măsură ce ne apropiam începeau să se vadă niște așezări ciudate. Erau zeci și zeci de turnuri circulare, cam de 20—25 metri înălțime, construite din material imposibil de identificat? gresie? marmură? burete? Da, cred că era vorba de un burete special, lucios, ca argintul, pentru că prezenta porozitățile caracteristice acestuia... Străzile păreau adevărate tunele suspendate, toate acoperite de niște cupole albastre ori verzi... În sfîrșit, am fost introduși într-un soi de edificiu, enorm, fără ferestre, prevăzut cu complicate instalații de aer condiționat și surse electrice de căldură sau frig... Și... ce urma acum? Cu cine aveam să vorbim? Cu... insectele?! Cum dracu să te înțelegi cu o insectă mare cît o nucă... chiar dacă era foarte inteligentă?! Dintr-un coridor secret apăru pe neașteptate șirul de mizieni și Alchior, recidivist, se înțelege, se pregăti să-și facă datoria sa de cîine de pază, repezindu-se spre un alt picior-ghioagă (ei ce vreți, cîinii n-au memorie și pace!) dar nu ajunse, căci o trapă se deschise imediat și-l văzurăm dispărînd! Indignați tocmai ne pregăteam să cerem cont... Cui?! cînd auzirăm iar zumzetul colectiv și descifrarăm cuvintele:

— Cîinele vostru nu va păți nimic... (uite ce «plastic» știa să se exprime vocea!) Apoi: călători străini, puterea noastră supremă, Adoniții doresc să cunoască scopul care v-a îndreptat spre planeta noastră...

— Sîntem în drum spre... încercai eu, dar vocea mă întrerupse:

— Avem puterea de a vă cunoaște gîndurile... Și gîndurile voastre nu sînt de «bun augur» pentru noi... Se auzi un hohot de rîs înfiorător: știm ce plănuiți, continuă vocea. Vreți să-i salvați pe așa-numiții mizieni! Ha! Ha! Ca și cum ați avea ce face cu ei! Sînt niște simpli roboți! E drept că vii... Dar întrutotul subordonați puterii noastre... FORȚA nu are dreptul să gîndească! Nu are dreptul să capteze radiațiile cosmice! Acest drept ne aparține în exclusivitate nouă! Și acum, plecați! ne ordonă aspru vocea. Petre se repezi spre roiul de răgace și începu să amenințe cu pumnii.

— Unde e Alchior? Ce-ați făcut cu bietul meu Alchior! Am să vă răpun! Am să vă strivesc pe toate ca pe niște răgace blestemate ce sînteți! Ce altceva e de voi?! Am să vă strivesc!!!

Se produse un bîzîit uniform. Uimiți văzurăm cum lumina se schimbă, devine verde și un somn teribil ne învăluie pe toți.

Nu mai știu ce-a urmat. Atît pot spune că ne-am trezit cu toții la bordul navei, pregătită de zbor...

— Eu nu plec fără Alchior! izbucni iar Petre. Rămîn aici! Devin mizian! Forță! Cred că glumea, deși ochii îi erau plini de lacrimi.

— Ce se vede acolo? întrebă Voinea.

— Alchior! șușoti Petre.

— Ai vedenii, am rîs eu slab.

Dar, spre mirarea noastră, apăru într-adevăr temerarul cățel. Era teafăr. Sări drept în brațele stăpînului său cu un schelălăit vesel... Ah, dacă ar fi putut să ne spună prin tot ce trecuse...

...Fără îndoială că intenționam să ne reîntoarcem pe Miza 2! Dar acest lucru mai tîrziu... firește... Era un mister acolo care nu putea lăsa nepăsător pe nimeni...

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR
VOASTRE LITERARE POETUL

VIRGIL TEODORESCU

MARIA SZÖVERFI — Turda — judeţul Cluj.

N-are nimeni pretenţia ca la vîrsta de 15 ani să scrii poezii de neuitat (deşi se-ntîmplă cîteodată). Totuşi, dacă eşti într-adevăr înclinată spre poezie, trebuie să-ţi dai seama, chiar la vîrsta aceasta, că între senzaţie (adică înregistrarea imediată) şi transformarea acestei senzaţii în imagine, se petrece un fenomen pe care l-am putea asemui ca cristalizarea diferitelor substanţe lichide supuse la mari presiuni. Imaginea constituie ultima sinteză a unui şir de senzaţii, pe care, deşi le însumează, le schimbă în aşa fel încît ele devin de nerecunoscut. Ca să înţelegi mai bine e ca şi cum ai face dintr-o bucată de lemn oarecare o sculptură ţinînd seama, bineînţeles, de ramificaţia fibrei lemnoase şi de posibilităţile de adaptare ale materialului brut. N-ai ajuns încă la acest stadiu (vezi: *Am încercat să scriu o poezie).* Continuă să scrii. Poate vei descoperi IMAGINEA.

DIANA DRAGOŞ — Constanţa.

Dintre cele trei poezii trimise am remarcat: *Dunăre*, *Dunărea mea*, dar nici *Cîntec de leagăn*, nu este o poezie chiar de azvîrlit. Ambele sînt dovada unei firi sensibile, delicate, predispusă la reverie. Mai trimite. Şi... atenţie la gramatică! Abia după ce o cunoşti perfect îţi poţi permite luxul s-o schimbi (în joacă sau nu).

MARCELA MAREŞ — Piatra Mare — Braşov.

Cele trei bucăţi ar putea fi nişte poeme în proză dacă şi-ar menţine o tensiune lirică. Ea dispare însă din pricina inconsistenţelor verbale şi a tendinţei de a dramatiza cînd nu e nevoie. Îmi vei da dreptate citind cu atenţie «Tragedia de la '43». Observ o îndemînare în folosirea cuvîntului precum şi precizia termenilor. Mai trimite.

MIHAELA CRISTESCU — Bucureşti.

Dragă Mihaela, îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, dar poezia *Făgăduială şi răsplată* (se spune, parcă: «după faptă şi răsplată) dar mă rog nu trece dincolo de o versificaţie umoristică de calitate inferioară. Nu e vorba de *naivitate. Naivitatea în sine*, poate deveni element poetic. Dumneata însă vrei să *imiţi naivitatea*. Şi nu izbuteşti.

NICOLAE URSULEANU — Cîmpina — judeţul Prahova.

Intenţiile dumitale sînt lăudabile, dar poezia pe care ne-o trimiţi este departe de a fi la înălţimea evenimentului.

GIULIA POPA — Bacău.

Fantezia dumitale se exercită mai bine în domeniul prozei. «Oraşul submarin» ar putea deveni o povestire fantastică meritorie dacă ai consimţi să dai cadrului acvatic, precum şi finalului povestirii, mai multă amploare şi mai multă putere de rezistenţă. Aşa cum e, pare un fragment dintr-o istorisire al cărei scop este abia enunţat. Încearcă. În desenul anexat se disting nişte şosele submarine. Ocupă-te de ele.

DANA-MARILENA ANTOHE — Tecuci — judeţul Galaţi.

Dragă Dana-Marilena, deşi respecţi indicaţiile date anterior (adică ne trimiţi o *povestire scurtă)* — am impresia că faci o confuzie involuntară între *simplitate* şi *simplism*. Subiectul povestirii (dacă se poate vorbi de un subiect, în sens literar) nu e într-adevăr deloc complicat, în schimb e tratat simplist. «A fost cîndva» nu este o lucrare literară, ci consemnarea, lipsită de emotivitate, a unui fapt. E prea puţin.

RODICA CRIŞAN — Jucu-judeţul Cluj.

Mai întîi: nu se spune *monstre* ci *mostre* (probe). Apoi: poeziile nu trebuie să fie disecate, ca un bolnav pe masa de operaţie, căci articulaţiile unei poezii sînt, adeseori, aproape invizibile. Poezia trebuie să provoace acea stare de emoţie şi de interes care îi garantează autenticitatea. Între impulsul poetic spontan şi luciditate există relaţii mult mai complicate şi mai subtile decît îţi închipui. *Judecata rece*, în înţelesul obişnuit al cuvîntului, desfiinţează ţesutul emotiv. Poezia *Mi-e sete* reţine prin sinceritatea ei directă. Cealaltă e plină de locuri comune.

CRISTIAN GREŞEANU — Scrioaştea-judeţul Teleorman.

Poezia pe care o trimiţi e aproape frumoasă. Dar nu e încă împlinită, nu din pricina rimelor stîngace (care îi dau farmec) ci pentru că portretul bunicii rămîne suspendat în aer. Mai trimite.

CONSTANTIN LUCACHE — Iaşi.

Te rog să mă crezi, dragul meu copil, că eşti prea idilic în porniri şi-n tril şi că ciocîrlia ce se-nalţă-n slavă este cam peltică şi puţin gîngavă.

FLORICA-NICULINA P. CONSTANTIN, comuna Praviţa de Jos-Cîmpina, judeţul Prahova.

Dacă dumneatale, fiind elevă în clasa a V-a, ai scris aceste poezii, care denotă nu numai o sensibilitate remarcabilă, dar şi o lectură avansată, eu te salut cu mult respect. N-aş vrea să mă amestec, dîndu-ţi sfaturi, pentru că eşti pe drumul cel bun. Am ales, pentru a fi publicată în numărul de faţă al revistei, poezia intitulată: *Un gînd*.

NICOLAE CUCERZAN, Tileagd — judeţul Bihor.

Mai încearcă. Şi caută să nu-l mai imiţi pe Coşbuc atunci cînd foloseşti în poezie elemente folclorice. Folclorul e o sursă inepuizabilă dar el trebuie prelucrat şi mai ales prelucrat după reţete proprii.

DOINA VOINEL, comuna Leordeni — judeţul Argeş.

Încă nu. Te-aş ruga să nu mai faci deosebire între poezia ocazională şi poezia propriu-zisă, pentru că toate poeziile sînt ocazionale, atunci cînd trec dincolo de stricta consemnare a evenimentelor şi se acordă cu dorinţa poetului.

La dumneatale această fuziune nu s-a petrecut încă. Mai trimite.

LEILA PLATON, Cîmpulung Moldovenesc — judeţul Suceava

Ţi s-a scris, văd, că una din poeziile trimise mai înainte seamănă cu a nu ştiu cărui poet. Cele expediate acum, deşi nu reproduc aidoma versuri sau strofe, stau sub directa influenţă a lui Coşbuc, atît ca atmosferă cît şi ca sistem general imagistic.

«Şi-adoarme ochii la copii» — este forţat şi impropriu.

Încearcă să depăşeşti această fază de imitaţie servilă şi mai trimite.

VASILE DRAGOMIR, Baia Mare — judeţul Maramureş.

Se prea poate să se fi petrecut acel «salt calitativ» despre care vorbeşti, căci poeziile (în număr de patru) reţin atenţia prin fiorul curat care le străbate, contemplativ şi melancolic.

Cu toate că n-ai descoperit încă mijloacele de expresie care îţi convin, («Pînă acum am scris *versuri*» — a spus un mare poet. «Ca să scriu *poezie*, trebuie să muncesc»), cu toate că nu stăpîneşti încă limbajul, cred că merită, totuşi, să fie tipărită în numărul de faţă al revistei poezia cu titlul: *Flori I*.

UN GÎND

Un gînd de poetă
Mută zarea apusului
Mai departe,
Scoală zorile din roua lacrimilor
Mai devreme,
Botează pămîntul cu stihuri
Poate stîngace,
Face să sune plînsul frunzei de plop
Mai încet,
Atunci cînd se stinge prima sete a pămîntului.

FLORICA NICULINA CONSTANTIN
cl. a V-a,
com. Praviţa de Jos, Cîmpina

FLORI

Parc-aţi furat mirosul întîiului sărut
Flori fără nume, flori fără nume
Albe, plăpînde, crescute din lut
Singure-n lume, singure-n lume

Păstrat-aţi din iarna apusă acum
Albul zăpezii, albul zăpezii
Cu fragede trupuri prin voi facu-şi drum
Mieii şi iezii, meii şi iezii

Venit-aţi la noi să ţeseţi covoare
Pe munţi şi pe dealuri, pe munţi şi pe dealuri
Cînd straniu se-ntinde miros de ogoare
În lungul de maluri, în lungul de maluri.

VASILE DRAGOMIR
Baia Mare - jud. Maramureş

Un public cald și receptiv: publicul lui „Țăndărică”

ȚĂNDĂR LA 20 a DE

Pe ulițele tîrgurilor de odinioară și pe la bîlciuri, copiii se îngrămădeau să vadă teatrul de păpuși. Două personaje obișnuite ale spectacolelor din acea vreme.

Cînd se dădea de veste că Vasilache și Marioara au sosit la vreun iarmaroc, lumea se grăbea să-i vadă. Isprăvile lor erau totdeauna spre hazul tuturor.

Lumea păpușilor nu este legată numai de copilărie. Maturi fiind, ne oprim adeseori cu duioșie la plăsmuirea din hîrtie colorată, cu ochi de mărgean și părul de borangic. Poate pentru că dorim să prelungim pînă tîrziu soarele copilăriei.

Cînd sîntem mici, mergem la teatrul de păpuși atrași de lumea mirifică a basmului, de desfășurarea unor întîmplări extraordinare și privind în sală, prinși în mrejele acțiunii, uităm că ne aflăm în plină ficțiune. Cînd sîntem mari nu vrem să ne refuzăm bucuria reîntîlnirii cu o lume de feerie, dar acum am învățat să deslușim sensurile mai profunde ale metaforelor, înțelegem ideile care ni se transmit și știm că în fața noastră se desfășoară un spectacol, și numai un spectacol. Știm că toată lumea de păpuși este pusă în mișcare de niște vrăjitori ai scenei, de acei care poartă numele de mînuitori. Ei sînt aceia care dau viață crăiesei pădurilor, păsărilor văzduhului și poznașilor puși pe tot felul de ghidușii. Cu ajutorul degetelor care se mișcă într-un ciudat, miniatural balet, prinde viață o lume care altfel ar rămîne inertă.

Dar...să lăsăm introducerea. Poftiți cu mine la o aniversare. Teatrul de păpuși din București împlinește 20 de ani. Și împreună cu el împlinește această vîrstă și mult îndrăgitul personaj de la care i-a venit numele: Țăndărică. Iată-l, ne iese înainte cu mișcările sale vioaie, de băiețandru neastîmpărat, ne privește semeț cu ochii din care se revarsă tot albastrul mării și apoi este gata să stea de vorbă cu noi oaspeții.

— Țăndărică, povestește-ne ceva despre tine.

— La leagănul meu, care de fapt se cheamă lada de păpuși, au stat multe ursitoare, dar cea care mi-a dat chip este binecunoscuta creatoare de păpuși Ella Conovici. Ea a ținut să fiu un băiat vesel, fără zorzoane și mi-a dăruit ceva care îmi place foarte mult: supletea. Apoi Ștefan Hablinski mi-a pictat decorurile. Silvia Chicoș mi-a dăruit vocea. Iar cînd am apărut, așa cum mă vedeți acum, în fața Margaretei Niculescu, directoarea teatrului, ea a spus: «Hm, e bine cioplit, îmi place»!. Și generoasă mi-a dăruit tot imperiul Teatrului de păpuși, care de-altfel îmi poartă numele. De atunci, am ieșit din lada de păpuși și am pornit în lumea scenei de unde m-am întîlnit adeseori cu copii de toate vîrstele. Anii au trecut pe nesimțite în lumea plină de fantezie și strălucire a rampei. Iar azi împlinesc 20 de ani, 20 de primăveri, cum se zice. Și la ora asta, am o mulțime de frați și surori.

— Vrei să povestești «Cutezătorilor» ceva despre ei?

— Cu plăcere. Dar, pentru asta, îi poftesc pe cutezători să vină la teatrul nostru, fără să strîmbe din nas spunînd că «asta-i pentru cei mici». La noi îl vor cunoaște pe «Micul Prinț» personaj de o inefabilă poezie, din extraordinara partitură a scriitorului francez Antoine de Saint Exupery, lucrare care pledează pentru tot ce există bun și frumos pe lume. Apoi îi va cunoaște pe frații mei care joacă în spiritualul spectacol de varietăți «Cabaretissimo», și vor urmări pe cei care participă la neprevăzutele întîmplări ale lui Don Cristobal.

De asemenea, pe tinerii care n-au văzut spectacolul «Cartea cu Apolodor» îi poftesc să străbată odată cu eroii poetului Gellu Naumm, drumul spre Polul Sud, să observe peisajul, oamenii, felurite moduri de viață și de fapt să înțeleagă toate observațiile pe care le face malițiosul Apolodor. Mă opresc aici, deși despre păpuși, frații mei, aș putea să povestesc fără sfîrșit.

Nu mai puțin mi-ar plăcea să vorbesc de oamenii din jurul meu, artiști de mare autenticitate. Regizorii: M. Niculescu, Ștefan Lenkish, de pictorii scenografi:

Moment din spectacolul «Nocturn I» pe care vi-l recomandăm.

MICRO-DOCUMENTAR

PĂPUȘA MINUITĂ PE DEGETE, ÎNCADRATĂ PE «SCENA» UNEI LĂZI DE LEMN, ȘI-A FĂCUT APARIȚIA ÎN ȚARA NOASTRĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA. LA «PĂPUȘERII», ARATĂ DOCUMENTELE VREMII, S-AU JUCAT PRIMELE SPECTACOLE ÎN LIMBA ȚĂRII.

ÎNTÎIILE SPECTACOLE CU PĂPUȘI S-AU DESFĂȘURAT SUB FORMA VICLEIMULUI ȘI SE PREZENTAU ÎN TIMPUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ ÎNCHEIND REPREZENTAȚIILE RELIGIOASE ALE IROZILOR. SPECTACOLUL AVEA UN CARACTER LAIC DE PROTEST SOCIAL DIN CARE PRICINĂ PĂPUȘARII ERAU PRIGONIȚI ADESEORI DE AUTORITĂȚI. O AUTORIZAȚIE DE PREZENTARE A SPECTACOLELOR SE OBȚINEA FOARTE GREU.

UN DOCUMENT DAT DE COMISARIATUL DE POLIȚIE DIN BUCUREȘTI, ESTE ELOCVENT ÎN SENSUL ACESTA: «PĂPUȘELE CE SE VA ÎNTREBUINȚA LA VICLEIM NU VOR PUTEA AVEA HAINE MILITARE SAU ASEMĂNARE CU VREO PERSOANĂ».

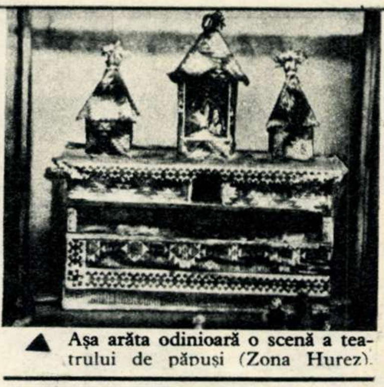

Așa arăta odinioară o scenă a teatrului de păpuși (Zona Hurez).

- *Scena de păpuși a acelei vremi era o ladă (denumită în Moldova hîrzob și în Muntenia chivot) sprijinită pe două scaune. Păpușarul se așeza la pămînt și îndărătul lăzii într-o deschizătură juca păpușile. Spectacolele de păpuși se desfășurau în tîrguri și bîlciuri ori pe ulițele satelor.*

- Păpușile erau făcute din lemn, cioplite rudimentar, îmbrăcate cu petice colorate. Trăsăturile păpușii erau îngroșate exagerat de un comic dus pînă la grotesc.

- *Jocul păpușilor era însoțit de un lăutar care cînta cîte o melodie în parte pentru fiecare păpușă-personaj. De cele mai multe ori comicul scenetelor prezentate reieșea din pitorescul limbajului folosit de personaje.*

- DIN GALERIA DE PĂPUȘI PE CARE LE ÎNTÎLNIM ÎN SPECTACOLE DE BÎLCI ÎI AFLĂM PE VASILACHE ȘI MARIOARA, JANDARMUL, FILFIZONUL, NEGUSTORUL DE CARE ÎȘI RÎDEA FĂRĂ CRUȚARE AUTORUL POPULAR.

Spectacolul de bîlci pășește în veacul al XX-lea ca singur reprezentant al artei păpușerești.

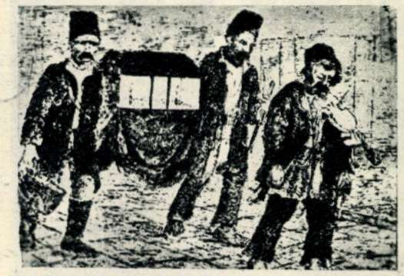

Păpușarii ducînd lada sau hîrzobul cu păpuși, însoțiți de un scripcar (sfîrșitul secolului XIX)

Încercările de înființare a unui teatru de păpuși modern, la noi în țară, datează din primele decenii ale secolului al XX-lea. Între anii 1927—31 profesorul Theodor Năstase, pictorul G. Lövendal și sculptorița Ioana Basarab încearcă să pună bazele unui teatru de păpuși cult. Primul spectacol are loc în mai 1928 si se bucură de o primire entuziastă. Aprecierile criticii sînt elogioase. Lipsa de fonduri, greutățile materiale fac ca abia în anul 1930 să se poată prezenta o a doua premieră. Titlul piesei alese este „Motanul încălțat.” Dar începuturile acestea se sting repede, datorită dezinteresului din partea autorităților.

- **ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1945 ACEEAȘI PASIONATĂ LUCIA CALOMERI PUNE BAZELE PRIMULUI TEATRU PROFESIONIST DE MARIONETE DIN ȚARA NOASTRĂ. I SE ALĂTURĂ UN NUMĂR DE PICTORI, REGIZORI, SCENOGRAFI, ÎNVĂȚĂTORI.**

- **În 1949 se creează Teatrul de stat «Țăndărică».**

În decurs de 20 de ani, teatrul Țăndărică a avut 70 de premiere totalizînd peste 10 000 de reprezentații.

ȚARA CELOR 60.000 DE LACURI
FINLANDA

(urmare din pag. 3)

tice și aride. Apoi, deodată, în față se deschide cîmpia din sudul țării, cu ogoarele dispuse fîșii-fîșii, ca dungile unui covor maramureșan. Zburăm pe deasupra grînarului Finlandei — și nu mică mi-a fost mirarea cînd, acolo, jos, am zărit cîteva fîntîni cu cumpănă, ca pe Bărăgan. Pilotul însă nu mi-a dat răgazul să-mi pun prea multe întrebări în această privință, pentru că am și aterizat. Era aproape 10 seara, dar Helsinki, acest frumos copil al Balticei, strălucea alb și albastru în lumina unui soare care nu voia să mai apună.

Capitala Finlandei este un oraș modern. Deși istoria sa numără 400 de ani — din vechea cetate construită în lemn (material tradițional prin excelență) n-a mai rămas decît temelia bisericii. A ars de nenumărate ori, dar cenușa trecutului este liantul care a dat tărie betonului armat din curajoasa și moderna arhitectură finlandeză de azi. Lemnul are însă și acum, pe planșetele arhitecților, un rol deosebit de important: numai că este vorba de lemnul viu — bradul și mesteacănul care freamătă plin de prospețime în planurile noilor sistematizări urbane. Pentru că una din caracteristicile orașului din zilele noastre o reprezintă construcția blocurilor în mijlocul naturii. O experiență temerară în acest domeniu, dar care a căpătat gir internațional se numește *Tapiola*. Supranumit și «orașul grădină», Tapiola se află în imediata apropiere a golfului Finlandei, la numai 9 kilometri distanță de centrul Capitalei. Are aproape 40 000 locuitori, iar blocurile înalte de 10—15 etaje, sălile de concert, magazinele și restaurantele au crescut, în mijlocul pădurii, ca brazii. Peste tot terenuri de sport, locuri de joc pentru copii, piscine. Grija pentru tînăra generație, pentru buna ei dispoziție, am descoperit-o și în parcul de atracții — «Linnanmaki» din Helsinki: «roata lumii» «lanțuri», «căișori», «avioane», «rachete», «orășelul lui Walt Disney» etc. Veselia care iradia fața micilor vizitatori ai parcului am mai întîlnit-o, peste cîteva zile, pe o insulă, în mijlocul unui lac. Eram la o tabără de pionieri, lîngă Pori, un alt oraș al Finlandei.

SAUNA

Nu este finlandez care să nu-ți vorbească cu o mîndrie, la început socotind-o, poate, puțin cam ciudată, despre *saună*, această tradițională baie nordică. Văzusem numeroase cărți poștale ilustrate, citisem multe prospecte care prezentau *sauna* în cele mai vii culori, dar nu mă așteptam să o întîlnesc pe malul fiecărui lac, ba chiar și sus, pe terasa de la al 15-lea nivel al blocurilor din Tapiola. Un finlandez, care se respectă, are program de saună de două-trei ori pe săptămînă și nu trebuie să te mire faptul că, adesea, în zilele de odihnă, parcurge cîteva sute de kilometri, pentru a ajunge la lacul preferat. O necesitate? Un obicei? Realitatea este că pe finlandezi îi poți cunoaște cel mai bine acolo, în aburul uscat emanat de pietrele aproape incandescente ale saunelor, peste care, cu un veritabil ritual, se aruncă în permanență apă rece, pînă ce temperatura din jur ajunge la aproape 80 grade Celsius. M-au învățat și pe mine pionierii și comandanții din tabăra despre care aminteam mai înainte, cîte ceva din tainele acestei primeniri de foc, ațîțată de șfichiuirea trupului cu frunze tinere de mesteacăn, după care urmează acea uluitoare scufundare în lacul de cleștar, cînd nu mai simți răceala de gheață a apei, și cînd, dimpotrivă, ai impresia că te afli într-o baie călduță, numai bună pentru prunci. Și ritualul acesta este luat de la început de două trei ori, pînă cînd, ușor ca un fulg, simți cum te îmbrățișează valuri aurii de viață și sănătate. De aceea, desigur, pionierii finlandezi din tabăra aceea de pe insulă dormeau în aer liber, dar nici unul nu se plîngea de guturai!

UN CERTIFICAT LAPIDAR

De la Helsinki la Rovaniemi, cei 709 kilometri i-am străbătut cu trenul într-o noapte parcă din ce în ce mai albă, și asta cu atît mai mult cu cît n-am putut închide un ochi. Degeaba mă îmbia patul vagonului de dormit! Pe culoar, cu ochii pe fereastră, urmăream peisajul pădurii de conifere, monoton, dar parcă mereu mai proaspăt, mai viu... Trenul trece prin Tampere, Kokkola, Oulu, Kemi... Brazii, în extremitatea sudică și în centrul Finlandei — voinici și înalți cît cerul — începeau să capete acum înfățișarea unor flăcăiandri; apoi toți s-au transformat în brazi-copii. Mă apropiam de Cercul polar, moment unic, al cărui simbol căpăta rezonanțe profunde, chiar dacă trecusem pînă atunci peste multe paralele și meridiane. Acolo, la Rovaniemi, în apropierea acelei linii simbolice care marchează Cercul polar de nord, multe din ideile mele preconcepute, în materie de geografie, aveau să fie complet revizuite. Pînă atunci un lucru era pentru mine deosebit de clar: Cercul polar de sud, îmbrățișează, cu o uluitoare exactitate, conturul alb de zăpadă — pe toate hărțile — al Antarticei. La ce mă puteam aștepta de la Cercul polar de nord? Întrebarea cerea un răspuns sobru... rece. Iată-l înscris, schematic, dar exact, pe caietul de reporter: «Temperatura: +20 ; degeaba am cărat pardesiul! Trebuie să umblu în cămașă... Brazii și mestecenii — deși nu mai sînt așa de înalți, explodează într-un verde nemaipomenit de proaspăt; la fel și iarba...

În noua bibliotecă din Rovaniemi — al cărui plan a fost conceput de renumitul arhitect Alvar Aalto — am văzut o colecție de păsări din această regiune ce numără nu mai puțin de 283 de specii diferite... Orașul distrus complet acum 25 de ani de armatele hitleriste a fost reconstituit în întregime; azi este unul dintre orașele cele mai moderne din Finlanda... În bibliotecă (nu are ferestre — lumina pătrunde din plafon, indirect), am găsit o revistă tipărită la noi: «România azi».

(continuare în pag. 13)

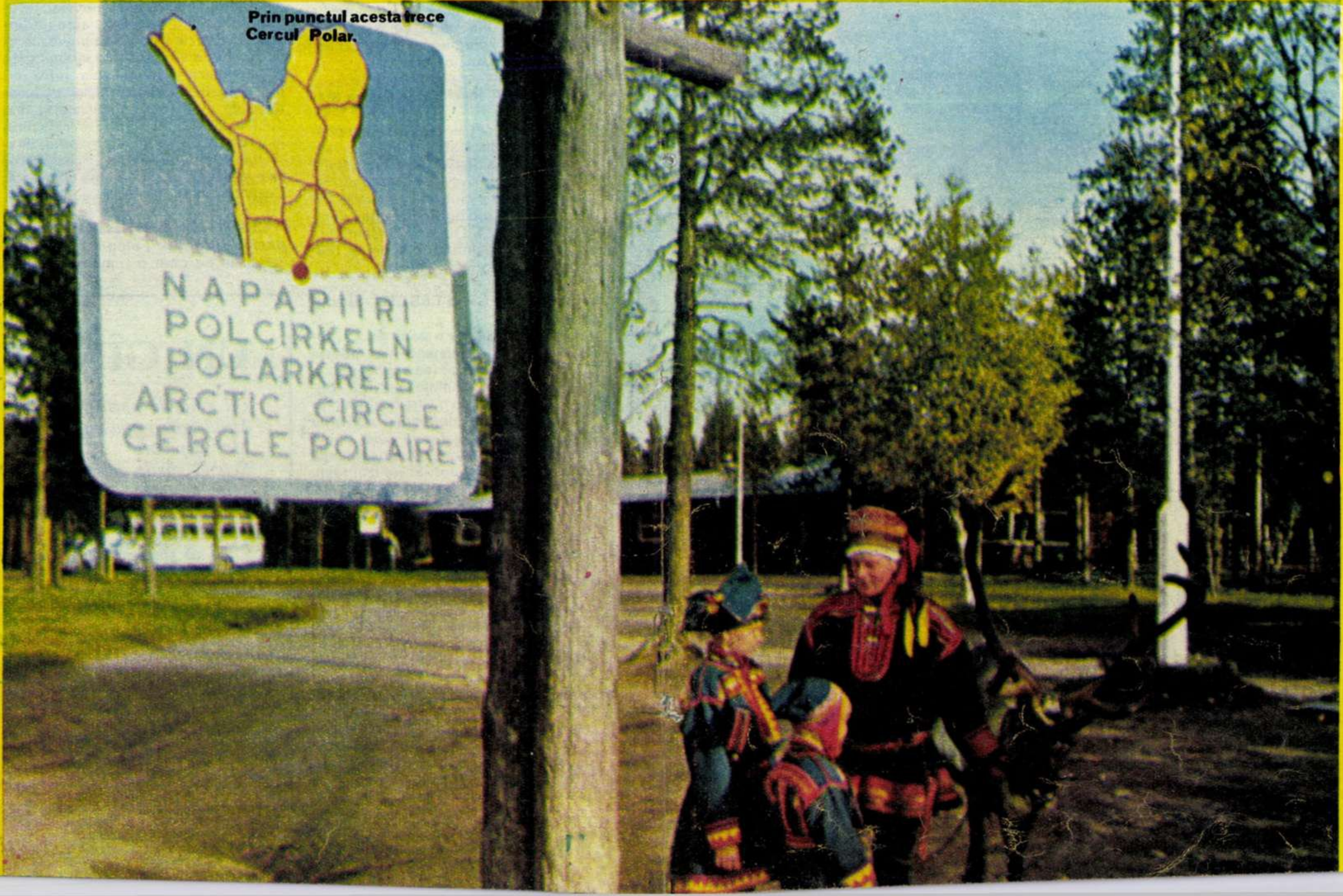

Prin punctul acesta trece Cercul Polar.

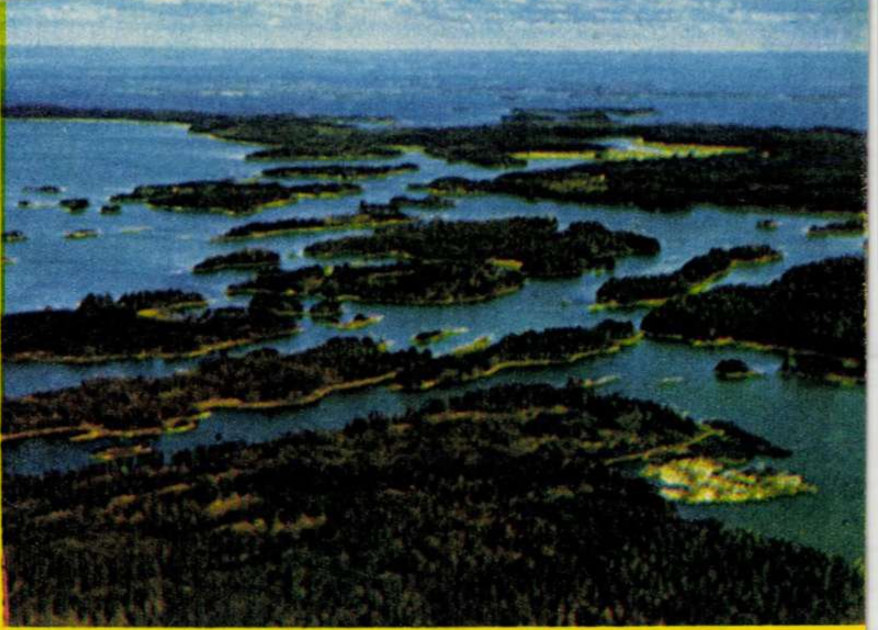

Popas într-un cadru pitoresc.

1 **Helsinki. Una din arterele principale ale orașului.**

2 **Capitala finlandeză văzută din avion.**

3 **Într-un splendid cadru natural, se ridică Tapiola — orașul grădină.**

4-5 **În peisajul nordic, lacurile și pădurea de pin sînt elemente nelipsite.**

TĂNDĂRICĂ LA 20 DE

Un public cald și receptiv: publicul lui „Tăndărică”

Pe ulițele tîrgurilor de odinioară și pe la bîlciuri, copiii se îngrămădeau să vadă teatrul de păpuși. Două personaje obișnuite ale spectacolelor din acea vreme.

Cînd se dădea de veste că Vasilache și Marioara au sosit la vreun iarmaroc, lumea se grăbea să-i vadă. Isprăvile lor erau totdeauna spre hazul tuturor.

Lumea păpușilor nu este legată numai de copilărie. Maturi fiind, ne oprim adeseori cu duioșie la plăsmuirea din hîrtie colorată, cu ochi de mărgean și părul de borangic. Poate pentru că dorim să prelungim pînă tîrziu soarele copilăriei.

Cînd sîntem mici, mergem la teatrul de păpuși atrași de lumea mirifică a basmului, de desfășurarea unor întîmplări extraordinare și privind în sală, prinși în mrejele acțiunii, uităm că ne aflăm în plină ficțiune. Cînd sîntem mari nu vrem să ne refuzăm bucuria reîntîlnirii cu o lume de feerie, dar acum am învățat să deslușim sensurile mai profunde ale metaforelor, înțelegem ideile care ni se transmit și știm că în fața noastră se desfășoară un spectacol, și numai un spectacol. Știm că toată lumea de păpuși este pusă în mișcare de niște vrăjitori ai scenei, de acei care poartă numele de mînuitori. Ei sînt aceia care dau viață crăiesei pădurilor, păsărilor văzduhului și poznașilor puși pe tot felul de ghidușii. Cu ajutorul degetelor care se mișcă într-un ciudat, miniatural balet, prinde viață o lume care altfel ar rămîne inertă.

Dar...să lăsăm introducerea. Poftiți cu mine la o aniversare. Teatrul de păpuși din București împlinește 20 de ani. Și împreună cu el împlinește această vîrstă și mult îndrăgitul personaj de la care i-a venit numele: Țăndărică. Iată-l, ne iese înainte cu mișcările sale vioaie, de băiețandru neastîmpărat, ne privește semeț cu ochii din care se revarsă tot albastrul mării și apoi este gata să stea de vorbă cu noi oaspeții.

— Țăndărică, povestește-ne ceva despre tine.

— La leagănul meu, care de fapt se cheamă lada de păpuși, au stat multe ursitoare, dar cea care mi-a dat chip este binecunoscuta creatoare de păpuși Ella Conovici. Ea a ținut să fiu un băiat vesel, fără zorzoane și mi-a dăruit ceva care îmi place foarte mult: supletea. Apoi Ștefan Hablinski mi-a pictat decorurile. Silvia Chicoș mi-a dăruit vocea. Iar cînd am apărut, așa cum mă vedeți acum, în fața Margaretei Niculescu, directoarea teatrului, ea a spus: «Hm, e bine cioplit, îmi place»!. Și generoasă mi-a dăruit tot imperiul Teatrului de păpuși, care de-altfel îmi poartă numele. De atunci, am ieșit din lada de păpuși și am pornit în lumea scenei de unde m-am întîlnit adeseori cu copii de toate vîrstele. Anii au trecut pe nesimțite în lumea plină de fantezie și strălucire a rampei. Iar azi împlinesc 20 de ani, 20 de primăveri. cum se zice. Și la ora asta, am o mulțime de frați și surori.

— Vrei să povestești «Cutezătorilor» ceva despre ei?

— Cu plăcere. Dar, pentru asta, îi poftesc pe cutezători să vină la teatrul nostru, fără să strîmbe din nas spunînd că «asta-i pentru cei mici». La noi îl vor cunoaște pe «Micul Prinț» personaj de o inefabilă poezie, din extraordinara partitură a scriitorului francez Antoine de Saint Exupery, lucrare care pledează pentru tot ce există bun și frumos pe lume. Apoi îi va cunoaște pe frații mei care joacă în spiritualul spectacol de varietăți «Cabaretissimo», și vor urmări pe cei care participă la neprevăzutele întîmplări ale lui Don Cristobal.

De asemenea, pe tinerii care n-au văzut spectacolul «Cartea cu Apolodor» îi poftesc să străbată odată cu eroii poetului Gellu Naumm, drumul spre Polul Sud, să observe peisajul, oamenii, felurítele moduri de viață și de fapt să înțeleagă toate observațiile pe care le face malițiosul Apolodor. Mă opresc aici, deși despre păpuși, frații mei, aș putea să povestesc fără sfîrșit.

Nu mai puțin mi-ar plăcea să vorbesc de oamenii din jurul meu, artiști de mare autenticitate. Regizorii: M. Niculescu, Ștefan Lenkish, de pictorii scenografi:

Moment din spectacolul «Nocturn I» pe care vi-l recomandăm.

MICRO-DOCUMENTAR

PĂPUȘA MINUITĂ PE DEGETE, ÎNCADRATĂ PE «SCENA» UNEI LĂZI DE LEMN, ȘI-A FĂCUT APARIȚIA ÎN ȚARA NOASTRĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA. LA «PĂPUȘERII», ARATĂ DOCUMENTELE VREMII, S-AU JUCAT PRIMELE SPECTACOLE ÎN LIMBA ȚĂRII.

ÎNTÎILE SPECTACOLE CU PĂPUȘI S-AU DESFĂȘURAT SUB FORMA VICLEIMULUI ȘI SE PREZENTAU ÎN TIMPUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ ÎNCHEIND REPREZENTAȚIILE RELIGIOASE ALE IROZILOR. SPECTACOLUL AVEA UN CARACTER LAIC DE PROTEST SOCIAL DIN CARE PRICINĂ PĂPUȘARII ERAU PRIGONIȚI ADESEORI DE AUTORITĂȚI. O AUTORIZAȚIE DE PREZENTARE A SPECTACOLELOR SE OBȚINEA FOARTE GREU.

UN DOCUMENT DAT DE COMISARIATUL DE POLIȚIE DIN BUCUREȘTI, ESTE ELOCVENT ÎN SENSUL ACESTA: «PĂPUȘELE CE SE VA ÎNTREBUINȚA LA VICLEIM NU VOR PUTEA AVEA HAINE MILITARE SAU ASEMĂNARE CU VREO PERSOANĂ».

Așa arăta odinioară o scenă a teatrului de păpuși (Zona Hurez).

•Scena de păpuși a acelei vremi era o ladă (denumită în Moldova hîrzob și în Muntenia chivot) sprijinită pe două scaune. Păpușarul se așeza la pămînt și îndăratul lăzii într-o deschizătură juca păpușile. Spectacolele de păpuși se desfășurau în tîrguri și bîlciuri ori pe ulițele satelor.

•Păpușile erau făcute din lemn, cioplite rudimentar, îmbrăcate cu petice colorate. Trăsăturile păpușii erau îngroșate exagerat de un comic dus pînă la grotesc.

•Jocul păpușilor era însoțit de un lăutar care cînta cîte o melodie în parte pentru fiecare păpușă-personaj. De cele mai multe ori comicul scenetelor prezentate reieșea din pitorescul limbajului folosit de personaje.

•DIN GALERIA DE PĂPUȘI PE CARE LE ÎNTÎLNIM ÎN SPECTACOLE DE BÎLCI ÎI AFLĂM PE VASILACHE ȘI MARIOARA, JANDARMUL, FILFIZONUL, NEGUSTORUL DE CARE ÎȘI RÎDEA FĂRĂ CRUȚARE AUTORUL POPULAR.

Spectacolul de bîlci pășește în veacul al XX-lea ca singur reprezentant al artei păpușerești.

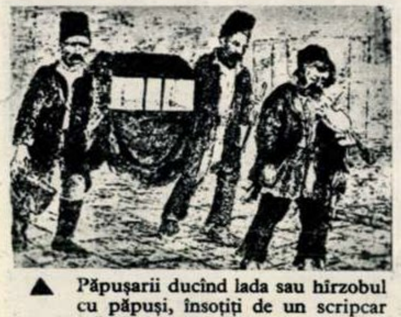

Păpușarii ducînd lada sau hîrzobul cu păpuși, însoțiți de un scripcar (sfîrșitul secolului XIX)

Încercările de înființare a unui teatru de păpuși modern, la noi în țară, datează din primele decenii ale secolului al XX-lea. Între anii 1927—31 profesorul Theodor Năstase, pictorul G. Lövendal și sculptorița Ioana Basarab încearcă să pună bazele unui teatru de păpuși cult. Primul spectacol are loc în mai 1928 și se bucură de o primire entuziastă. Aprecierile criticii sînt elogioase. Lipsa de fonduri, greutățile materiale fac ca abia în anul 1930 să se poată prezenta o a doua premieră. Titlul piesei alese este „Motanul încălțat”. Dar începuturile acestea se sting repede, datorită dezinteresului din partea autorităților.

•ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1945 ACEEAȘI PASIONATĂ LUCIA CALOMERI PUNE BAZELE PRIMULUI TEATRU PROFESIONIST DE MARIONETE DIN ȚARA NOASTRĂ. I SE ALĂTURĂ UN NUMĂR DE PICTORI, REGIZORI, SCENOGRAFI, ÎNVĂȚĂTORI.

•În 1949 se creează Teatrul de stat «Țăndărică».

În decurs de 20 de ani, teatrul Țăndărică a avut 70 de premiere totalizînd peste 10 000 de reprezentații.

RĂSPUNDE SCRISORILOR
VOASTRE LITERARE POETUL

VIRGIL TEODORESCU

Atelier literar

MARIA SZÖVERFI — Turda — județul Cluj.
N-are nimeni pretenția ca la vîrsta de 15 ani să scrii poezii de neuitat (deși se-ntîmplă cîteodată). Totuși, dacă ești într-adevăr înclinată spre poezie, trebuie să-ți dai seama, chiar la vîrsta aceasta, că între senzație (adică înregistrarea imediată) și transformarea acestei senzații în imagine, se petrece un fenomen pe care l-am putea asemui ca cristalizarea diferitelor substanțe lichide supuse la mari presiuni. Imaginea constituie ultima sinteză a unui șir de senzații, pe care, deși le însumează, le schimbă în așa fel încît ele devin de nerecunoscut. Ca să înțelegi mai bine e ca și cum ai face dintr-o bucată de lemn oarecare o sculptură ținînd seama, bineînțeles, de ramificația fibrei lemnoase și de posibilitățile de adaptare ale materialului brut. N-ai ajuns încă la acest stadiu (vezi: *Am încercat să scriu o poezie).* Continuă să scrii. Poate vei descoperi IMAGINEA.

DIANA DRAGOȘ — Constanța.
Dintre cele trei poezii trimise am remarcat: *Dunăre, Dunărea mea*, dar nici *Cîntec de leagăn*, nu este o poezie chiar de azvîrlit. Ambele sînt dovada unei firi sensibile, delicate, predispusă la reverie. Mai trimite. Și... atenție la gramatică! Abia după ce o cunoști perfect îți poți permite luxul s-o schimbi (în joacă sau nu).

MARCELA MAREȘ — Piatra Mare — Brașov.
Cele trei bucăți ar putea fi niște poeme în proză dacă și-ar menține o tensiune lirică. Ea dispare însă din pricina inconsistențelor verbale și a tendinței de a dramatiza cînd nu e nevoie. Îmi vei da dreptate citind cu atenție «Tragedia de la '43». Observ o îndemînare în folosirea cuvîntului precum și precizia termenilor. Mai trimite.

MIHAELA CRISTESCU — București.
Dragă Mihaela, îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, dar poezia *Făgăduială și răsplată* (se spune, parcă: «după faptă și răsplată) dar mă rog nu trece dincolo de o versificație umoristică de calitate inferioară. Nu e vorba de *naivitate. Naivitatea în sine*, poate deveni element poetic. Dumneata însă vrei să *imiți naivitatea*. Și nu izbutești.

NICOLAE URSULEANU — Cîmpina — județul Prahova.
Intențiile dumitale sînt lăudabile, dar poezia pe care ne-o trimiți este departe de a fi la înălțimea evenimentului.

GIULIA POPA — Bacău.
Fantezia dumitale se exercită mai bine în domeniul prozei. «Orașul submarin» ar putea deveni o povestire fantastică meritorie dacă ai consimți să dai cadrului acvatic, precum și finalului povestirii, mai multă amploare și mai multă putere de rezistență. Așa cum e, pare un fragment dintr-o istorisire al cărei scop este abia enunțat. Încearcă. În desenul anexat se disting niște șosele submarine. Ocupă-te de ele.

DANA-MARILENA ANTOHE — Tecuci — județul Galați.
Dragă Dana-Marilena, deși respecți indicațiile date anterior (adică ne trimiți o *povestire scurtă)* — am impresia că faci o confuzie involuntară între *simplitate* și *simplism*. Subiectul povestirii (dacă se poate vorbi de un subiect, în sens literar) nu e într-adevăr deloc complicat, în schimb e tratat simplist. «A fost cîndva» nu este o lucrare literară, ci consemnarea, lipsită de emotivitate, a unui fapt. E prea puțin.

RODICA CRIȘAN — Jucu-județul Cluj.
Mai întîi: nu se spune *monstre* ci *mostre* (probe). Apoi: poeziile nu trebuie să fie disecate, ca un bolnav pe masa de operație, căci articulațiile unei poezii sînt, adeseori, aproape invizibile. Poezia trebuie să provoace acea stare de emoție și de interes care îi garantează autenticitatea. Între impulsul poetic spontan și luciditate există relații mult mai complicate și mai subtile decît îți închipui. *Judecata rece*, în înțelesul obișnuit al cuvîntului, desființează țesutul emotiv. Poezia *Mi-e sete* reține prin sinceritatea ei directă. Cealaltă e plină de locuri comune.

CRISTIAN GREȘEANU — Scrioaștea-județul Teleorman.
Poezia pe care o trimiți e aproape frumoasă. Dar nu e încă împlinită, nu din pricina rimelor stîngace (care îi dau farmec) ci pentru că portretul bunicii rămîne suspendat în aer. Mai trimite.

CONSTANTIN LUCACHE — Iași.
Te rog să mă crezi, dragul meu copil, că ești prea idilic în porniri și-n tril și că ciocîrlia ce se-nalță-n slavă este cam peltică și puțin gîngavă.

FLORICA-NICULINA P. CONSTANTIN, comuna Pravița de Jos-Cîmpina, județul Prahova.
Dacă dumneatale, fiind elevă în clasa a V-a, ai scris aceste poezii, care denotă nu numai o sensibilitate remarcabilă, dar și o lectură avansată, eu te salut cu mult respect. N-aș vrea să mă amestec, dîndu-ți sfaturi, pentru că ești pe drumul cel bun. Am ales, pentru a fi publicată în numărul de față al revistei, poezia intitulată: *Un gînd.*

NICOLAE CUCERZAN, Tileagd — județul Bihor.
Mai încearcă. Și caută să nu-l mai imiți pe Coșbuc atunci cînd folosești în poezie elemente folclorice. Folclorul e o sursă inepuizabilă dar el trebuie prelucrat și mai ales prelucrat după rețete proprii.

DOINA VOINEL, comuna Leordeni — județul Argeș.
Încă nu. Te-aș ruga să nu mai faci deosebire între poezia ocazională și poezia propriu-zisă, pentru că toate poeziile sînt ocazionale, atunci cînd trec dincolo de stricta consemnare a evenimentelor și se acordă cu dorința poetului.

La dumneatale această fuziune nu s-a petrecut încă. Mai trimite.

LEILA PLATON, Cîmpulung Moldovenesc — județul Suceava
Ți s-a scris, văd, că una din poeziile trimise mai înainte seamănă cu a nu știu cărui poet. Cele expediate acum, deși nu reproduc aidoma versuri sau strofe, stau sub directa influență a lui Coșbuc, atît ca atmosferă cît și ca sistem general imagistic.

«Și-adoarme ochii la copii» — este forțat și impropriu.

Încearcă să depășești această fază de imitație servilă și mai trimite.

VASILE DRAGOMIR, Baia Mare — județul Maramureș.

Se prea poate să se fi petrecut acel «salt calitativ» despre care vorbești, căci poeziile (în număr de patru) rețin atenția prin fiorul curat care le străbate, contemplativ și melancolic.

Cu toate că n-ai descoperit încă mijloacele de expresie care îți convin, («Pînă acum am scris *versuri*» — a spus un mare poet. «Ca să scriu *poezie*, trebuie să muncesc»), cu toate că nu stăpînești încă limbajul, cred că merită, totuși, să fie tipărită în numărul de față al revistei poezia cu titlul: *Flori I.*

UN GÎND

Un gînd de poetă
Mută zarea apusului
Mai departe,
Scoală zorile din roua lacrimilor
Mai devreme,
Botează pămîntul cu stihuri
Poate stîngace,
Face să sune plînsul frunzei de plop
Mai încet,
Atunci cînd se stinge prima sete a pămîntului.

FLORICA NICULINA CONSTANTIN
cl. a V-a,
com. Pravița de Jos, Cîmpina

FLORI

Parc-ați furat mirosul întîiului sărut
Flori fără nume, flori fără nume
Albe, plăpînde, crescute din lut
Singure-n lume, singure-n lume

Păstrat-ați din iarna apusă acum
Albul zăpezii, albul zăpezii
Cu fragede trupuri prin voi facu-și drum
Mieii și iezii, meii și iezii

Venit-ați la noi să țeseți covoare
Pe munți și pe dealuri, pe munți și pe dealuri
Cînd straniu se-ntinde miros de ogoare
În lungul de maluri, în lungul de maluri.

VASILE DRAGOMIR
Baia Mare - jud. Maramureș

ICĂ
ANI

Ştefan Haablinski, Mioara Buescu, mînuitori: R. Zolla, J. Grad. Doina Tănăsescu, Simion Valeriu, Brînduşa Silvestru, de creatorii de păpuşi Ella Conovici, Ileana Constantinescu şi încă mulţi alţii.

— Din cîte mi-ai spus dragă Ţăndărică, înţeleg că doreşti să transmitem cititorilor noştri că teatrul de păpuşi s-a afirmat în cei 20 de ani ca o artă majoră capabila să transmită toate bucuriile şi dramele omului, visurile şi elanurile sale generoase, dar în acelaşi timp să satirizeze trăsăturile rele ale caracterului. Posibilităţile artistice ale Teatrului de păpuşi, plastica sunetului, lumina, îi dau un farmec inedit şi îl fac să comunice cu spectatorii de toate vîrstele. Mai înînţeleg, că pe drept cuvînd ai dori, dragă Ţăndărică, să comunici cititorilor, că 20 de ani au însemnat pentru tine, ani de căutări şi muncă care au avut drept rezultat cucerirea unui loc de frunte atît în ţară cît şi peste hotare. Pentru toate acestea nu ne rămîne decît să te felicităm şi să-ţi urăm pentru viitor. noi succese.

BITI CARAGIALE

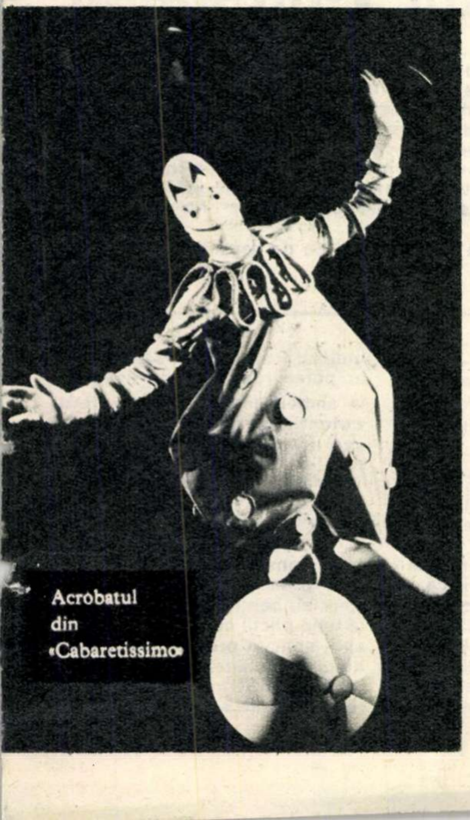

Acrobatul din «Cabaretissimo»

Moment din spectacolul «Ileana Sînziana».

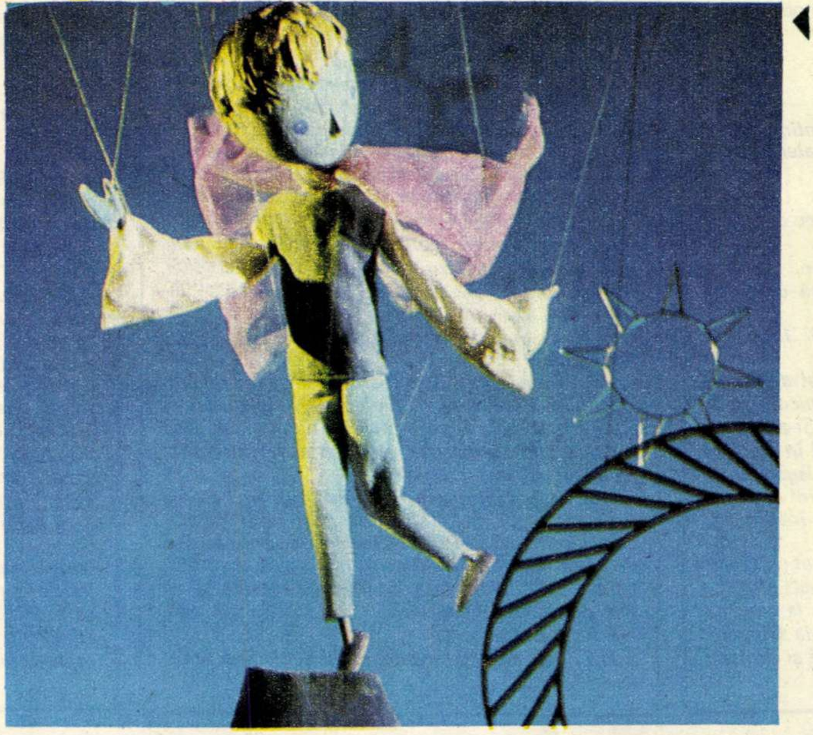

Prezentarea«Micului prinț» pe scena Teatrului de păpuși este un act de cultură.

Lumea mirifică a basmului încîntă la orice vîrstă. De aceea mici și mari se duc să vadă «Punguța cu doi bani».

Circa 180 000 de spectatori vizionează anual reprezentanțiile lui «Țăndărică». În confruntările internaționale Teatrul a obținut următoarele premii:

— 1958 — MARELE PREMIU ŞI MEDALIA DE AUR LA PRIMUL FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL TEATRELOR DE PĂPUŞI DE LA BUCUREŞTI.

— 1962 — DIPLOMA DE ONOARE LA FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL TEATRELOR DE PĂPUŞI DE LA VARŞOVIA.

— 1965 — PREMIUL I LA CEA DE A TREIA EDIȚIE A FESTIVALULUI DE LA BUCUREŞTI.

— 1965 — PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI INTERNAȚIONAL AL FESTIVALULUI DE LA BUCUREŞTI.

Teatrul Țăndărică a avut nenumărate turnee peste hotare care s-au bucurat de un deosebit succes (Uniunea Sovietică, Franța, Ungaria, Polonia, Cehoslovacia, Bulgaria, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Suedia, Danemarca, Egipt).

Motivul comic este din plin folosit în spectacolul «Don Cristobal». (După scenete și poeme de Federico Garcia Lorca)

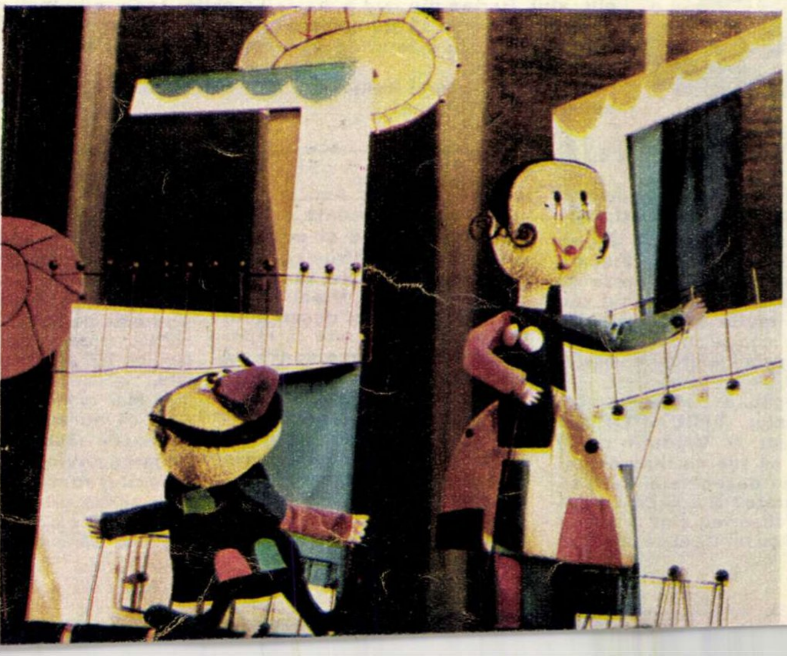

Dresură de cai la «Țăndărică».

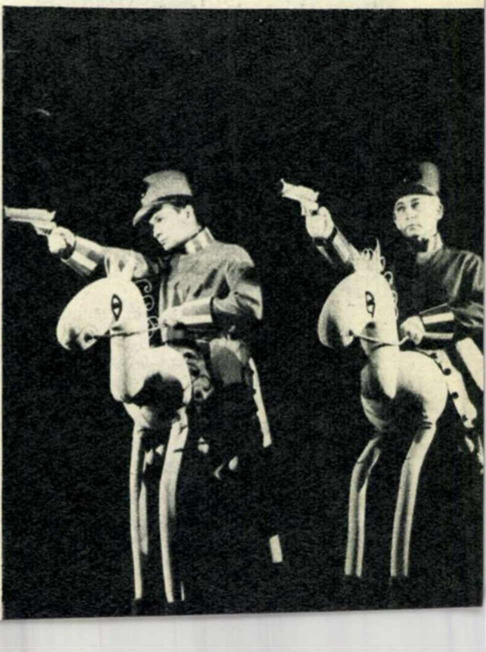

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

(IX)

STENOGRAMA NR.1

H.Z.: Îmi spuneţi un lucru cu totul nou. Atunci, unde a aterizat?

F.R.: La Otopeni.

H.Z.: De ce?

F.R.: N-aş putea să vă răspund.

H.Z.: Aţi aflat vreodată ce s-a întîmplat cu Tudoran şi pasagerul său civil după aterizare?

F.R.: Da.

H.Z.: Cînd?

F.R.: Cam după o lună-două. În orice caz după moartea lui Tudoran.

H.Z.: Aţi spus moartea lui Tudoran.

F.R.: A fi dat pe front dispărut fără urmă înseamnă, de fapt, a fi socotit mort...

H.Z.: Excludeţi posibilitatea căderii în prizonierat?

F.R.: Nu, nu o exclud. Dar au trecut de atunci 17 ani. Dacă ar fi căzut în mîinile inamicului, s-ar fi întors de mult în mijlocul nostru. Şi-apoi, aşa cum îl ştiu eu pe Tudoran, n-ar fi fost în stare să îndure multă vreme sîrma ghimpată a lagărelor de prizonieri. Ar fi încercat să evadeze. Sînt convins. Noi, aviatorii, iubim spaţiul, libertatea înălţimilor, într-un cuvînt — zborul.

H.Z.: Să revenim la ceea ce s-a petrecut cu Tudoran după ce a aterizat la Otopeni. Ce aţi aflat?

F.R.: Am aflat, nu mai ţin minte de la cine, că după ce a aterizat pe aerodromul de la Otopeni, ar fi fost înconjurat de ostaşi hitlerişti şi declarat prizonier.

H.Z.: Civilul a împărtăşit aceeaşi soartă?

F.R.: După cîte ştiu, da. Au fost arestaţi, interogaţi, închişi. Nu cunosc amănunte. Erau zile bogate în evenimente şi era destul de greu să le reţin.

H.Z.: În scrisoarea pe care aţi adresat-o văduvei lui Tudoran nu amintiţi nimic de această întîmplare.

F.R.: La ce ar fi folosit?! Doar să-i împovăreze sufletul.

H.Z.: Aveţi dreptate. Şi cu solda... cu solda ce a rămas?

F.R.: Cine s-a mai gîndit, în zilele acelea, la ea?! În timp ce Tudoran îşi trăia drama la Otopeni, pentru noi, cei din escadrila de la Mamaia, au început ceasuri fierbinţi, de luptă. Nouă, vînătorilor, ne-a revenit misiunea să apărăm de hitlerişti nu numai litoraul, ci şi podul de la Cernavodă — pe care aceştia, în retragere, au încercat sa-l distrugă. Mai întîi pe calea aerului, apoi pe calea Dunării. Da, da, nu vă miraţi, au trimis de la Hîrşova în sus, vase încărcate cu exploziv. De unde ştiu? În ziua de 25 august, într-o bătălie aeriană deasupra Dunării, am fost lovit. M-am salvat cu paraşuta. Am avut şi un pic de noroc. N-am căzut în valurile Dunării, ci pe uscat, într-un zăvoi, pe malul fluviului, unde se găsea ascunsă o baterie antiaeriană. Am rămas printre artileriştii acelei baterii cinci zile, luptînd alături de ei. Îşi transformaseră bateria dintr-una antiaeriană, într-una de coastă şi luptau împotriva vaselor duşmane ce încercau să se refugieze pe cursul Dunării. Abia după izgonirea nemţilor din zona respectivă, am putut să mă întorc la baza mea de la Mamaia. Camarazii mă dăduseră mort. A intervenit reorganizarea dictată de noile împrejurări. Şi pentru că m-aţi întrebat de soldă, îmi amintesc că am primit-o. Dar cum, în ce condiţii, nu-mi mai amintesc.

H.Z.: Comandantul escadrilei mai trăieşte? Dar fratele său?

F.R.: Constantin Cîşu, fostul nostru comandant, mai trăieşte. Ştiu sigur. De soarta fratelui său — Dumitru sau Ilie Cîşu — nu ştiu nimic. Însă dacă nu aveţi nimic împotrivă, aş putea să mă interesez; să încerc să vă fiu de folos.

H.Z.: Vă mulţumesc, chiar vă rog. În vederea realizării cărţii mele, sînt direct interesat să aflu ce s-a întîmplat cu Puiu Tudoran după arestarea sa de către hitlerişti la Otopeni. Înainte de a vă lăsa adresa şi numărul meu de telefon, aş vrea să vă mai pun o întrebare.

F.R.: Vă rog.

H.Z.: Aţi auzit de locotenentul de aviaţie Aurelian Huţan?

F.R.: Nu, n-am auzit. Ocupă un loc important în ceea ce dumneavoastră întreprindeţi?

H.Z.: Da. A făcut şi el parte din Grupul 2 Vînătoare. A zburat în celulă cu Puiu Tudoran în ziua cînd acesta nu s-a mai întors la bază.

F.R.: Da înţeleg. Dacă trăieşte, ar putea să vă furnizeze date preţioase. Huţan?! Aurelian Huţan?!? Nu, n-am auzit de el. Însă, cu permisiunea dumneavoastră, o să mă interesez şi de dînsul, căci noi, foştii vînători aerieni, ne mai întîlnim din cînd în cînd la o cafea, la un coniac; ne mai depănăm amintirile.

H.Z.: Vă mulţumesc foarte mult. Mi-aţi fost de un real folos.

F.R: Sper să vă mai fiu...

....

Ajuns cu investigaţiile în acest punct, mi-am propus un mic popas. Bineînţeles, în liniştea odihnitoare a camerei mele de lucru şi în tovărăşia pipelor mele cu tutun. Liniştea şi tutunul te îmbie la meditaţie, iar eu aveam nevoie de asemenea clipe. Mă angajasem într-o treabă grea, dar pasionantă şi ca, într-un joc pentru copilandri, mă închipuiam cînd arheolog, cînd istoric, cînd detectiv. În general, aş fi plutit cu toate pînzele sus, dacă între mine şi obiectul anchetei mele nu s-ar fi interpus acel avertisment telefonic care, de fapt, sunase ca o ameninţare clară: «Dacă ţii la viaţa dumitale». Desigur, ţineam. Iar existenţa în jurul persoanei mele a unei primejdii invizibile mă cam irita, îmi înnoura investigaţiile. Să lăsăm însă deoparte, cel puţin deocamdată, problema asta şi să ne ocupăm de altele. De pildă, în seara acelei zile, în liniştea camerei mele, am făcut o scurtă recapitulare a ceea ce aflasem şi stabilisem:

Puiu Tudoran a decolat de pe aerodromul Mamaia în jurul orei 5,30. După un ceas şi jumătate de zbor a aterizat la Otopeni. O primă constatare: s-a abătut de la itinerariu. În loc să aterizeze la Pipera, a aterizat la Otopeni. Întrebarea «De ce?» se impunea de la sine. Din documentele pe care le deţin, am constatat că, în dimineaţa zilei de 24 august 1944, aeroportul Pipera se afla sub controlul trupelor române. În schimb, Otopeniul se găsea în mîna generalului german Alfred Gerstenberg căruia Hitler îi încredinţase ordinul să ocupe Capitala. Deci, Puiu Tudoran a căzut direct în tabăra inamicului. Şi, nu singur, ci împreună cu fratele comandantului de escadrilă. Oare cît timp să fi durat captivitatea celor doi? Ce s-a întîmplat cu ei? Au fost interogaţi. Au fost oare supuşi unor represiuni?

Cine va cîştiga un cart? Unul dintre participanţii la...

SALONUL AUTOMOBILISTIC Cutezătorii

Prezintă PROFESORUL PARBRIZ

Această ghiulea-submarin-rachetă-uragan este, totuşi, un automobil. Aţi recunoscut, desigur, linia maşinii moderne de curse. Dar, de astă dată, prototipul pe care vi-l prezentăm a fost realizat nu atît pentru viteze ameţitoare cît mai ales pentru a feri pilotul de efectele acestor viteze. Mai precis, avem de-a face cu un experiment al constructorilor italieni. Acest model «Sigma Grand Prix», echipat cu un motor Ferarri de 12 cilindri (3 000 cm^3) îşi propune să protejeze, în caz de accident pe pistă, viaţa pilotului. Partea din faţă a maşinii e astfel construită încît să se deformeze brusc în clipa impactului, nelăsînd ca şocul să ajungă la pilot. De asemenea, maşina dispune de un sistem anti-incendiu special. Printre celelalte măsuri de siguranţă, se numără şi curelele de protecţie, dintre care una protejează capul pilotului.

Toate bune şi frumoase, dar, la peste 200 km pe oră, cel mai bun mijloc de protecţie e să fii... spectator, în tribună!

CORESPONDENŢA SALONULUI

ATENŢIUNE! PRECIZĂRI IMPORTANT

Dragii mei, primesc — spre bucuria mea — atît de multe scrisori încît — spre necazul meu — nu pot, deocamdată, să vă răspund fiecăruia, în parte. Voi răspunde însă la acele întrebări care se repetă cel mai des.

1. «Pentru proba nr. 10 (proiect original de automobil) pot trimite doar un singur desen sau mai multe?» întreabă concurentul **MIRCEA OLARU, Str. Cooperatorilor nr. 7, Sighişoara.** Desigur, Mircea. **Fiecare participant se poate prezenta la această probă cu unul sau cu mai multe desene.** Repet, însă: nu copiaţi modelele existente! Apelaţi la propria voastră fantezie!

2. În legătură cu aceeaşi probă, concurentul **EMIL POP** din **Turda, str. N. Vlăduţiu nr. 16** doreşte să ştie **ce dimensiuni pot avea desenele şi cum să fie colorate?** Dragă Emil, după cum ai observat, cînd a apărut cuponul cu nr. 10, el nu conţinea precizări speciale. Asta înseamnă că **puteţi prezenta desene de orice mărime şi colorate după gustul vostru (cu tempera, ulei, acuarele, tuş colorat, guaşă etc.)... Vreau să vă reamintesc că un desen pe-o foaie de caiet ruptă la repezeală şi colorat neglijent este altceva decît o planşă îngrijită, pe care se răsfaţă, în culori vii, subiectul nostru!**

3. «Dacă nu putem răspunde la una sau la două întrebări avem voie să participăm mai departe la acest concurs?» întreabă cu timiditate **NELA VIŞTEANU** din **Rm. Sărat, str. M. Basarab nr. 94.** Da, Nela, aveţi — ca să folosesc expresia ta — voie! Desigur, însă cartul nu va putea fi cîştigat decît de către un participant care răspunde excelent la toate întrebările. Cei care vor răspunde parţial au şansa de a obţine un premiu special (la probele nr. 1, 8 şi 10) sau de consolare.

4. Mai mulţi cititori mărturisesc că **nu au reuşit încă să găsească răspunsurile la întrebarea privind activitatea inginerului român Aurel Persu şi la aceea privind raliul pionieresc de carturi de astă primăvară.** Să le «suflu» eu n-ar fi indicat! **Pot** cel mult **să spun** că ar putea răspunde cu uşurinţă la ambele întrebări **consultînd colecţia revistei «Cutezătorii» sau unul din numerele recente ale «Luminiţei».**

5. **PAUL MACOVEI** din **Giarmata,** jud, **Timiş,** îmi spune că se află «într-un mare impas». El, care vrea să devină «un redutabil constructor de autoturisme» primeşte revista cu întîrziere şi, pentru a putea expedia la timp plicul cu cele 15 răspunsuri, solicită prelungirea termenului de închidere. **Copii, eu vă invit să citiţi cu atenţie «Corespondenţa salonului din fie-**

FINLANDA

(urmare din pag. 9)

Bibliotecarul a răsfoit-o și mi-a spus cu admirație: «Și la dumneavoastră se construiește mult»..

Caietul de însemnări consemnează apoi tot așa, lapidar;

«În drum spre Ivalo, cel mai nordic orășel din Finlanda (se află la o distanță de circa 300 kilometri de Rovianiemi) am trecut peste Cercul polar. Uraaa!!!»

Momentul, prin semnificația lui de unicat a fost într-adevăr emoționant. Textul certificatului care se oferă tuturor turiștilor care trec pe aici, are rezonanța unui hronic: «Așa dar, certificăm că Iuliu Rațiu, astăzi, a trecut Cercul Polar de la Rovaniemi, în Nordul Finlandei. Vă dorim numai bine acum și totdeauna.»

Certificat de trecere al Cercului Polar

Din cele cîteva date înscrise în certificat am aflat că acolo, în Laponia, lumina zilei ține, vara, 1752 de ore încontinuu; cu alte cuvinte, în aceste meleaguri, soarele nu se culcă timp de 73 de zile.

...La Ivalo am ajuns tîrziu, *spre miezul nopții*. Și asta mai cu seamă din pricina unui ren care mergea, rumegînd tacticos și încăpățînat, pe mijlocul șoselei, iar conducătorul de la volanul automobilului n-a vrut să-l deranjeze.

Spre apus, apunea Soarele. Și exact în același timp, spre răsărit — răsărea.

CUPON NR. 13

Întrebare:
Ce este arborele-motor?

Răspuns: ....
....
....
....
....
....

care număr, pentru a nu fi nevoit să răspund de două ori la aceeași întrebare! De dragul vostru, însă, am să repet ceea ce v-am spus în numărul trecut: TERMENUL DE ÎNCHIDERE AL CONCURSULUI S-A PRELUNGIT CU 3 ZILE. AȘADAR, PUTEȚI TRIMITE PLICUL CU CELE 15 PROBE REZOLVATE (O SĂ FIE UN PLIC CAM MARE, PROCURAȚI-L SAU CONFECȚIONAȚI-L DIN VREME! PÎNĂ LA 30 OCTOMBRIE 1969 (DATA POȘTEI). CARTUL ȘI PREMIILE SPECIALE VĂ AȘTEAPTĂ!

VACANTELE UNUI TINAR LINISTIT MANUSCRISUL PIERDUT

Text: ALEXANDRU BOGDAN

Desene: PUIU MANU

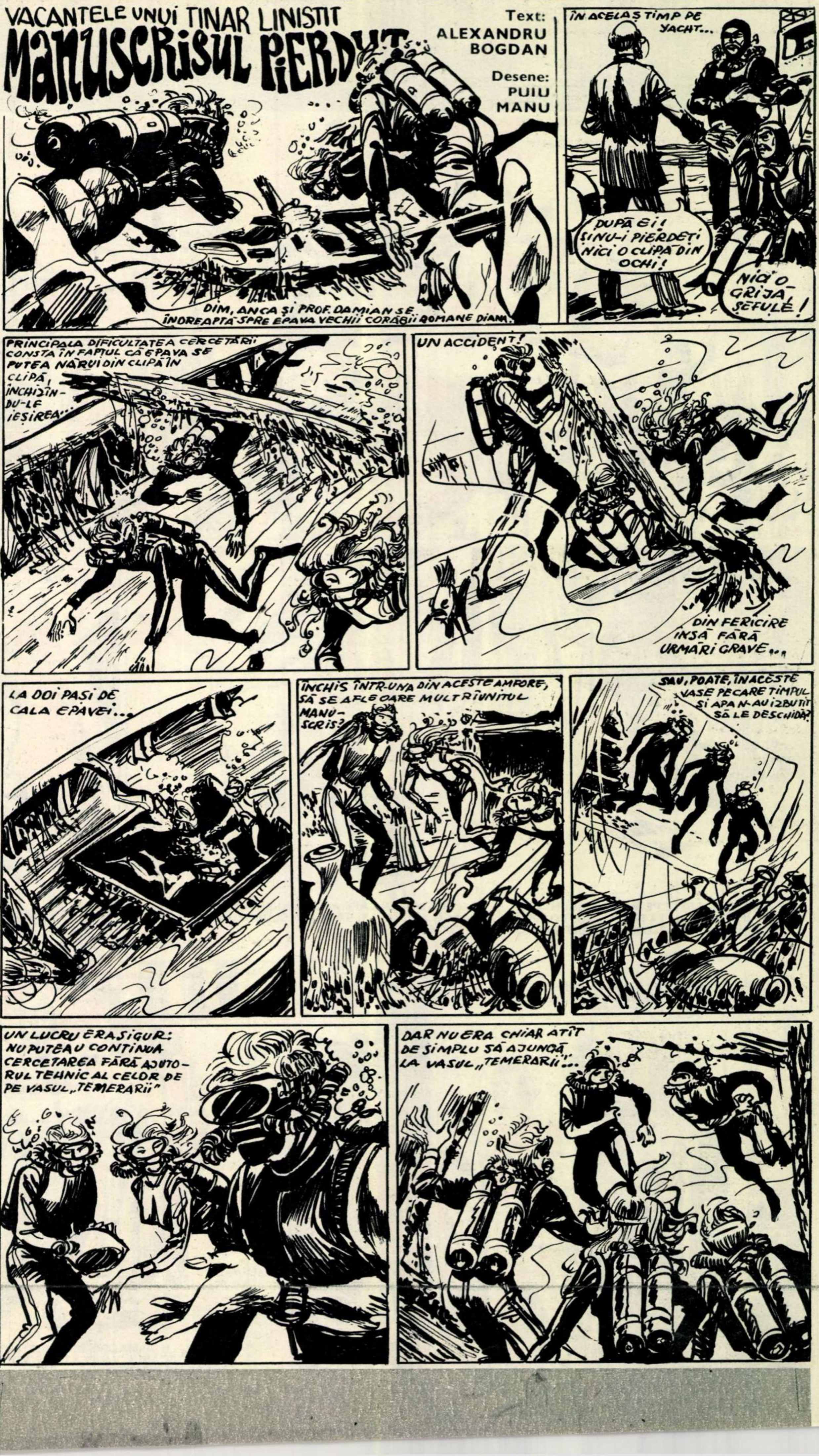
DIM, ANCA ȘI PROF. DAMIAN SE ÎNDREAPTĂ SPRE EPAVA VECHII CORĂBII ROMANE DIANA.
ÎN ACELAȘ TIMP PE YACHT...
DUPĂ EI! ȘI NU-I PIERDEȚI NICI O CLIPĂ DIN OCHI!
NICI O GRIJĂ, ȘEFULE!
PRINCIPALA DIFICULTATE A CERCETĂRII CONSTA ÎN FAPTUL CĂ EPAVA SE PUTEA NĂRUI DIN CLIPĂ ÎN CLIPĂ, ÎNCHIZÎNDU-LE IEȘIREA...
UN ACCIDENT!
DIN FERICIRE ÎNSĂ FĂRĂ URMĂRI GRAVE...
LA DOI PAȘI DE CALA EPAVEI...
ÎNCHIS ÎNTR-UNA DIN ACESTE AMFORE, SĂ SE AFLE OARE MULT RÎVNITUL MANUSCRIS?
SAU, POATE, ÎN ACESTE VASE PE CARE TIMPUL ȘI APA N-AU IZBUTIT SĂ LE DESCHIDĂ?
UN LUCRU ERA SIGUR: NU PUTEAU CONTINUA CERCETAREA FĂRĂ AJUTORUL TEHNIC AL CELOR DE PE VASUL „TEMERARII”
DAR NU ERA CHIAR ATÎT DE SIMPLU SĂ AJUNGĂ LA VASUL „TEMERARII”...

(Va urma)

10

„Marele drum al INCAȘILOR”

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT
PIZARRO ȘI-A TRIMIS CEA MAI MARE PARTE DINTRE OAMENI, ÎN FRUNTE CU ALMAGRO, LA CUZCO. CU AJUTORUL UNUI GRUP DE TRĂDĂTORI, EL REUȘEȘTE SĂ-I ÎNTOARCĂ PE INCAȘI DIN DRUMUL SPRE CAJAMARCA, CĂTRE ACELAȘI CUZCO.

Scenariu: DARIE NOVĂCEANU
Desene: MIHAI SÎNZIANU

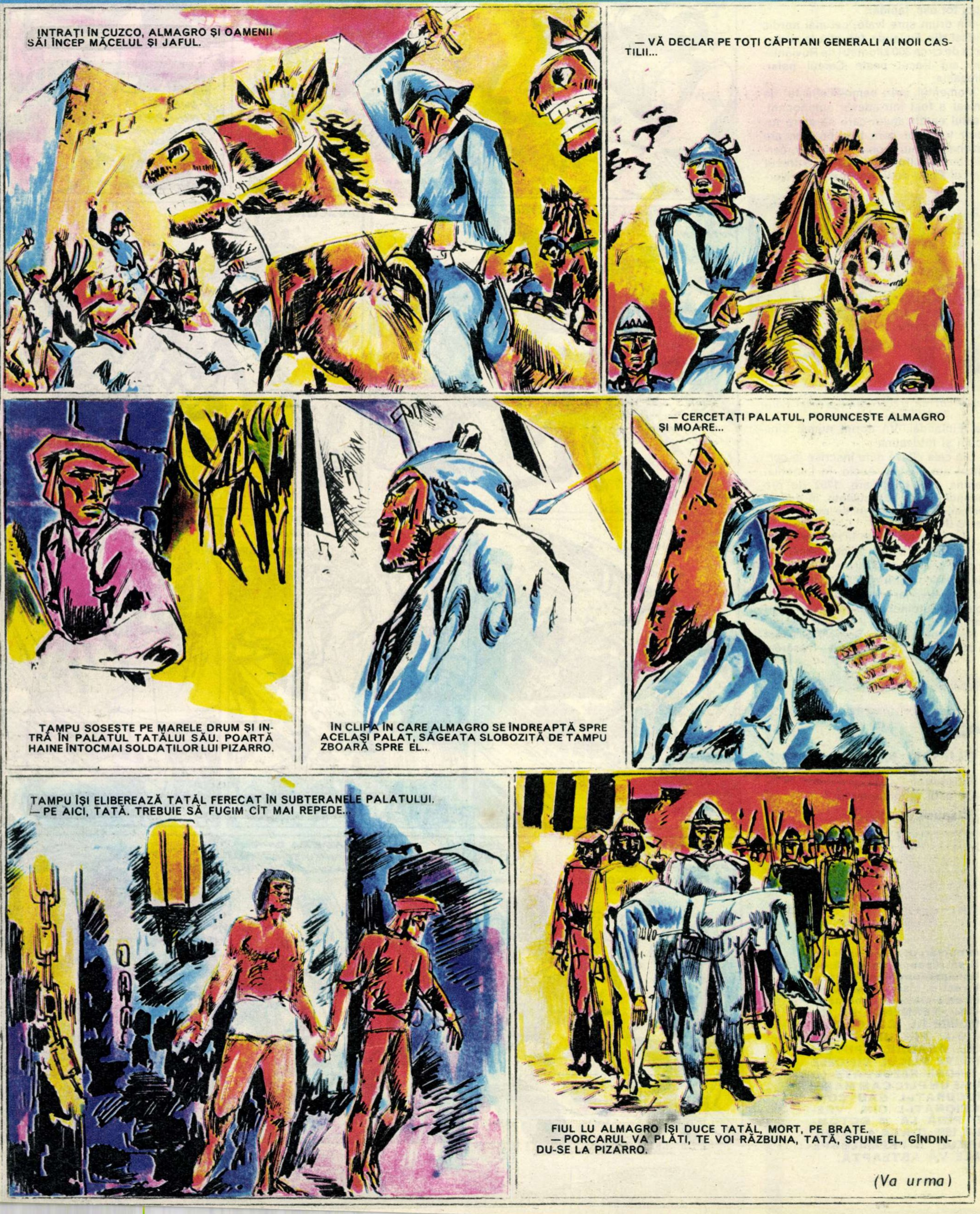
INTRAȚI ÎN CUZCO, ALMAGRO ȘI OAMENII SĂI ÎNCEP MĂCELUL ȘI JAFUL.
— VĂ DECLAR PE TOȚI CĂPITANI GENERALI AI NOII CASTILII...
TAMPU SOSEȘTE PE MARELE DRUM ȘI INTRĂ ÎN PALATUL TATĂLUI SĂU. POARTĂ HAINE ÎNTOCMAI SOLDAȚILOR LUI PIZARRO.
ÎN CLIPA ÎN CARE ALMAGRO SE ÎNDREAPTĂ SPRE ACELAȘI PALAT, SĂGEATA SLOBOZITĂ DE TAMPU ZBOARĂ SPRE EL...
— CERCETAȚI PALATUL, PORUNCEȘTE ALMAGRO ȘI MOARE...
TAMPU ÎȘI ELIBEREAZĂ TATĂL FERECAT ÎN SUBTERANELE PALATULUI.
— PE AICI, TATĂ. TREBUIE SĂ FUGIM CÎT MAI REPEDE...
FIUL LU ALMAGRO ÎȘI DUCE TATĂL, MORT, PE BRAȚE.
— PORCARUL VA PLĂTI, TE VOI RĂZBUNA, TATĂ, SPUNE EL, GÎNDINDU-SE LA PIZARRO.
(Va urma)

SPORT

„FAIR-PLAY"-UL
ISTORIE ȘI ACTUALITATE

Sîntem convinși că mulți dintre voi au auzit de «*fair-play*». Dar tot așa de convinși că prea puțini cunosc toate înțelesurile acestor două cuvinte, tot mai des întîlnite în sport. De aceea, haideți să deschidem împreună dicționarul englez-român: «*Play*» înseamnă *joc*, iar «*fair*» — *generos*, *frumos*, *cinstit*, *corect*, *plăcut*. Deci joc cu toate aceste adjective la un loc, care formează o noțiune mult mai largă decît cuvîntul sportivitate.

Istoria sportului mondial a consemnat în paginile sale multe exemple grăitoare de «fair-play», de sportivitate și frumusețe morală care i-au răsplătit și pe învingători și pe învinși mai mult decît o medalie sau un loc pe podiumul de onoare. În fiecare an, *Comitetul olimpic internațional și UNESCO* decernează *Premiul* «*fair-play*» sportivului care, printr-un fapt și-o comportare deosebită în acest sens, impresionează cel mai puternic, atît pe spectatori, cît și pe concurenți și specialiști.

Începînd cu acest număr, revista noastră va publica un ciclu de materiale pe teme de «fair-play» sub formă de texte și benzi desenate (după cum va fi cazul) din activitatea sportivilor români și străini.

Un „baraj" celebru

Începem cu un fapt de «fair-play» din istoria sportului nostru.

În anul 1934 România deținea titlul de campioană mondială la bob-2 (cucerit de aviatorul Papană și Hubert la Schreiberbau, în 1933), precum și titlul de vice-campioană mondială la bob-4 (cucerit în ianuarie 1934, la Garmish Partenkirchen, de echipajul altui aviator, Emil Anghelescu). Dar în acest an, 1934, au loc mondialele de bob-2, la Engelberg (Elveția). Cu chiu, cu vai, Papană, împreună cu un coechipier, reușește să încropească suma necesară pentru deplasare. Anghelescu, aflat la Garmish, deși a ajuns la fundul pungii, se «zbate» și echipajul lui ajunge și el la Engelberg. Iată însă că după sosirea celor două echipaje românești, își face apariția și al treilea, format din Frim și Dumitrescu. O tară poate înscrie însă doar două echipaje. Așa că unul dintre ele trebuie să renunțe. Dar care anume? Echipajul lui Papană nu intră în discuție, deoarece e campion mondial și trebuie să-și apere titlul. Rămîn celelalte două, al lui Anghelescu și al lui Frim.

Anghelescu ar fi putut spune: „Eu sînt vice-campion mondial». Dar n-a spus. Ar fi putut să se folosească de dreptul primului sosit. Dar n-a făcut-o. Ar fi putut invoca sacrificiile materiale. Dar nu le-a invocat.

— Și eu, și tu, Frimule — s-a adresat el noului venit — am tras din greu ca să ajungem aici. Am plecat la drum înarmați cu dorința de a învinge, dar cu buzunarele goale. De aceea eu renunț la drepturile mele și îți propun un «baraj». Intre echipajele noastre. Cel mai bun va merge mai departe în concurs, să reprezinte România...

Și, astfel, sub privirile uimite ale străinilor, cele două echipaje românești s-au întrecut pe pîrtia de bob, într-o dispută în afara concursului oficial. A cîștigat... Frim și a intrat în concurs. Rezultatul? Echipajul său a cucerit titlul de campion mondial!

Cine credeți că l-a îmbrățișat cel dintîi? Anghelescu, învinsul din baraj, cel care, dînd dovadă de sportivitate și frumusețe morală, nu s-a prevalat de drepturile lui...

«Frim e campion mondial — scria un ziarist elvețian. Dar medalia sportivității («fair-play»-ul zicem noi, azi) a obținut-o Anghelescu. Dacă cineva ne-ar întreba care medalie e mai strălucitoare, n-am putea să răspundem.

SEVER NORAN

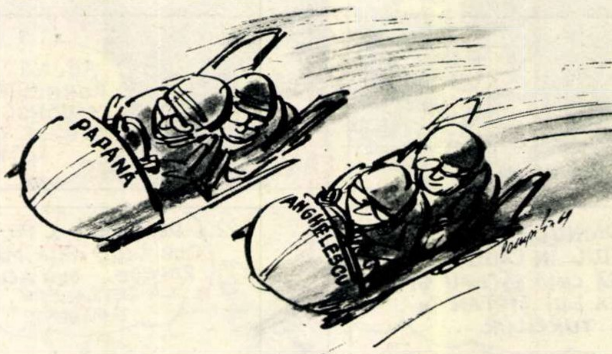

Din regulile nescrise ale „fair-play"-ului

Să nu-ți închipui însă, (cititorule,) că pentru a da dovadă de fair-play (citește «fer-plei») trebuie să ajungi pînă în finala campionatelor mondiale! Iată, mai jos, cîteva reguli pe care, respectîndu-le, faci dovada că știi ce înseamnă fair-play, chiar dacă joci o «miuță la fotbal, volei sau baschet sau trăiești niște întîmplări care nu au legătură directă cu sportul. Pentru că, să știi, și în viața cea de toate zilele poți și trebuie să dai dovadă de «fair-play» Deci:

- **Nu îți ironiza niciodată adversarul mai ales cînd știi că e mai slab decît tine.**
- **Recunoaște că ai greșit, cu... o secundă mai înainte ca arbitrul să fluiere.**
- **Ferește adversarul căzut chiar dacă prin aceasta îți primejduiești și tu... coatele și genunchii.**
- **Cînd ești fluierat din greșeală, nu protesta!**
- **Nici cînd toată școala te consideră vedetă, nu-i prea tîrziu să recunoști că... mai ai totuși de învățat.**
- **Ajută-ți adversarul aflat în dificultate, chiar dacă știi că prin gestul tău îi dai șanse să te învingă.**
- **Aplaudă-ți învingătorul chiar dacă tu crezi că l-ai fi putut învinge.**
- **Dacă ai cîștigat din... întîmplare, nu-i niciodată prea tîrziu să recunoști. Cu cît o faci mai de vreme cu atît mai bine.**
- **Învață să primești înfrîngerea cu... zîmbetul pe buze, iar victoria, cînd urci pe podium, cu... lacrimi în ochi. Așa vei semăna cu mulți medaliați olimpici.**

MIHAI STOIAN

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

UN SECRET DOUĂ SECRETE

Am primit la redacție o scrisoare prin care cititorul A.L. mă roagă să-i dau un telefon, fiindcă ar dori să discute ceva cu mine, dar n-ar vrea să aștearnă pe hîrtie ceea ce are de spus. I-am telefonat (bineînțeles, cu magnetofonul deschis).

A.L. Sînt singur acasă, așa că putem vorbi...

REP: Dar de ce?! Dacă -s părinții acasă nu-ți dau voie să vorbești cu cineva la telefon?

A.L.: Ba da, însă, știți, este vorba despre un SECRET.

REP: Să-l auzim...

A.L: (rîde): A, nu merge așa. De unde știu cine e la celălalt capăt al telefonului? Dați-mi mie numărul dvs. de telefon unde vă aflați acuma și vă sun numaidecît.

REP: O clipă. Fac și-așa cum vrei, dar nu pricep de ce: știe cineva, în afară de tine și de mine, de scrisoarea pe care mi-ai trimis-o și-n care mă rugai să-ți telefonezi?

A.L: Cred că nimeni...

REP: Nu ești sigur?

A.L: Ba sînt! Chiar eu am adus-o la poștă, am scris-o tîrziu, noaptea, cînd toți din casă dormeau...

REP: Atunci?

A.L. Totuși, ca să fiu mai liniștit, dați-mi numărul dumneavoastră ...

(I l-am dat. M-a sunat pe loc)

REP: Ei acum ești mai liniștit?

A.L.: Sînt.

REP: Atunci spune ce ai de spus...

A.L: Tovarășe reporter, m-ascultați? Vreau să știu de la dumneavoastră dacă un băiat de vîrsta mea... am 14 ani... poate să aibă secrete față de părintii lui.

REP: Depinde. Oricum, dacă stau bine și mă gîndesc, secrete foarte importante, fundamentale, parcă n-ar trebui să ai fiindcă tocmai în lucruri fundamentale, importante, un om mai vîrstnic, cu mai multă experiență de viață, și mai cu seamă un părinte, ființă care te iubește, îți poate da un sfat, o mînă serioasă de ajutor.

A.L: Aveți dreptate, părintii mei știu mult mai multe decît mine, și totuși mă tem să le spun un lucru, fiindcă nu știu cum ar reacționa. Tata s-ar înfuria, m-ar certa și mi-ar zice că mai bine mi-aș vedea de carte, că mai am loc să învăț, mama, dimpotrivă, m-ar mîngîia și m-ar pune să-i povestesc totul, dar totul, în amănunt, și nu cred să pot, și nici nu vreau.

REP: Și-i chiar atît de grozav secretul ăsta al tău?

A.L. O fi, n-o fi, e secretul meu și e grozav să ai un secret.

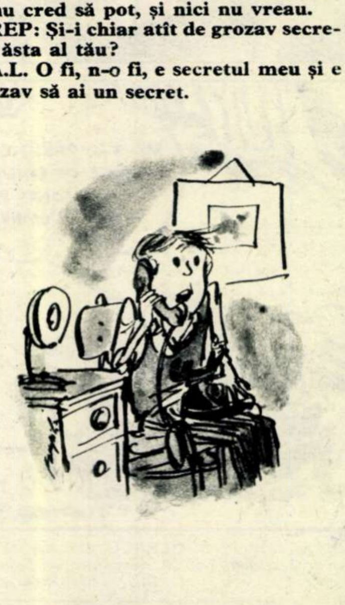

REP: Aha, te-am prins! Mai mult te bucură că ai un secret, decît te sperie faptul c-ar trebui să-l împărtășești părinților, sau măcar unuia dintre ei.

A.L: Mda, ceva adevărat e și în asta.

REP: Atunci, dă-i drumul!

A.L: M-am împrietenit cu o fată de vîrsta mea... Țin mult la ea... (pauză prelungă pe banda de magnetofon).

REP: Asta-i tot?

A.L. Tot. Vi se pare atît de neimportant, de puțin?

REP: Nici vorbă! Mi se pare doar curios că mie mi-ai spus secretul tău, iar părinților tăi, care te cunosc infinit mai bine. și te-ar înțelege, neapărat, mai deplin, nu le-ai spus încă nimic.

A.L: Păi dumneavoastră nu mă cunoașteți...

REP: Dar am numărul de telefon. Aș putea, oricînd, să aflu cine ești...

A.L: Sper să n-o faceți...

REP: Nu, n-o fac, fiindcă vreau să-ți dau ție șansa de-a le spune, singur părinților SECRETUL, (ambilor sau măcar unuia, cum vei crede de cuviință). Ascultă-mă pe mine, dacă tot mi-ai cerut sfatul: renunță la secrete de felul acesta față de părinți. A, da, secrete mărunte, de toate zilele, oricine are dreptul să le aibă, să aibă și o «lume mică» a lui. Dar cu astfel de secrete nu e de glumit. Ce zici?

ȘOIMII CARPAȚILOR

12

108

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ANGAJÎNDU-SE ÎNTR-O INCURSIUNE CURAJOASĂ ÎN INTERIORUL TABEREI HITLERISTE, CODRUȚ ȘI LOCOTENENTUL PILOT NEGRESCU SÎNT SURPRINȘI DE ALARMA INAMICĂ:

Scenariu: **PETRE GHELMEZ** Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

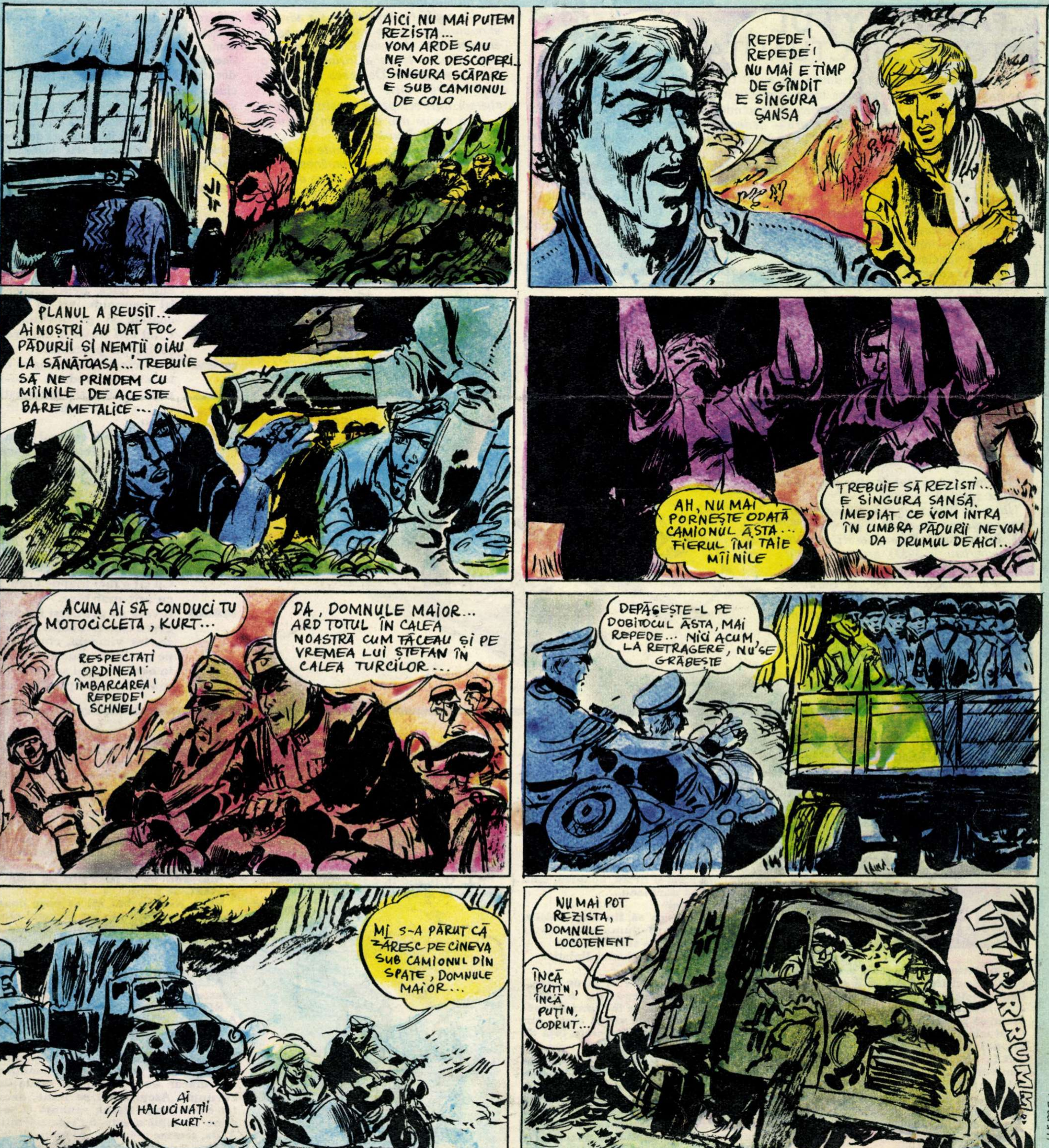
AICI NU MAI PUTEM REZISTA... VOM ARDE SAU NE VOR DESCOPERI. SINGURA SCĂPARE E SUB CAMIONUL DE COLO
REPEDE! REPEDE! NU MAI E TIMP DE GÎNDIT E SINGURA ȘANSA
PLANUL A REUȘIT... AI NOȘTRI AU DAT FOC PĂDURII ȘI NEMȚII O IAU LA SĂNĂTOASA...! TREBUIE SĂ NE PRINDEM CU MÎINILE DE ACESTE BARE METALICE...
AH, NU MAI PORNEȘTE ODATĂ CAMIONUL ĂSTA... FIERUL ÎMI TAIE MÎINILE
TREBUIE SĂ REZIȘTI... E SINGURA ȘANSĂ. IMEDIAT CE VOM INTRA ÎN UMBRA PĂDURII NE VOM DA DRUMUL DE AICI...
ACUM AI SĂ CONDUCI TU MOTOCICLETA, KURT...
RESPECTAȚI ORDINEA! ÎMBARCAREA! REPEDE! SCHNEL!
DA, DOMNULE MAIOR... ARD TOTUL ÎN CALEA NOASTRĂ CUM FĂCEAU ȘI PE VREMEA LUI ȘTEFAN ÎN CALEA TURCILOR...
DEPĂȘEȘTE-L PE DOBITOCUL ĂSTA, MAI REPEDE... NICI ACUM, LA RETRAGERE, NU SE GRĂBEȘTE
MI S-A PĂRUT CĂ ZĂRESC PE CINEVA SUB CAMIONUL DIN SPATE, DOMNULE MAIOR...
AI HALUCINAȚII KURT...
NU MAI POT REZISTA, DOMNULE LOCOTENENT
ÎNCĂ PUȚIN, ÎNCĂ PUȚIN, CODRUȚ...
VVRRRUMM...

(Va urma)

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII, Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

(108)

42

JOI, 16 OCTOMBRIE, 1969, ANUL III

FOTO: GR. PREPELIȚĂ

În acest număr:

- REGULAMENTUL NOII EDIȚII A CONCURSULUI MINITEHNICUS
- INDIA
- CARUL CU FOC!

801

CARATELE NEPIERITOARE ALE BRĂȚĂRII DE AUR

Meseria e brățară de aur, așa spune pe bună dreptate o veche zicală românească. Îi privim cu respect și cu admirație pe oamenii care sînt ași ai meseriei. Iar în zilele noastre de mare efervescență creatoare, rezultatele muncii lor se concretizează în marile edificii socialiste ale patriei, cu străluciri nepieritoare. Fără îndoială, o imagine impunătoare a acestei munci ne-o oferă grandioasele harpe ale rețelelor de înaltă tensiune, pe strunele cărora vibrează forța a milioane de cai putere. Siluetele albe, ce-și poartă prin văzduh păienjenișul de fire întretăindu-se pe tărîmuri adesea greu accesibile, ne duc în pragul altor împliniri nu mai puțin grandioase ale socialismului, ale constructorilor, sus, la marea de peste 40 de kilometri a Bicazului și la edificiile altor douăsprezece hidrocentrale ridicate pe acest meleag, în cetatea de lumină de la Iernut și Fîntînele și în cealaltă mare cetate ridicată pe Argeș, în vecinătatea celor mai înalte piscuri ale țării, Negoiul și Moldoveanu.

Amintesc de aceste aspecte nu numai fiindcă reprezintă o realitate ce se impune din primul moment (azi producem în două săptămîni întreagă energie electrică a României anului 1938, iar la finele lui 1975, aceeași energie numai în șapte zile!) ci fiindcă ele vin în legătură directă cu alte aspecte ale înnoirilor săvîrșite pe plaiurile Mioriței și fiindcă, în realizarea lor, au concurat și concurează cele mai diverse și numeroase meserii. De la excavatoristul ce ridică prima cupă de pămînt pînă la calculatori și electroniști de mare specialitate.

Asemenea construcții și altele, care se ridică la noi peste tot, cer cadre bine pregătite, cu o înaltă calificare, cunoștințe multe și complexe.

Cer brățara de aur a meseriei. Dar cînd ne putem făuri această brățară? După cum se vede și din fotografiile noastre — acest lucru trebuie făcut din cei mai tineri ani ai vieții. Din anii de școală. Prilejuri? Orele de curs, numeroasele cercuri de la casele pionierilor; ceea ce fac cu deplină dăruire și copiii pe care îi vedeți în imaginile noastre, fie că activează la un cerc de aeromodelism, radio și telecomunicații sau într-o stație experimentală a micilor naturaliști.

Ei, și toți ceilalți, se pregătesc de pe acum pentru viitoarea profesie de constructor, inginer sau medic. Se pregătesc să dobîndească acea minunată brățară de aur, înnobilată azi cu sensuri bogate, cu care se vor prezenta în uzină, la catedră sau pe mari șantiere, acolo unde va fi nevoie de capacitatea lor creatoare.

Al. Dinu IFRIM

A SOSIT RACHETA!

Cea mai tînără publicație pentru voi, dragi copii, «Racheta cutezătorilor» editată de revista «Cutezătorii» s-a bucurat de o largă simpatie încă de la apariția primelor numere.

Obiectivul nostru fotografic a surprins momentul în care difuzorul de presă este pur și simplu asaltat de cititori.

A sosit Racheta!

E suficient ca această veste să se răspîndească în cartier ca scene, întocmai celei din fotografie, să poată fi văzute în satele și orașele țării.

Start în cea de a treia ediție a concursului

MINITEHNICUS

REGULAMENTUL

Capitolul I—ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONCURSULUI.

Art. 1. — La concurs pot participa pionieri și școlari din clasele V—VIII, cu lucrări executate individual sau în colectiv, cu mijloace proprii sau la casele pionierilor, în cercurile tehnice din școli etc.

Art. 2.— Se admite, de asemenea, participarea la expozițiile organizate pentru finalizarea concursului, în afară de concurs, a foștilor minitehnicieni (actualmente absolvenți ai clasei a VIII a) care doresc aceasta. Lucrările lor vor fi trimise direct redacției «Cutezătorii».

Art. 3. — Concursul se desfășoară în cadrul a trei secții:

— Secția A: lucrări din domeniul electrotehnicii, electronicii, radiotehnicii, automatizării, ciberneticii;

— Secția B: lucrări din domeniul aero, navo, racheto și automodelelor acționate electric, cu motoare cu explozie, motoare rachetă.

— Secția C: lucrări (cu utilitate practică) care se dovedesc a fi adaptări originale, inovații sau invenții din orice sferă a construcțiilor tehnice precum și jucării mecanice. **O construcție intră în concurs numai cu condiția să funcționeze.**

Art. 4.— În afara laturii practice, concursul prevede două manifestări teoretice, și anume:

a) **Expunerea.** Cîștigătorii «Marilor premii» și concurenții ale căror lucrări au fost premiate și care suscită interesul juriului își vor susține lucrarea în fața acestuia.

b) **Sesiunile «Clubului Minitehnicus-Cutezătorii».** Acestea vor avea loc în fiecare an, după concurs, în cadrul taberei speciale și vor consta din prezentarea de referate, în prezența unor cadre de specialitate, și din discuții, schimburi de experiență, organizate pe secții (A, B și C),

Art. 5. — Concursul «Minitehnicus» este permanent. El se desfășoară pe tot parcursul anului școlar, potrivit calendarului anual de activități al Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Art. 6. — Instrumentul propagandistic al concursului îl constituie revistele «Cutezătorii» și «Racheta cutezătorilor». Forma de organizare a micilor

(continuare în pag. 4)

REZULTATELE CONCURSULUI „ROZETELE CUTEZĂTORII“

În ordinea punctelor acumulate de participanţii la acest concurs, juriul atribuie următoarele premii:

Premiul I: ŞTEFAN TIŢĂ, Cîmpulung Moldovenesc — care a totalizat 62 de puncte — un magnetofon.

Premiul II: MIHAI CIPU, com. Marginea, jud. Timiş — care a totalizat 50 de puncte — o bicicletă «Tohani».

Premiul III: MIRCEA PLÎNGĂU, Piteşti — care a totalizat 44 de puncte — un ceas de mînă marca «Pobeda».

Menţiuni

Se acordă cinci menţiuni (echipament sportiv) următorilor participanţi: **DĂNUŢ DORU DAN** — Oradea, **NICOLESCU I. DRAGOŞ** — com. Dărmăneşti — Argeş, **MARIUS CĂLINESCU** — Bucureşti, **VASILE CABURGAN** — Galaţi, **PETRU MAGHEŢ** — Secoşu Mare — Timiş.

Se mai acordă 10 abonamente anuale la revista «Cutezătorii» următorilor: **NICUŞOR TUTILĂ** — Cluj, **SORIN ROSENTZWEIG** — Iaşi, **HORNET ALECU** — Ciorăşti-Vrancea, **VAKA MARIA SOLWEIG** — Timişoara, **MARCELA MAREŞ** — Braşov, **GHEORGHE SAVA** — Brăila, **MIHAI ŞERBAN** — Gherla, **DANIELA STANCIU LUMINIŢA** — Bălăneşti-Buzău, **FLORIN CLONARU** — Bucureşti, şi un abonament pentru **ŞCOALA GENERALĂ DIN LABOŞINŢ,** judeţul Arad.

Toamnă de aur

Toamnă bogată, toamnă de aur. Roadele ei ne duc neapărat cu gîndul la cei ce muncesc pe ogoare, la făuritorii de belşug. L-am rugat pe colaboratorul nostru D. TĂRNĂUCEANU, prezent pe locurile de unde izvorăsc bucuriile materiale ale toamnei, să extragă din carnetul său de reporter, cîteva locuri şi fapte care i-au rămas mai adînc întipărite în suflet.

Sîntem la Cooperativa agricolă de producţie din satul Bîrza, judeţul Dolj. Aici se scoate porumbul din... apă! E un fel de a spune. Preşedintele acestei unităţi, tovarăşul *Achim Crăciun*, ne dă cuvenitele explicaţii:

— Întîi am construit un stăvilar apoi, cu ajutorul specialiştilor şi beneficiind de creditele acordate de stat, am amenajat acest sistem de irigaţie pentru o suprafaţă de 700 hectare. Apa e ridicată la o înălţime de 54 de metri, fiind apoi dirijată spre lanurile cooperativei. Lucrarea a cerut eforturi susţinute şi fonduri importante: aproape 3,5 milioane lei. Numai uniţi în cooperativă şi beneficiind de ajutorul statului am izbutit s-o realizăm. Lucrări asemănătoare se fac de fapt pe tot cuprinsul ţării, urmînd ca în 1975 — aşa după cum se prevede în Directivele aprobate de cel de-al X-lea Congres al partidului — suprafaţa irigată să ajungă la 2,2—2,5 milioane hectare.

Urcăm din nou în maşina noastră şi străbatem Bărăganul. Zăbovim cîteva ceasuri în judeţul Ialomiţa, judeţ în care peste şase ani — aşa după cum ne declară tovarăşul *Marin Vasile*, preşedintele Consiliului popular judeţean — aproape întreaga suprafaţă arabilă va fi irigată.

Apă pentru ogoare! E o realizare care se împlineşte în anii noştri de aur. Omul nu-şi mai ridică privirea către cer pentru a implora norii. Nu, el apasă pe o manetă şi din zeci de mii de aspersoare ploaia se revarsă peste cîmpiile roditoare ale ţării.

FABRICILE PRODUC... CEREALE!

Străbatem ţara în lung şi-n lat. Iată cîteva localităţi: Turnu Măgurele, Craiova, Tîrgu Mureş, Piatra Neamţ etc. Aici se găsesc întreprinderi care produc hrană chimică pentru ogoare. Ce înseamnă aceasta? Ne spune tov. *Gh. Cornăţelu*, preşedintele cooperativei din satul Gimbăşani, judeţul Ialomiţa:

— Anul acesta, am «hrănit» fiecare hectar cu cîte 35 kg de îngrăşăminte chimice. Faceţi un calcul: un kg de îngrăşăminte chimice echivalează cu 5 kg grîu sau 4 kg porumb boabe, cu 40 kg sfeclă de zahăr sau 4 kg floarea-soarelui, cu 15 kg legume etc. Socotiti ce au însemnat pentru noi cele 60 000 kg de îngrăşăminte chimice pe care le-am dat ca hrană suplimentară ogoarelor.

Socotim, socotim, dar nu la nivelul cooperativei ialomiţene, ci la scara întregii ţări. Bilanţul e edificator. În 1975, cu ajutorul industriei chimice, se vor obţine în plus de pe fiecare hectar cîte 925 kg de grîu sau 740 kg de porumb sau floarea-soarelui sau 7 400 kg sfeclă de zahăr sau 2 775 kg legume.

Deci şi în fabrici se produc an de an... recolte tot mai bogate!

ÎNVĂŢĂTURA NU MAI E AMARĂ

Mergem mai departe. Ne amintim de un străvechi proverb născut probabil pe vremea cînd Nică a lui Ştefan al Petrei buchisea în ceaslov: «Rădăcinile învăţăturii sînt amare. Dulci sînt doar roadele sale!»

— Învătătura nu mai e amară, ne spune tov. *Ilie Alexandru*, brigadier la cooperativa din satul Iazu, judeţul Ialomiţa. În cei patru ani cît am învăţat la şcoala hortiviticolă din Miercurea Ciuc, am căpătat, în condiţii excelente, cunoştinţe care ne sînt de mare folos. Rezultatele? Brigada noastră a obţinut 3 660 kg grîu la ha, 5 000 kg porumb boabe, peste 3 000 kg floarea-soarelui. Brigadierul ne explică cum s-a semănat, cîte praşile s-au făcut, trage concluzii privind eficienţa ierbicidelor. Am şi uitat că mă aflu în faţa unui simplu cooperator şi am senzaţia că primesc explicaţiile unui cercetător dintr-un institut de specialitate. Mă gîndesc la zecile de mii de oameni, care, ca şi el, lucrează pămîntul după metode ştiinţifice împletind cu rezultate bune practica cu învăţătura dobîndită în şcoli. Şi sînt mulţi pe ogoarele ţării, 24 000 de specialişti cu studii superioare — cîte 2—3 în fiecare sat — 59 000 tehnicieni şi peste 100 000 de mecanizatori. Şi efectivul lor continuă să sporească an de an. În cele 114 şcoli profesionale agricole, în cele 52 de licee agricole, în cele 15 facultăţi cu profil agricol învaţă actualmente 83 000 de viitori specialişti pentru ogoare.

Străbatem ţara în lung şi-n lat. Peste tot, oamenii ogoarelor adună recolta de aur în această toamnă de aur. Noi ne continuăm drumul bucurîndu-ne nespus de hărnicia ţării întregi.

NU UITA!

- **Aurel Vlaicu, strălucit constructor şi pilot, care a realizat primul avion construit în România (1910), era preocupat încă din copilărie de probleme şi experienţe tehnice. Pe cînd era în clasa a VI-a a meşterit un mic model de motor magnetic.**
- **Pascal, ilustrul matematician şi fizician francez, publică la vîrsta de 15 ani o lucrare despre secţiunile conice şi demonstrează peste 100 de teoreme noi. La 19 ani (1642) inventează maşina de calculat.**
- **Th. A. Edison, unul dintre cei mai fecunzi inventatori ai lumii, îşi aranjează un laborator de chimie în pivniţa casei părinteşti la vîrsta de 10 ani. La 15 ani devine un iscusit telegrafist.**
- **Henri Coandă, vestit inginer român, specialist în aeronautică, a realizat la vîrsta de 24 de ani primul zbor aeroreactiv în lume, cu un avion construit de el şi propulsat cu un motoreactor.**

REVISTA
CUTEZĂTORII
BREVET
DE
PARTICIPANT
LA
CONCURSUL
MINI TEHNICUS
NR.

1970
BUCUREŞTI